

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ MIASTA WŁOCŁAWEK

Styczeń, 2026 rok

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ MIASTA WŁOCŁAWEK

Styczeń, 2026 rok

Opracowanie:

Instytut Badawczy IPC Sp. z o.o.

ulica A. Ostrowskiego 9

53-238 Wrocław

Okładka © 2026 IPC

Spis treści

Wstęp 3
1. Sfera społeczna 5
1.1. Demografia....5
1.2. Mieszkalnictwo 10
1.3. Pomoc społeczna 14
1.4. Rewitalizacja 18
1.5. Kultura 20
1.6. Dziedzictwo kulturowe 23
1.7. Turystyka 26
1.8. Sport i rekreacja....28
1.9. Ochrona zdrowia....35
1.10. Edukacja szkolna i wychowanie 36
1.11. Bezpieczeństwo publiczne 43
1.12. Aktywność społeczna....46
2. Sfera gospodarcza 50
2.1. Działalność gospodarcza 50
2.2. Rynek pracy i bezrobocie....53
3. Sfera przestrzenna 56
3.1. Środowisko i jego ochrona....56
3.2. Wody powierzchniowe i podziemne 65
3.3. Sieć gazowa, ciepłownicza, elektroenergetyczna i OZE 68
3.4. Telekomunikacja i teleinformatyka 77
3.5. Transport i komunikacja 79
3.6. Gospodarka wodna i ściekowa 84
3.7. Gospodarka odpadami....86
4. Sfera organizacyjno-finansowa 90
4.1. Finanse miasta 90
4.2. Zarządzanie strategiczne....94
Spis tabel, wykresów i rysunków....96
Załącznik nr 1 – grupa porównawcza MRL dla miasta Włocławek 101

Wstęp

Niniejsza diagnoza została opracowana w styczniu 2026 roku i obejmuje dostępne dane z lat 2017–2025, wzbogacone o prognozy demograficzne do 2040 roku oraz porównania miasta Włocławek z Polską, województwem kujawsko-pomorskim, powiatem włocławskim i grupą 33 miast na prawach powiatu (grupa porównawcza MRL). Celem dokumentu jest dostarczenie opartej na liczbach i trendach wiedzy o aktualnej kondycji jednostki w kluczowych wymiarach: społecznym, gospodarczym, przestrzennym i organizacyjno-finansowym.

Miasto Włocławek, podobnie jak wiele średnich miast, zmaga się z przyspieszoną depopulacją, wyraźnym starzeniem się społeczeństwa i odpływem młodych mieszkańców do większych ośrodków miejskich. W analizowanym okresie liczba mieszkańców miasta zmniejszyła się o blisko 11% – z 111 752 do 99 474 osób, co stanowi jeden z najsilniejszych spadków wśród miast porównywalnej wielkości w Polsce. Depopulacja wynika w niemal równym stopniu z ujemnego przyrostu naturalnego oraz stałego ujemnego salda migracji. Jednocześnie miasto odnotowało wyraźną poprawę standardu mieszkaniowego oraz wzrost nakładów inwestycyjnych finansowanych ze środków unijnych. Te przeciwstawne tendencje tworzą ambiwalentny obraz: z jednej strony pogłębiający się kryzys demograficzny, z drugiej – realne postępy w jakości życia i infrastrukturze.

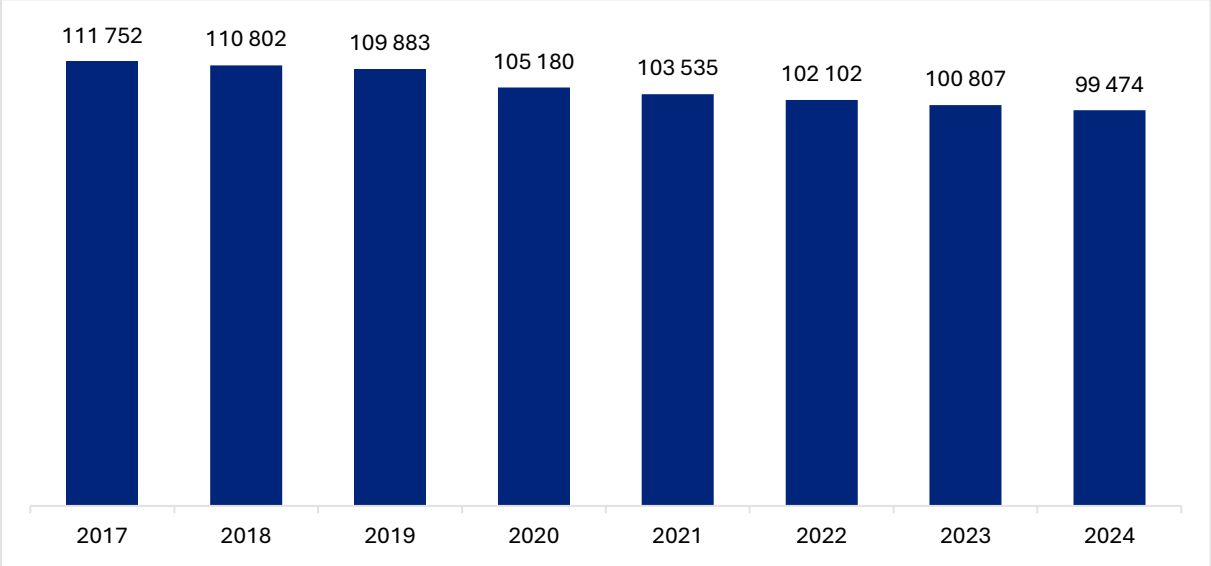
Opracowanie ma charakter wielowymiarowy. Analizuje twarde dane statystyczne oraz ich dynamikę w czasie, kontekst porównawczy oraz najważniejsze implikacje dla najbliższych 10–15 lat. Szczególną uwagę poświęcono mechanizmom i konsekwencjom depopulacji oraz starzenia się społeczeństwa, kondycji mieszkalnictwa w warunkach malejącej liczby mieszkańców, sytuacji na rynku pracy i strukturze gospodarczej, dostępności i jakości infrastruktury technicznej oraz społecznej, efektywności finansowej samorządu i zdolności do realizacji polityki rozwojowej, a także potencjałowi turystycznemu, kulturalnemu i przyrodniczemu miasta. Podstawę merytoryczną diagnozy stanowią bazy danych Głównego Urzędu Statystycznego – Bank Danych Lokalnych (BDL) oraz Baza Demografia GUS. Istotne uzupełnienie stanowiły dane Monitora Rozwoju Lokalnego (MRL) przygotowane na potrzeby porównań z grupą referencyjną miast, a także opracowania Urzędu Miasta Włocławek. W wybranych obszarach wykorzystano dodatkowo dane Ministerstwa Cyfryzacji dotyczące zasięgu szerokopasmowego internetu, informacje GAZ–SYSTEM S.A. o gazociągach przesyłowych oraz dane operatorów telekomunikacyjnych.

Dokument składa się z czterech głównych części. Pierwsza omawia sferę społeczną, w tym demografię, mieszkalnictwo, pomoc społeczną, rewitalizację, kulturę, dziedzictwo kulturowe, turystykę, sport i rekreację, ochronę zdrowia, edukację, bezpieczeństwo publiczne oraz aktywność obywatelską. Druga część koncentruje się na sferze gospodarczej – działalności gospodarczej, rynku pracy i bezrobociu. Trzecia przedstawia sferę przestrzenną, obejmującą środowisko naturalne i jego ochronę, zasoby wodne, sieci gazowe, ciepłownicze, elektroenergetyczne i odnawialne źródła energii, telekomunikację, transport, gospodarkę wodno-ściekową oraz gospodarkę odpadami. Czwarta część analizuje sferę organizacyjno-finansową, ze szczególnym uwzględnieniem dochodów, wydatków, zadłużenia i zdolności inwestycyjnej miasta, a także jego systemu zarządzania strategicznego.

1. Sfera społeczna

1.1. Demografia

Wykres 1. Liczba mieszkańców miasta Włocławek ogółem (2017–2024)

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

Liczba mieszkańców miasta Włocławek systematycznie maleje: z 111 752 osób w 2017 roku do 99 474 w 2024 roku, co daje łączny spadek o 10,99%. Najsilniejszy ubytek odnotowano w 2020 roku (-4,28%), co najprawdopodobniej było spowodowane koincydencją pandemii COVID-19 (wyższa śmiertelność) oraz wyników Narodowego Spisu Powszechnego (NSP21) i związanych z nimi przeliczeń danych za lata 2020–2021. W kolejnych latach dynamika ustabilizowała się na poziomie od -1,27% do -1,56% rocznie.

Tabela 1. Liczba mieszkańców miasta Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2017, 2024)

Jednostka terytorialna	2017	2024	Dynamika (24/17)
Polska	38 433 558	37 489 087	**-2,46%**
kujawsko-pomorskie	2 082 944	1 984 479	**-4,73%**
powiat włocławski	86 604	81 591	**-5,79%**
miasto Włocławek	**111 752**	**99 474**	**-10,99%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W latach 2017–2024 liczba mieszkańców miasta Włocławek spadła z 111 752 do 99 474, co daje dynamikę -10,99%. Spadek jest wyraźnie głębszy niż w powiecie włocławskim (-5,79%), województwie kujawsko-pomorskim (-4,73%) oraz w całej Polsce (-2,46%). Depopulacja miasta przebiega 2 – 4 razy szybciej niż trendy regionalne i krajowe.

Tabela 2. Wskaźniki urodzeń, zgonów i przyrostu naturalnego na 1 000 mieszkańców w mieście Włocławek (2017–2024)

Rok	Urodzenia żywe (na 1 000 ludności)	Zgony (na 1 000 ludności)	Przyrost naturalny (na 1 000 ludności)
2017	8,26	11,59	-3,33
2018	8,13	12,23	-4,10
2019	8,03	12,30	-4,26
2020	7,46	15,07	-7,61
2021	7,40	16,89	-9,50
2022	5,53	13,80	-8,27
2023	5,18	14,17	-8,99
2024	4,85	12,87	-8,02

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W latach 2017–2024 wskaźnik urodzeń żywych na 1 000 mieszkańców miasta Włocławek spadł z 8,26 do 4,85 (-41,28%), odzwierciedlając niską dzietność. Wskaźnik zgonów osiągnął maksimum 16,89 w 2021 roku (45,73% w okresie 2017–2021), głównie przez pandemię COVID-19, po czym spadł do 12,87 w 2024 roku. Przyrost naturalny pozostał ujemny, pogłębiając się do minimum -9,5 w 2021 i wynosząc -8,02 w 2024 roku.

Tabela 3. Liczba kobiet w mieście Włocławek w grupach wiekowych (2017–2024)

Rok	Do 19	20–24	25–29	30–34	35 i więcej
2017	9 687	2 884	3 497	3 952	39 099
2018	9 575	2 756	3 367	3 722	39 244
2019	9 509	2 631	3 236	3 538	39 357
2020	8 865	2 198	2 655	3 305	39 037
2021	8 699	2 176	2 437	3 098	38 769
2022	8 470	2 156	2 308	2 930	38 615

Rok	Do 19	20–24	25–29	30–34	35 i więcej
2023	8 265	2 131	2 197	2 714	38 491
2024	8 004	2 152	2 140	2 503	38 386
Dynamika (24/17)	**-17,37%**	**-25,38%**	**-38,80%**	**-36,66%**	**-1,82%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W latach 2017–2024 liczba kobiet we Włocławku spadła z 59 119 do 53 185 (-10,04%), z najsilniejszymi ubytkami w grupach: 25–29 lat (-38,8%), 30–34 lat (-36,66%), 20–24 lat (-25,38%). Grupa do 19 lat zmalała o 17,37%, a 35+ jedynie o 1,82%. Koncentracja spadku w grupach rozrodczych pogłębia kryzys demograficzny.

Tabela 4. Wskaźniki struktury wiekowej ludności na 1 000 mieszkańców w mieście Włocławek (2017–2024)[1]

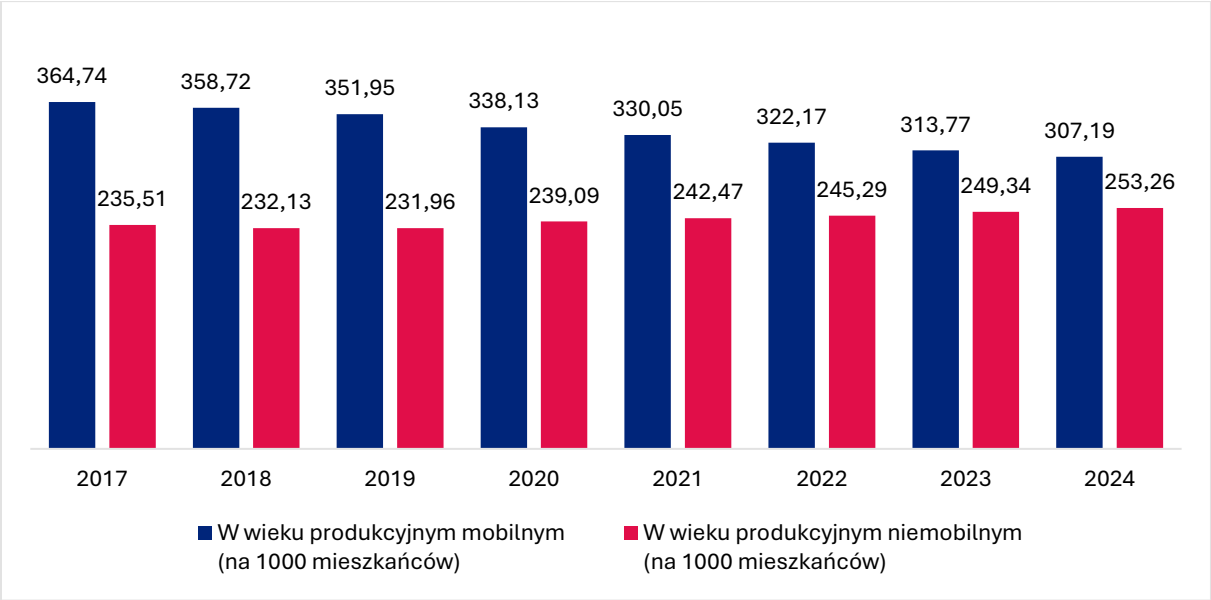
Rok	W wieku przedprodukcyjnym (na 1 000 mieszkańców)	W wieku produkcyjnym (na 1 000 mieszkańców)	W wieku poprodukcyjnym (na 1 000 mieszkańców)
2017	158,96	600,25	240,79
2018	159,37	590,85	249,79
2019	159,34	583,90	256,75
2020	153,47	577,22	269,31
2021	153,98	572,52	273,50
2022	152,14	567,46	280,40
2023	150,82	563,11	286,07
2024	146,98	560,45	292,57
Dynamika (24/17)	**-7,53%**	**-6,63%**	**21,50%**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS, dostęp: 01.2026.

Analiza struktury wiekowej ludności miasta Włocławek w latach 2017–2024 wskazuje na wyraźne starzenie się społeczeństwa i depopulację. Na 1 000 mieszkańców wskaźnik wieku przedprodukcyjnego obniżył się z 158,96 do 146,98 (-7,53%), produkcyjnego z 600,25 do 560,45 (-6,63%), a poprodukcyjnego wzrósł z 240,79 do 292,57 (21,5%).

[1] **Wiek przedprodukcyjny** obejmuje osoby w wieku 17 lat i mniej. **Wiek produkcyjny** dotyczy kobiet w wieku od 18 do 59 lat oraz mężczyzn w wieku od 18 do 64 lat. **Wiek poprodukcyjny** odnosi się do kobiet w wieku 60 lat i więcej oraz mężczyzn w wieku 65 lat i więcej (definicje za słownikiem pojęć GUS).

Wykres 2. Wskaźniki ludności w wieku produkcyjnym mobilnym i niemobilnym na 1 000 mieszkańców w mieście Włocławek (2017–2024)[2]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS, dostęp: 01.2026.

Analiza struktury ludności miasta Włocławek w wieku produkcyjnym w latach 2017–2024 wskazuje na spadek grupy mobilnej (18–44 lata) przy wzroście niemobilnej (45–59/64 lat), co odzwierciedla ogólnopolskie trendy starzenia się siły roboczej, pogłębiane emigracją młodych i niskim przyrostem naturalnym. Na 1 000 mieszkańców wskaźnik mobilny spadł z 364,74 do 307,19 (dynamika -15,78%), a niemobilny wzrósł z 235,51 do 253,26 (7,54%).

Tabela 5. Prognoza liczby ludności miasta Włocławek według grup wiekowych (2025, 2030, 2035, 2040)

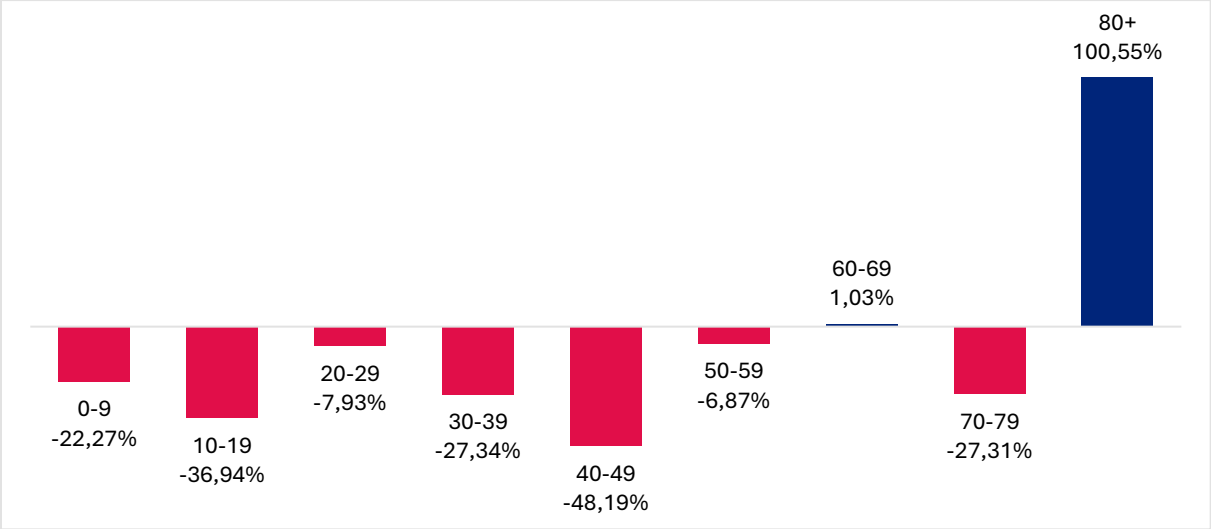
Grupa wiekowa	2025	2030	2035	2040	Dynamika (40/25)
0–9	7 078	5 973	5 635	5 502	**-22,27%**
10–19	9 252	8 229	6 967	5 834	**-36,94%**
20–29	8 722	9 111	9 009	8 030	**-7,93%**
30–39	11 315	8 924	7 885	8 221	**-27,34%**
40–49	16 336	13 925	10 738	8 464	**-48,19%**

[2] **Wiek produkcyjny mobilny** obejmuje osoby w wieku produkcyjnym w przedziale 18–44 lata, zarówno kobiety, jak i mężczyzn, charakteryzujące się większą elastycznością na rynku pracy i zdolnością do zmiany miejsca pracy lub zamieszkania. **Wiek produkcyjny niemobilny** dotyczy osób w wieku produkcyjnym w przedziale 45–59 lat dla kobiet oraz 45–64 lat dla mężczyzn, które wykazują mniejszą skłonność do migracji lub zmiany zatrudnienia, będąc bardziej związanymi z lokalnym rynkiem pracy lub miejscem zamieszkania (definicje za słownikiem pojęć GUS).

Grupa wiekowa	2025	2030	2035	2040	Dynamika (40/25)
50–59	14 201	15 656	15 416	13 226	**-6,87%**
60–69	13 937	11 891	12 742	14 080	**1,03%**
70–79	13 217	13 056	11 049	9 608	**-27,31%**
80+	4 927	7 205	9 048	9 881	**100,55%**
Ogółem	98 985	93 970	88 489	82 846	**-16,30%**

Źródło: Baza Demografia GUS, dostęp: 01.2026.

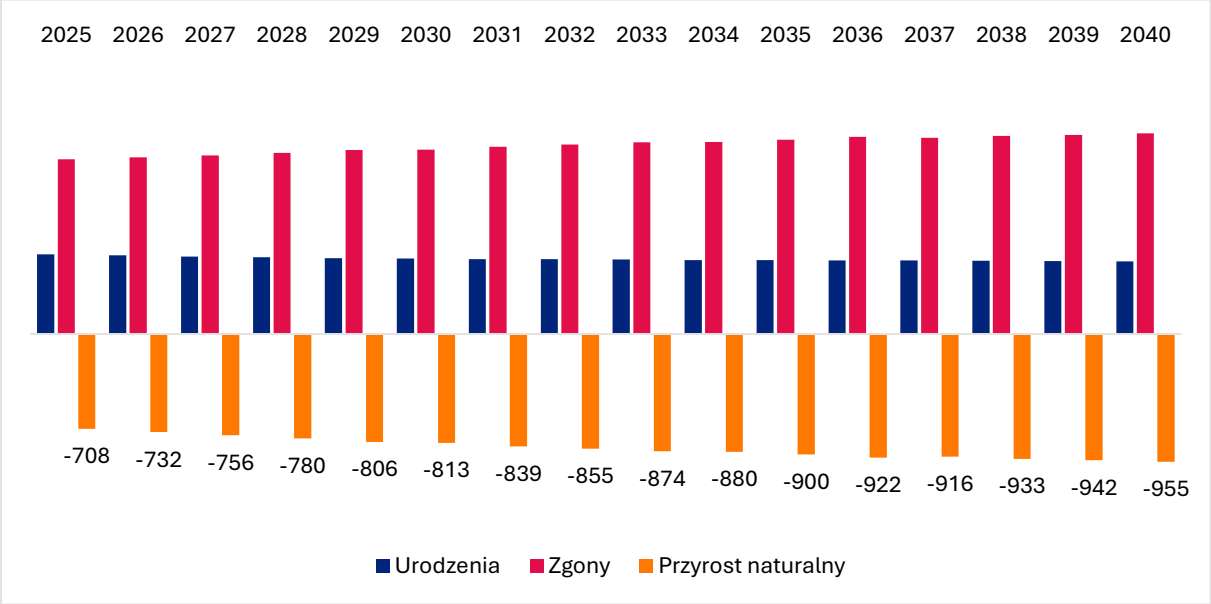
Wykres 3. Prognozowana dynamika zmian liczby ludności miasta Włocławek według grup wiekowych (2040/2025)

Źródło: Baza Demografia GUS, dostęp: 01.2026.

Prognoza demograficzna dla miasta Włocławek wskazuje na dalszą depopulację i starzenie się społeczeństwa. Liczba mieszkańców spadnie z 98 985 w 2025 roku do 82 846 w 2040 roku, z dynamiką -16,3%. Ubytki w grupach 0–9 lat (-22,27%, z 7 078 do 5 502) i 10–19 lat (-36,94%, z 9 252 do 5 834) sygnalizują wyzwania dla edukacji i systemu emerytalnego. Grupy 20–29 lat (-7,93%, z 8 722 do 8 030) i 30–39 lat (-27,34%, z 11 315 do 8 221) podkreślają odpływ młodych. Najsilniejszy spadek dla 40–49 lat (-48,19%, z 16 336 do 8 464), łagodniejszy dla 50–59 lat (-6,87%, z 14 201 do 13 226). Grupa 60–69 lat wzrośnie o 1,03% (z 13 937 do 14 080), 70–79 lat spadnie o 27,31% (z 13 217 do 9 608). Grupa 80+ wzrośnie o 100,55% (z 4 927 do 9 881).

Wykres 4. Prognoza ruchu naturalnego w mieście Włocławek (2025–2040)

Źródło: Baza Demografia GUS, dostęp: 01.2026.

Prognoza ruchu naturalnego dla miasta Włocławek potwierdza pogłębiający się kryzys demograficzny. W latach 2025–2040 liczba urodzeń spadnie z 596 do 543 (-8,89%), a zgonów wzrośnie z 1 304 do 1 498 (14,88%). Przyrost naturalny pozostanie ujemny i będzie się pogarszał, z -708 w 2025 roku do -955 w 2040 roku, dając łączny ubytek ok. -13 801 osób w okresie prognozy. Wskazuje to na konieczność prowadzenia polityki ukierunkowanej na zwiększanie dzietności, co powinno być realizowane w oparciu o działania wskazane w Strategii Demograficznej 2040, celem zachowania komplementarności wobec działań podejmowanych na poziomie regionalnym i krajowym.

1.2. Mieszkalnictwo

Polityka mieszkaniowa Włocławka koncentruje się na rozwoju budownictwa komunalnego i społecznego w formule wynajmu, co stawia miasto w czołówce w tym obszarze. Główne działania obejmują wznoszenie nowych budynków mieszkalnych, m.in. przy ulicy Celulozowej, a także planowane inwestycje na ulicy Cienistej i ulicy Lisek oraz modernizację istniejących zasobów, w tym odnowę zabytkowych kamienic, również tych usytuowanych w obszarze rewitalizacji.

Miasto prowadzi intensywną politykę budownictwa na wynajem, realizowaną we współpracy z Miejskim Budownictwem Mieszkaniowym oraz Miejskim Towarzystwem Budownictwa Społecznego. Oferta mieszkaniowa jest skierowana przede wszystkim do rodzin i osób poniżej 35. roku życia o umiarkowanych dochodach.

W ramach programów miejskich możliwe jest wynajmowanie mieszkań do remontu na koszt przyszłego lokatora, co pozwala obniżyć wysokość czynszu. Dalszy rozwój mieszkaniowy obejmuje budownictwo wielorodzinne przy ulicy Cienistej oraz segmenty szeregowe wyposażone w instalacje fotowoltaiczne przy ulicy Lisek.

Tabela 6. Zasoby mieszkaniowe w mieście Włocławek (2017–2024)

Rok	Liczba budynków mieszkalnych	Liczba mieszkań	Liczba izb	Powierzchnia użytkowa mieszkań (m^2)
2017	8 405	46 267	157 660	2 605 984
2018	8 453	46 471	158 400	2 623 966
2019	8 472	46 595	158 867	2 635 905
2020	8 482	46 789	158 301	2 667 098
2021	8 530	47 066	159 165	2 685 469
2022	8 603	47 480	160 384	2 712 338
2023	8 686	47 676	161 019	2 727 421
2024	8 773	48 062	162 242	2 753 518
Dynamika (24/17)	**4,38%**	**3,88%**	**2,91%**	**5,66%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W okresie 2017–2024 zasoby mieszkaniowe miasta Włocławek systematycznie rosły: budynki mieszkalne o 4,38% (do 8 773), mieszkania o 3,88% (do 48 062), izby o 2,91% (do 162 242), a powierzchnia użytkowa o 5,66% (do 2 753 518 m^2).

Tabela 7. Mieszkania komunalne w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2018, 2024)

Jednostka terytorialna	2018	2024	Dynamika (24/18)
Polska	840 373	755 689	-10,1%
kujawsko–pomorskie	42 135	38 307	-9,1%
powiat włocławski	975	790	-19,0%
miasto Włocławek	4 272	4 454	4,3%

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

We Włocławku w latach 2018–2024 notowany był wzrost liczby mieszkań komunalnych, z 4 272 do 4 454, był to wzrost o 4,3%. W pozostałych porównywanych jednostkach terytorialnych obserwuje się przeciwną tendencję.

Tabela 8. Mieszkania na 1 000 mieszkańców w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2017, 2024)

Jednostka terytorialna	2017	2024	Dynamika (24/17)
Polska	375,70	425,90	**13,36%**
kujawsko-pomorskie	358,10	408,90	**14,19%**
powiat włocławski	311,50	344,90	**10,72%**
miasto Włocławek	**414,00**	**483,20**	**16,71%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W latach 2017–2024 wskaźnik mieszkań na 1 000 mieszkańców we Włocławku wzrósł z 414 do 483,2 (dynamika 16,71%), przewyższając Polskę (13,36%), województwo kujawsko-pomorskie (14,19%) i powiat włocławski (10,72%).

Tabela 9. Przeciętna liczba osób na jedno mieszkanie w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2017, 2024)

Jednostka terytorialna	2017	2024	Dynamika (24/17)
Polska	2,66	2,35	**-11,65%**
kujawsko-pomorskie	2,79	2,45	**-12,19%**
powiat włocławski	3,21	2,90	**-9,66%**
miasto Włocławek	**2,42**	**2,07**	**-14,46%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

Tabela 10. Przeciętna liczba osób na jedną izbę w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2017, 2024)

Jednostka terytorialna	2017	2024	Dynamika (24/17)
Polska	0,70	0,61	**-12,86%**
kujawsko-pomorskie	0,74	0,64	**-13,51%**
powiat włocławski	0,80	0,70	**-12,50%**
miasto Włocławek	**0,71**	**0,61**	**-14,08%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

Tabela 11. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (m^2, 2017, 2024)

Jednostka terytorialna	2017	2024	Dynamika (24/17)
Polska	27,80	32,20	**15,83%**
kujawsko-pomorskie	25,10	29,40	**17,13%**
powiat włocławski	26,40	30,40	**15,15%**
miasto Włocławek	**23,30**	**27,70**	**18,88%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W latach 2017–2024 miasto Włocławek poprawiało komfort mieszkaniowy szybciej niż Polska, województwo i powiat. Liczba osób na mieszkanie spadła z 2,42 do 2,07 (-14,46%), na izbę z 0,71 do 0,61 (-14,08%), a powierzchnia na osobę wzrosła z 23,3 m^2 do 27,7 m^2 (18,88%) – dynamiki wyższe niż w otoczeniu.

Tabela 12. Najem lokali z mieszkaniowego zasobu miasta Włocławek (2019–2024)

Lokale, na które umowy o najem:	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/19)
Obowiązywały	2 520,00	2 379,00	2 331,00	2 573,00	2 528,00	2 625,00	**4,17%**
Zawarto	372,00	339,00	349,00	666,00	571,00	456,00	**22,58%**
Rozwiązano	132,00	78,00	92,00	32,00	59,00	47,00	**-64,39%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

Tabela 13. Gospodarstwa domowe oczekujące na najem lokali mieszkalnych w mieście Włocławek (2019–2024)

Gospodarstwa domowe oczekujące na najem:	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/19)
Lokali mieszkalnych	572	612	499	548	1 331	370	**-35,31%**
Lokali mieszkalnych w trybie socjalnego najmu lokalu	485	480	420	388	224	194	**-60,00%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W latach 2019–2024 liczba obowiązujących umów najmu lokali komunalnych w mieście Włocławek wzrosła z 2 520 do 2 625 (dynamika 4,17%), a nowo zawartych umów z 372 do 456 (22,58%), przy jednoczesnym spadku rozwiązywanych umów z 132 do 47 (-64,39%). Liczba gospodarstw oczekujących na najem lokali spadła z 572 do 370 (-35,31%), a na najem socjalny z 485 do 194 (-60%).

Tabela 14. Powierzchnia mieszkania, jaką można kupić za przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w mieście Włocławek i grupie porównawczej (2019–2023)

Wskaźnik	Obszar	2019	2020	2021	2022	2023	Dynamika (23/19)
Powierzchnia mieszkania, jaką można kupić za przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (dane powiatowe) (m^2)	**miasto Włocławek**	**1,38**	**1,28**	**1,12**	**1,08**	**1,24**	**-10,14%**
	średnia w grupie porównawczej	1,31	1,26	1,21	1,18	1,22	**-6,87%**

Źródło: MRL[3], dostęp: 01.2026.

Dostępność mieszkań w mieście Włocławek, mierzona powierzchnią możliwą do zakupu za przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto, choć wciąż nieco lepsza od średniej grupy, pogorszyła się z 1,38 m^2 w 2019 roku do 1,24 m^2 w 2023 roku (dynamika -10,14%), spadając wyraźniej niż w grupie porównawczej (z 1,31 do 1,22 m^2; dynamika -6,87%).

1.3. Pomoc społeczna

Tabela 15. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej w mieście Włocławek

Nazwa jednostki	Lokalizacja	Charakterystyka
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie (MOPR)	Ogniowa 8/10	Umożliwianie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać własnymi siłami; realizacja świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych, dodatków mieszkaniowych/ osłonowych/energetycznych; pomoc w formie asysty rodzinnej, interwencji kryzysowej, przeciwdziałania przemocy; organizowanie pieczy zastępczej; prowadzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży; działalność Klubów Integracji Społecznej i Wolontariusza; działania środowiskowe (OSL) i projekty zewnętrzne.

[3] **Monitor Rozwoju Lokalnego (MRL)** to zaawansowane narzędzie statystyczno-analityczne stworzone przez Związek Miast Polskich (ZMP) w ramach Systemu Analiz Samorządowych, które służy do oceny potencjału społeczno-ekonomicznego polskich gmin. Wykorzystuje dane z publicznych źródeł statystycznych, takich jak GUS, Ministerstwo Finansów czy Ministerstwo Edukacji Narodowej, umożliwiając porównanie jednostek samorządu terytorialnego w trzech kluczowych obszarach zrównoważonego rozwoju: gospodarczym, społecznym oraz środowiskowo-przestrzennym. Struktura MRL opiera się na 12 głównych obszarach analizy, podzielonych na 48 podobszarów, które opisuje 152 szczegółowe wskaźniki. Narzędzie nie stosuje oceny absolutnej, lecz analizuje gminy w odniesieniu do grup referencyjnych, dobieranych na podstawie podobieństwa funkcji w krajowej strukturze osiedleńczej. Grupy te, liczące od 10 do 491 jednostek i podzielone na 24 kategorie, zostały wyodrębnione zgodnie z typologią funkcjonalną opracowaną przez prof. Przemysława Śleszyńskiego i Tomasza Komornickiego, uwzględniającą podział na miasta na prawach powiatów, gminy miejskie, miejsko-wiejskie i wiejskie.

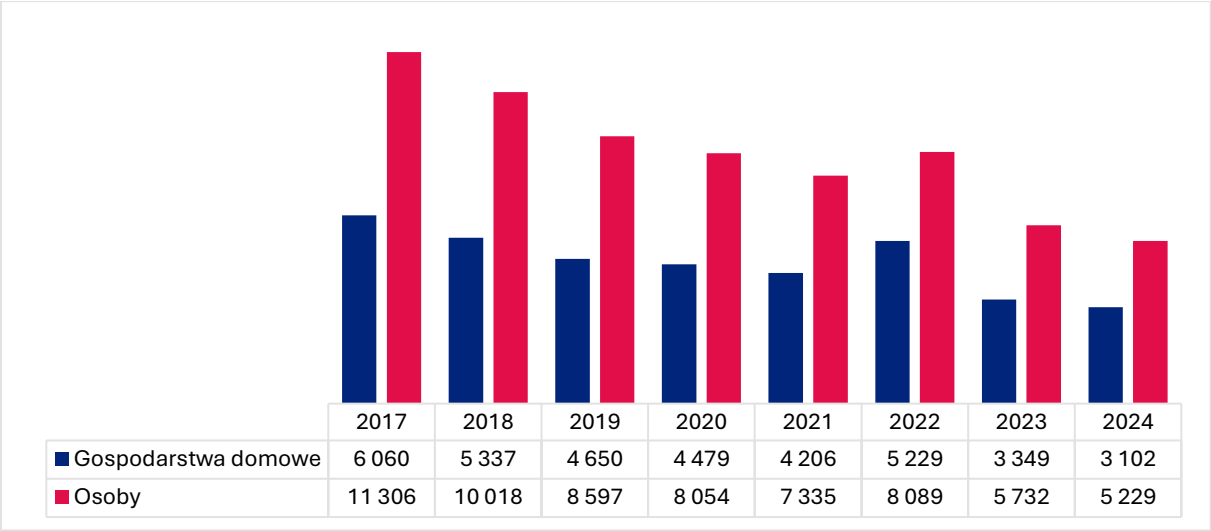
Dla miasta Włocławek grupę porównawczą stanowią 33 miasta na prawach powiatu, a pełna lista tych miast została zawarta w załączniku nr 1 do niniejszego opracowania.

Nazwa jednostki	Lokalizacja	Charakterystyka
Dom Pomocy Społecznej	Nowomiejska 19	Zapewnienie całodobowej opieki osobom, które z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności fizycznej nie mogą samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu.
Centrum Wsparcia Społecznego	Piekarska 25	Zapewnienie dziennego pobytu i wsparcia osobom starszym wymagającym pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych; świadczenie usług asystenckich dla osób starszych mieszkających w mieszkaniach wspomaganych.
Dom Pomocy Społecznej	Dobrzyńska 102	Zapewnienie całodobowej opieki osobom, które z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności fizycznej nie mogą samodzielnie funkcjonować w środowisku zamieszkania.
Środowiskowy Dom Samopomocy	Zapiecek 10	Wsparcie osób przewlekle psychicznie chorych, upośledzonych umysłowo oraz z innymi przewlekłymi zaburzeniami psychicznymi; zwiększanie ich zaradności i samodzielności życiowej; przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu; integracja społeczna.
Klub Samopomocy „Rozumiem i wspieram”	Zapiecek 10	Dodatkowe wsparcie i rehabilitacja psychiatryczna osób z zaburzeniami psychicznymi, wspomagająca ich funkcjonowanie społeczne.
Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze (Maluch, Calineczka, Nibylandia)	Sielska 3	Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców.
Centrum Opieki nad Dzieckiem	Łubna 17 (oraz Jasna 5b, 5c)	Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców.
Miejski Zespół Żłobków	Wieniecka 34A	Zapewnienie opieki dzieciom w wieku do lat trzech (od 20. tygodnia życia).
Miejska Jadłodajnia „U Świętego Antoniego”	Św. Antoniego 11	Przygotowywanie i wydawanie posiłków osobom uprawnionym; zapewnienie wyżywienia dzieciom ze świetlic MOPR oraz innym podmiotom/instytucjom.
Zakład Aktywności Zawodowej	Łęgska 20	Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych poprzez zatrudnienie i działalność gospodarczą.
Centrum Wsparcia dla Osób w Kryzysie	Krzywa Góra 3B	Udzielanie kompleksowego wsparcia osobom uzależnionym i zagrożonym uzależnieniem.
Spółdzielnia Socjalna „Empatia”	Żwirki i Wigury 9	Zatrudnianie i odbudowa zdolności do pracy oraz ról społecznych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym; świadczenie usług opiekuńczych, asystenckich, wsparcia w codziennym życiu i sprzątania.

Źródło: *Raport o stanie miasta Włocławek za rok 2024*, s. 77–82.

Miasto Włocławek posiada rozbudowany system pomocy społecznej, obejmujący wsparcie rodzinne, opiekę nad dziećmi, seniorami i niepełnosprawnymi. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie koordynuje interwencje kryzysowe i świadczenia finansowe, odpowiadając na ubóstwo i przemoc. Domy Pomocy Społecznej oraz centra wsparcia zapewniają opiekę całodobową i dzienną, odpowiadając na wyzwania demograficzne regionu. Jednostki dla osób z zaburzeniami psychicznymi promują integrację społeczną, zaś placówki dla dzieci oferują pieczę zastępczą. Inicjatywy jak jadłodajnia, zakład aktywności zawodowej i spółdzielnia socjalna wzmacniają reintegrację ekonomiczną i walkę z uzależnieniami.

Wykres 5. Gospodarstwa domowe i osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej w mieście Włocławek (2017–2024)

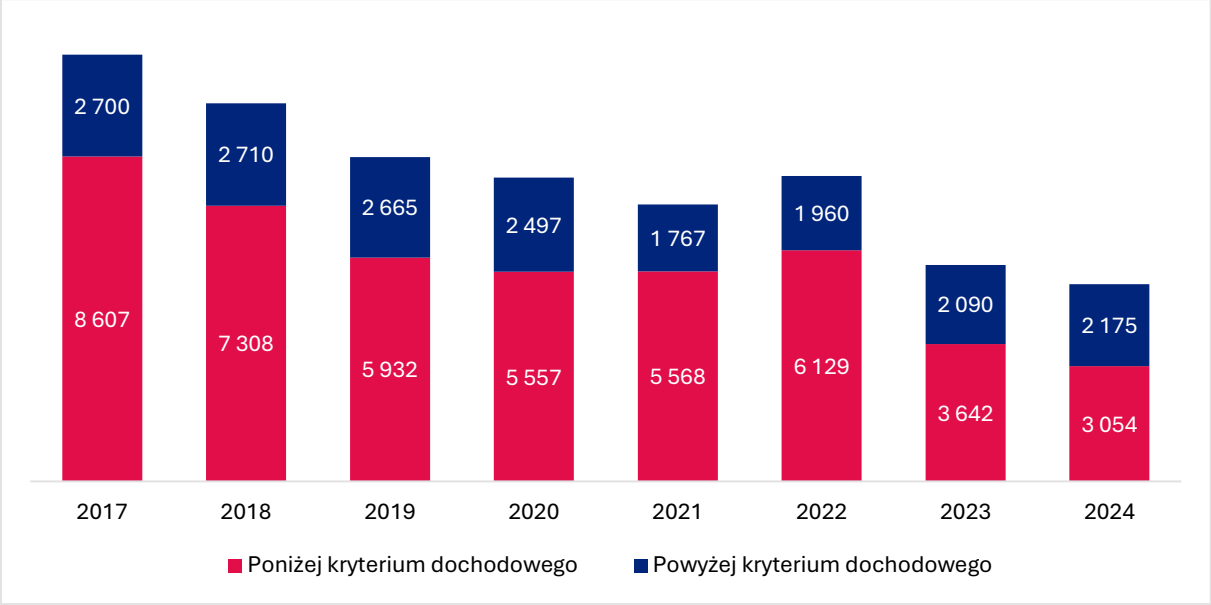

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Gospodarstwa domowe	6 060	5 337	4 650	4 479	4 206	5 229	3 349	3 102
Osoby	11 306	10 018	8 597	8 054	7 335	8 089	5 732	5 229

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

Miasto Włocławek odnotowuje silny spadek korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej: liczba gospodarstw domowych zmalała z 6 060 w 2017 roku do 3 102 w 2024 roku (dynamika -48,81%), a liczba osób z 11 306 do 5 229 (-53,75%). Trend wskazuje na poprawę sytuacji społeczno-ekonomicznej, wspartą programami świadczeń socjalnych i działaniami MOPR.

Wykres 6. Osoby korzystające w mieście Włocławek ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego (2017–2024)

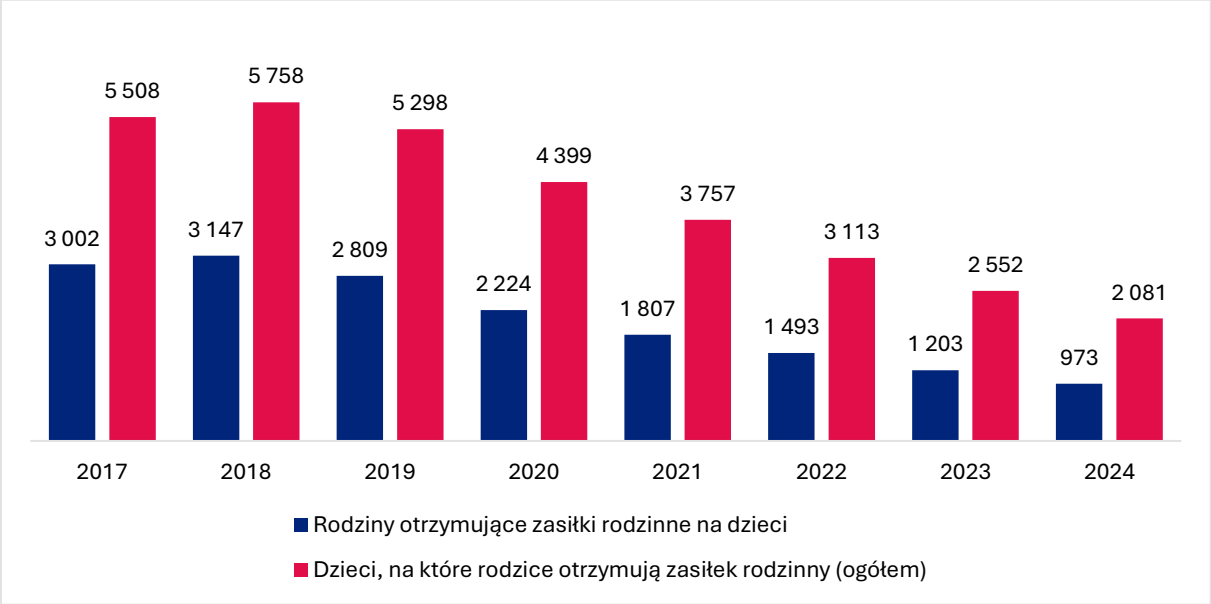

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

Miasto Włocławek odnotowuje wyraźny spadek osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej poniżej kryterium dochodowego – z 8 607 w 2017 roku do 3 054 w 2024 roku (dynamika

-64,52%), podczas gdy powyżej kryterium liczba spadła z 2 700 do 2 175 (-19,44%). Trend potwierdza poprawę sytuacji materialnej mieszkańców, gdzie ubóstwo dochodowe zmniejszyło się o blisko dwie trzecie w ciągu siedmiu lat.

Wykres 7. Korzystający ze świadczeń rodzinnych w mieście Włocławek (2017–2024)

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

Miasto Włocławek odnotowuje silny spadek korzystania z zasiłków rodzinnych: liczba rodzin otrzymujących świadczenie zmalała z 3 002 w 2017 roku do 973 w 2024 roku (dynamika -67,59%), a liczba dzieci objętych zasiłkiem z 5 508 do 2 081 (-62,22%). Trend odzwierciedla poprawę sytuacji materialnej rodzin.

Tabela 16. Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (%, 2017–2024)

Jednostka terytorialna	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/17)
Polska	5,70	5,10	4,60	4,20	3,70	3,40	3,40	3,10	**-2,6 p.proc.**
kujawsko-pomorskie	8,00	7,20	6,60	6,00	5,60	5,20	4,90	4,60	**-3,4 p.proc.**
powiat włocławski	11,90	10,60	9,00	8,00	7,20	6,60	6,20	5,80	**-6,1 p.proc.**
miasto Włocławek	**10,10**	**9,00**	**7,80**	**7,60**	**7,00**	**7,90**	**5,70**	**5,20**	**-4,9 p.proc.**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

Miasto Włocławek zmniejszyło zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej z 10,1% w 2017 roku do 5,2% w 2024 roku (spadek o 4,9 p.proc.), pozostając powyżej średniej krajowej (3,1%) i wojewódzkiej (4,6%), lecz poniżej powiatowej (5,8%).

1.4. Rewitalizacja

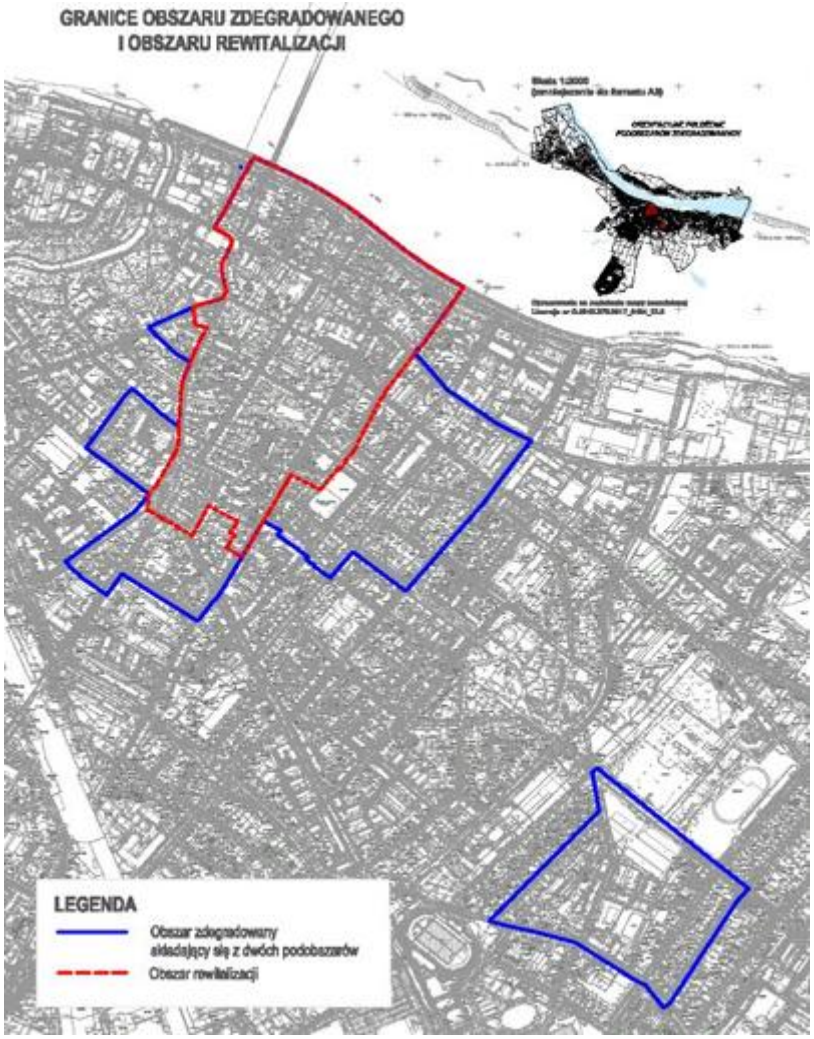
Rewitalizacja we Włocławku to wieloletni proces wyprowadzania Śródmieścia ze stanu kryzysowego, uregulowany w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Włocławek na lata 2018–2034 (GPR). Nie ogranicza się ona tylko do remontów, ale łączy działania społeczne, gospodarcze i architektoniczne.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Włocławek na lata 2018–2034 zakłada realizację w sposób kompleksowy działań służących lokalnej społeczności, zmierzających do wyprowadzania obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego. Składa się z szeregu działań społecznych, uzupełnionych projektami infrastrukturalnymi, które są wzajemnie komplementarne i zmierzają do osiągnięcia założonych celów rewitalizacji. Ponadto wprowadza możliwość realizacji przedsięwzięć i projektów na rzecz procesu rewitalizacji z wykorzystaniem dostępnych źródeł finansowania ze środków zewnętrznych, w tym Unii Europejskiej w ramach perspektywy finansowej 2021–2027.

Obszar rewitalizacji wyznaczony Uchwałą Nr XXX/44/2017 Rady Miasta Włocławek z dnia 27 marca 2017 roku, to najstarsza część Włocławka, stanowiąca fragment jednostki strukturalnej o nazwie Śródmieście. Położony jest pomiędzy ulicami: Towarową, Targową, wzdłuż Zielonego Rynku (do południowej granicy działki nr ew. 81 KM 50), Królewiecką (od południowej granicy działki nr ew. 78 wzdłuż ulicy Królewieckiej do południowej granicy działki nr ew. 16, wzdłuż zachodniej granicy działek nr ew. 16, 17, 18 KM 50), Zduńską (od zachodniej granicy działki nr ew. 20 wzdłuż południowej granicy działek nr ew. 21 i 161 KM 50), Placem Wolności, wzdłuż Brzeskiej (do południowej granicy działki nr ew. 56/2 KM 45), Wojska Polskiego (od zachodniej granicy działki nr ew. 55/5 KM 45), Placem Kopernika, Wyszyńskiego, Gdańską oraz brzegiem rzeki Wisły na odcinku od ulicy Gdańskiej do ulicy Towarowej.

Powierzchnia obszaru rewitalizacji wynosi 42,7 ha, co stanowi 0,5% całkowitej powierzchni Włocławka i 1,39% obszaru zurbanizowanego. Obszar zamieszkiwany jest przez 3 925 mieszkańców (wg danych UM Włocławek na dzień 31 grudnia 2024 roku), co stanowi 4,2% ogółu mieszkańców Włocławka. W porównaniu do 2018 roku liczba mieszkańców obszaru zmalała o 1 172 osoby, co stanowi spadek o 23%. Obszar rewitalizacji to niewielki fragment miasta o istotnym znaczeniu dla rozwoju lokalnego, jednoznacznie wyróżniający się wysoką koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, a także gospodarczych, środowiskowych, technicznych i funkcjonalno-przestrzennych. Wymaga intensywnych i kompleksowych działań rewitalizacyjnych.

Rysunek 1. Granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Źródło: *Gminny Program Rewitalizacji Miasta Włocławek na lata 2018–2034*, s. 17.

Przykłady działań rewitalizacyjnych we Włocławku:

- Działania społeczne i aktywizacja np.:
    - Centrum Aktywizacji i Przedsiębiorczości, które stało się miejscem wspierającym lokalny biznes i inicjatywy mieszkańców,
    - Mikrogranty, czyli program wsparcia projektów lokalnych dla organizacji pozarządowych i grup nieformalnych na integrację sąsiedzką,
    - Kawiarnia obywatelska Śródmieście Cafe, pełniąca funkcję centrum spotkań i wydarzeń kulturalnych,
- Wsparcie dla sektora prywatnego w postaci dotacji na remonty nieruchomości prywatnych położonych w Specjalnej Strefie Rewitalizacji,
- Wykorzystanie motywu włocławskiego fajansu do promocji miasta i ożywienia turystycznego centrum,

- Inwestycje i infrastruktura:
    - Przebudowa ulic, gdzie flagowym projektem jest zamiana ulicy 3 Maja w woonerf (ulicę o uspokojonym ruchu, przyjazną pieszym i rowerzystom),
    - Remonty kamienic, w tym modernizacja budynków m.in. przy ulicy Maślanej 4/6, Brzeskiej i Cygance na cele mieszkalne i usługowe,
    - Zielone Tereny Śródmieścia polegające na tworzeniu nowych miejsc rekreacji i nasadzenia roślinności w centrum[4].

1.5. Kultura

Miasto Włocławek dysponuje zróżnicowaną siecią miejskich instytucji kultury, promujących sztukę teatralną, wizualną i literacką wśród mieszkańców. Tabela poniżej zawiera szczegółowe informacje na temat działalności instytucji kultury w mieście.

Tabela 17. Miejskie instytucje kultury w mieście Włocławek

Nazwa	Lokalizacja	Charakterystyka
Teatr Impresaryjny im. Włodzimierza Gniazdowskiego	Wojska Polskiego 13	Prezentuje spektakle teatralne, muzyczne i edukacyjne dla dzieci i dorosłych; oferuje repertuar artystyczny, warsztaty (Scenomania, wystąpienia publiczne), projekty typu „Skąd nasz ród" oraz imprezy promujące amatorski ruch artystyczny i wrażliwość kulturalną mieszkańców. Najważniejsze wydarzenia m.in.: Włocławskie Spotkania Teatrów Ulicznych („Magia Teatru"), Festiwal Filmowy WATCH DOCS – Prawa Człowieka w Filmie
Centrum Kultury "Browar B." Filie: Klub „Stara Remiza", Klub „Zazamcze", Klub „Łęg", Skarbiec Fajansu	Łęgska 28	Organizuje wystawy sztuki, koncerty, spotkania autorskie, warsztaty ceramiczne i plastyczne, konkursy (rzeźbiarski, recytatorski), projekty oraz liczne wydarzenia plenerowe i edukacyjne promujące lokalną kulturę. Najważniejsze wydarzenia m.in.: Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, Palma Festiwal, Dni Włocławka, Finał Turnieju Poezji Śpiewanej, Festiwal Piosenki Ojczyźnianej, Ogólnopolski Turniej Tańca Nowoczesnego FLEX, Ogólnopolski Konkurs Rzeźbiarski im. Stanisława Zagajewskiego; Fajans Festiwal
Galeria Sztuki Współczesnej	Miedziana 2/4	Prezentuje i promuje współczesną twórczość plastyczną i fotograficzną; realizuje ok. 20 wystaw rocznie, warsztaty, lekcje muzealne, konkursy i akcje plenerowe; prowadzi kolekcję dzieł sztuki lokalnych i zewnętrznych artystów. Najważniejsze wydarzenia m.in.: Rezydencje artystyczne, które prowadzone są od 2024 roku w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Włocławek na lata 2018–2034. Rezydencje trwają 4–6 tygodni angażując twórców sztuk wizualnych, performansu, literatury, architektury

[4] Rewitalizacja miasta Włocławek: https://rewitalizacja.wloclawek.eu/, dostęp: 01.2026.

Nazwa	Lokalizacja	Charakterystyka
Miejska Biblioteka Publiczna im. Zdzisława Arentowicza	Warszawska 11/13	Główna siedziba + 9 filii, w tym dziecięca, dysponują księgozbiorem liczącym ponad 300 tys. pozycji; promują czytelnictwo poprzez wydarzenia, konkursy (np. NPSIG Music Contest), spotkania autorskie, lekcje biblioteczne i projekty edukacyjne dla wszystkich grup wiekowych. Najważniejsze wydarzenia to m.in.: Noc Bibliotek; Dyskusyjny Klub Filmowy; Spotkania Dyskusyjnego Klubu Książki; Włocławski Festiwal Literatury Biograficznej i Faktu BIO TOP

Źródło: *Rejestr instytucji kultury Miasta Włocławek*; teatrwloclawek.pl; ckbrowarb.pl; galeriasztuki.wloclawek.pl; biblioteka.wloclawek.pl; visit.wloclawek.eu, dostęp: 01.2026.

Tabela 18. Działalność klubów, domów i centrów kultury w mieście Włocławek (2017–2024)

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/17)
Imprezy	326	305	334	193	461	198	306	438	**34,36%**
Uczestnicy imprez	88 883	107 734	112 962	20 921	35 468	50 543	97 894	75 073	**-15,54%**
Grupy artystyczne	57	22	32	10	25	14	19	34	**-40,35%**
Członkowie grup artystycznych	700	460	435	122	298	205	194	405	**-42,14%**
Koła / kluby / sekcje	31	32	36	41	40	56	69	51	**64,52%**
Członkowie kół / klubów / sekcji	798	555	554	519	644	818	982	692	**-13,28%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W latach 2017–2024 działalność klubów, domów i centrów kultury w mieście Włocławek wykazywała zróżnicowane trendy, na które istotny wpływ wywarła pandemia COVID-19, powodująca ograniczenia w organizacji imprez masowych i spadki frekwencji w 2020 roku, po czym nastąpiło częściowe odbicie. Liczba imprez kulturalnych wzrosła z 326 w 2017 roku do 438 w 2024 roku, co oznacza dynamikę na poziomie 34,36%, jednak w międzyczasie odnotowano znaczne wahania, z minimum 193 imprez w 2020 roku i maksimum 461 w 2021 roku, sugerujące próbę nadrobienia zaległości po lockdownach. Frekwencja uczestników imprez spadła z 88 883 osób w 2017 roku do 75 073 w 2024 roku, co przekłada się na dynamikę -15,54%, z dramatycznym minimum 20 921 w 2020 roku, po czym nastąpił wzrost do 97 894 w 2023 roku, wskazując na stopniowe odzyskiwanie zaufania publiczności, choć nie na poziomie przedpandemicznym. Liczba grup artystycznych zmniejszyła się z 57 do 34, z dynamiką -40,35%, a ich członkostwo spadło z 700 do 405 osób (-42,14%), co sugeruje konsolidację lub redukcję oferty, potencjalnie związaną z brakiem funduszy lub starzeniem się społeczności lokalnej. Z kolei liczba kół, klubów i sekcji wzrosła z 31 do 51 (dynamika 64,52%), mimo spadku ich członkostwa z 798 do 692 osób (-13,28%), co wskazuje na rozwój form organizacyjnych nastawionych na mniejsze, bardziej specjalistyczne grupy, jak sekcje hobbystyczne czy edukacyjne.

Sytuacja kulturalna miasta Włocławek pokazuje szybki powrót do równowagi sektora wobec zewnętrznych wstrząsów, z pozytywnym bilansem w zakresie liczby imprez i struktur organizacyjnych, lecz wyzwaniem pozostaje angażowanie uczestników i artystów, co wymaga inwestycji w promocję i dostosowanie oferty do potrzeb cyfrowego pokolenia.

Tabela 19. Uczestnicy imprez na 1 000 ludności w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2017–2024)

Jednostka terytorialna	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/17)
Polska	945,30	1 027,90	976,80	349,80	480,60	722,20	888,30	936,90	**-0,89%**
kujawsko-pomorskie	726,00	739,40	710,90	176,40	296,60	467,20	634,40	728,10	**0,29%**
powiat włocławski	405,00	471,90	437,70	129,20	372,10	635,10	871,20	904,50	**123,33%**
miasto Włocławek	**792,80**	**967,80**	**1 024,30**	**197,40**	**339,90**	**492,00**	**964,90**	**749,80**	**-5,42%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W latach 2017–2024 wskaźnik uczestników imprez kulturalnych na 1 000 ludności w mieście Włocławek spadł z 792,8 do 749,8 (dynamika -5,42%), z głębokim dołkiem 197,4 w 2020 roku i chwilowym odbiciem do 964,9 w 2023 roku. Na tle Polski (-0,89%) i województwa kujawsko-pomorskiego (0,29%) miasto charakteryzowało się niższą wartością wskaźnika względem kraju, natomiast wyższą względem województwa. Istotny jego wzrost notowano dla powiatu włocławskiego (wzrost o 123,33%, z 405 do 904,5).

Tabela 20. Działalność bibliotek i filii w mieście Włocławek (2017–2024)

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/17)
Biblioteki i filie	13	13	13	13	13	10	10	10	**-23,08%**
Księgozbiór	392 654	387 212	358 181	333 167	316 809	297 356	294 250	299 550	**-23,71%**
Czytelnicy w ciągu roku	15 155	15 205	15 565	12 818	12 686	13 134	13 744	14 104	**-6,94%**
Wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz	305 360	304 208	300 061	242 024	302 020	291 070	319 856	344 697	**12,88%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W latach 2017–2024 biblioteki publiczne w mieście Włocławek zmniejszyły sieć z 13 do 10 placówek (dynamika -23,08 %), a księgozbiór spadł z 392 654 do 299 550 woluminów (-23,71 %). Liczba czytelników obniżyła się z 15 155 do 14 104 (-6,94%), z minimum w pandemii, podczas gdy wypożyczenia wzrosły z 305 360 do 344 697 (12,88%), wskazując na intensywniejsze korzystanie mimo spadku użytkowników.

Tabela 21. Zestawienie wybranych wskaźników w zakresie kultury dla miasta Włocławek i grupy porównawczej (2019–2023)

Wskaźnik	Obszar	2019	2020	2021	2022	2023	Dynamika (23/19)
Liczba osób odwiedzających filharmonie, muzea, wystawy, koncerty na 1 000 mieszkańców	**miasto Włocławek**	**3 838,20**	**1 157,10**	**1 793,20**	**2 942,30**	**3 529,00**	**-8,06%**
	średnia w grupie porównawczej	5 850,40	1 909,00	2 783,70	4 458,40	5 136,10	**-12,21%**
Wydatki ogółem z budżetu JST na kulturę i dziedzictwo narodowe na 1 mieszkańca (średnia 3-letnia) (zł)	**miasto Włocławek**	**88,38**	**97,95**	**112,50**	**119,64**	**132,12**	**49,49%**
	średnia w grupie porównawczej	199,86	225,40	233,44	244,21	267,63	**33,91%**

Źródło: MRL, dostęp: 01.2026.

W latach 2019–2023 wskaźnik liczby osób odwiedzających filharmonie, muzea, wystawy i koncerty na 1 000 mieszkańców we Włocławku spadł z 3 838,2 do 3 529 (dynamika -8,06%), z głębokim dołkiem 1 157,1 w 2020 roku spowodowanym pandemią, lecz miasto wykazało mniejszy spadek niż średnia grupy porównawczej (-12,21%, z 5 850,4 do 5 136,1). Jednocześnie wydatki budżetowe na kulturę i dziedzictwo narodowe na 1 mieszkańca wzrosły z 88,38 do 132,12 zł (dynamika 49,49%), przewyższając wzrost w grupie (33,91%, z 199,86 do 267,63 zł), startując jednak z niższego poziomu.

1.6. Dziedzictwo kulturowe

Włocławek to miasto o bogatej historii sięgającej średniowiecza, położone nad Wisłą w sercu Kujaw, stanowi ważny ośrodek dziedzictwa kulturowego Polski. Jako dawna stolica diecezji włocławskiej i centrum przemysłowe XIX i XX wieku, zachowało liczne świadectwa przeszłości, które odzwierciedlają ewolucję urbanistyczną, religijną, gospodarczą i społeczną regionu.

Istotnym potencjałem miasta jest jego dziedzictwo kulturowe i historia, której wymiar materialny zapisany jest w architekturze. W rejestrze zabytków Województwa Kujawsko-Pomorskiego, prowadzonym przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków znajduje się 70 obiektów o wysokiej wartości historycznej, architektonicznej i urbanistycznej, natomiast w Gminnej Ewidencji Zabytków 881 obiektów. Obiekty zabytkowe miasta zgromadzone są przede wszystkim w Śródmieściu.

Wśród włocławskich zabytków na szczególną uwagę zasługuje uznana za Pomnik Historii Katedra pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny we Włocławku, jedna z pierwszych katedr gotyckich w państwie polskim, w której murach znalazło się wiele wyjątkowych dzieł sztuki (m.in. nagrobek biskupa Piotra z Bnina z warsztatu Wita Stwosza, płyty nagrobne z warsztatu Vischerów i pracowni Jana Florentyńczyka, obrazy Bartłomieja Strobla), jak również późnogotycki Kościół Parafialny św. Jana Chrzciciela, Kościół i Klasztor oo. Reformatorów, Zespół Kościoła Ewangelicko-Augsburgskiego, Wyższe Seminarium Duchowne. Architektoniczną wizytówką Włocławka jest międzywojenny modernizm – Włocławek wyróżnia się na tle innych miast regionu licznymi i cennymi przykładami budownictwa modernistycznego podnoszącymi jego potencjał kulturowy. Część modernistycznych budynków spełnia dziś funkcje publiczne (gmachy szkolne, budynek Poczty Polskiej, budynek Miejskiego Zespołu Opieki Zdrowotnej, muzeum), a wiele to budynki mieszkalne. Zabytkowe centrum Włocławka to obszar, na terenie którego oraz w bezpośrednim sąsiedztwie skupione są usługi wyższego rzędu, jak: szkolnictwa ponadpodstawowego, szkolnictwa wyższego, kultury, administracji samorządowej i rządowej, opieki zdrowotnej.

Włocławek jest miastem o bogatej historii, zwłaszcza przemysłowej. Najintensywniejszy jego rozwój przypadł tuż po Pokoju Toruńskim w 1466 roku. Włocławek był po Gdańsku największym ośrodkiem handlu zbożem w I Rzeczypospolitej. W 1520 roku powstała tu królewska komora celna przy porcie. W roku 1569 biskup Stanisław Karnkowski założył we Włocławku seminarium duchowne, które funkcjonuje do dzisiaj. Mieszczanie włocławscy posiadali własną flotyllę wiślaną, obsługującą spław towarów. W 1598 roku w mieście było 27 spichlerzy. Ważnym czynnikiem rozwojowym był napływ ludności pochodzenia żydowskiego, niemieckiego i rosyjskiego (na przełomie wieków XIX/XX), zajmującej się handlem i rzemiosłem oraz inicjującej budowę nowych fabryk. W 1816 roku uruchomiono tu przetwórnię cykorii Ferdynanda Bohma, w 1899 roku bracia Cassirerowie otworzyli największą w Polsce Fabrykę Celulozy, która w 1994 roku ogłosiła upadłość. W 1916 roku wynalazca i przedsiębiorca Ignacy Ciechurski założył we Włocławku fabrykę manometrów i termometrów. W mieście funkcjonowało także 14 browarów, huta szkła, cegielnia, tartaki oraz szereg innych przedsiębiorstw.

Ważnym elementem dziedzictwa kulturowego Włocławka jest również fajans włocławski, który łączy tradycję rzemiosła artystycznego z historią przemysłową regionu. Produkcja fajansu w mieście sięga 1873 roku i przez ponad 150 lat wykształciła unikalny styl, rozpoznawalny zarówno w kraju, jak i za granicą. Charakterystyczne są ręcznie malowane, kobaltowe motywy kwiatowe, wzory kujawskie oraz typowe dla lat 50. i 60. XX wieku tzw. „pikasiaki”.

Współcześnie dziedzictwo to jest prezentowane i popularyzowane w kilku miejscach:

- Interaktywne Centrum Fajansu – Skarbiec Fajansu (ulica Żabia 2) – nowoczesna, multimedialna ekspozycja pozwalająca zwiedzającym poznawać historię włocławskiego fajansu poprzez audioprzewodniki i interaktywne prezentacje unikatowych wyrobów, takich jak misy, patery czy świeczniki. Skarbiec Fajansu otrzymał nagrodę za Najciekawsze Odkrycie Roku przyznaną przez Kujawsko-Pomorską Organizację Turystyczną.
- Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej (ulica Słowackiego 1A/ulica Warszawska 11/13) – wystawa stała „Włocławski Fajans 1873–1991", obejmująca ponad 400 historycznych wyrobów fabrycznych.

Tradycję fajansu kontynuują również aktywne pracownie rzemieślnicze, w tym Fabryka Fajansu Włocławek (ulica Spółdzielcza 3), gdzie można obserwować proces ręcznego malowania oraz współczesne reinterpretacje klasycznych wzorów, a także fajans włocławski na Falbance (ulica Falbanka 28), umożliwiający poznanie produkcji przy okazji zakupów.

Działania te nie tylko chronią i promują unikatowe dziedzictwo materialne i niematerialne Włocławka, ale również tworzą atrakcyjną ofertę turystyczną i edukacyjną, wzmacniając wizerunek miasta jako ośrodka kultury i tradycji regionalnej.

Miasto Włocławek planuje utworzenie Nadwiślańskiego Centrum Dziedzictwa „Szkutnia" – pierwszej w Polsce instytucji kultury kompleksowo poświęconej zachowaniu i promocji tradycji flisackich oraz szkutnictwa. Projekt koncentruje się na dziedzictwie niematerialnym związanym z żeglugą Wisły, które w 2022 roku zostało wpisane na listę UNESCO, co podkreśla jego znaczenie dla dziedzictwa narodowego i regionalnego.

Miasto Włocławek podejmuje szereg działań i inicjatyw służących promocji miasta, jego dziedzictwa kulturowego, edukacji regionalnej oraz integracji społecznej mieszkańców. Istotnym elementem strategii promocyjnej są wydarzenia o charakterze kulturalnym, edukacyjnym i rozrywkowym, organizowane zarówno przez instytucje miejskie, jak i partnerów zewnętrznych.

Szczególnym przykładem działań promujących Włocławek w przestrzeni miejskiej jest mural pn. „Stara Przystań", zrealizowany w ramach projektu „Sztuka w przestrzeni – program murale", wpisanego do Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Włocławek na lata 2018–2034. Malowidło powstało na bocznej ścianie budynku przy ulicy Bulwary 22 i przedstawia historyczne oblicze miasta w kontekście rzeki Wisły, podkreślając znaczenie Włocławka jako ośrodka o bogatym dziedzictwie wodnym i przemysłowym.

Wspólne działania instytucji kultury, edukacji i turystyki we Włocławku stanowią spójną strategię promocyjną, łączącą edukację regionalną, integrację społeczną i popularyzację dziedzictwa kulturowego oraz przyrodniczego miasta.

1.7. Turystyka

Miasto Włocławek, jedno z najstarszych miast Polski, położone malowniczo nad Wisłą w sercu Kujaw, łączy wielowiekową historię z nowoczesną ofertą turystyczną. Miasto zachwyca różnorodnością – od cennych zabytków archeologicznych (słynny Miecz Włocławski), przez unikatowy Skarbiec Fajansu, po ważne miejsca pamięci narodowej, w tym Muzeum Męczeństwa bł. ks. Jerzego Popiełuszki i krzyż na Stopniu Wodnym.

Tabela 22. Turystyczne obiekty noclegowe w mieście Włocławek (wg stanu na 31 lipca, 2017–2024)

Kategoria	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/17)
Obiekty noclegowe	14	14	12	12	10	11	13	15	**7,14%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

Według danych GUS w 2024 roku we Włocławku znajdowało się 15 obiektów noclegowych.

Tabela 23. Miejsca noclegowe ogółem na 1 000 ludności w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2017–2024)

Jednostka terytorialna	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/17)
Polska	20,14	20,79	21,51	20,31	20,64	20,62	21,04	22,35	**10,97%**
kujawsko-pomorskie	15,52	15,51	15,37	14,74	15,37	15,41	15,50	16,53	**6,51%**
powiat włocławski	15,58	16,32	17,54	18,75	17,99	16,86	19,10	18,60	**19,38%**
miasto Włocławek	**7,70**	**7,77**	**6,71**	**6,51**	**5,69**	**6,02**	**6,59**	**7,41**	**-3,77%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W latach 2017–2024 wskaźnik miejsc noclegowych na 1 000 mieszkańców w mieście Włocławek spadł z 7,70 do 7,41, co daje dynamikę -3,77%. Na tle wzrostu w Polsce (z 20,14 do 22,35; 10,97%), województwie kujawsko-pomorskim (z 15,52 do 16,53; 6,51%) oraz powiecie włocławskim (z 15,58 do 18,60; 19,38%) miasto pozostaje wyraźnie poniżej średnich.

Tabela 24. Udzielone noclegi ogółem na 1 000 ludności w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2017–2024)

Jednostka terytorialna	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/17)
Polska	2 183,13	2 313,28	2 431,66	1 345,74	1 654,08	2 378,01	2 461,59	2 599,58	**19,08%**
kujawsko-pomorskie	2 050,67	2 141,72	2 202,99	1 163,24	1 524,70	2 238,56	2 329,98	2 374,22	**15,78%**
powiat włocławski	3 118,70	4 087,60	4 323,24	2 081,79	3 366,02	4 528,56	4 767,28	4 980,58	**59,70%**
miasto Włocławek	**640,35**	**689,00**	**655,84**	**348,53**	**379,40**	**774,38**	**817,63**	**831,26**	**29,81%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W latach 2017–2024 wskaźnik udzielonych noclegów na 1 000 mieszkańców w mieście Włocławek wzrósł z 640,35 do 831,26, co daje dynamikę 29,81%. Mimo odbicia po minimum w 2020 roku (348,53), wartość pozostaje znacznie niższa niż w Polsce (z 2 183,13 do 2 599,58; 19,08%), województwie kujawsko-pomorskim (z 2 050,67 do 2 374,22; 15,78%) oraz powiecie włocławskim (z 3 118,70 do 4 980,58; 59,7%).

Tabela 25. Turyści zagraniczni (nierezydenci) ogółem w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2017–2024)

Jednostka terytorialna	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/17)
Polska	6 803 667	7 082 231	7 470 546	2 263 761	2 509 832	5 846 611	7 074 555	7 875 518	**15,75%**
kujawsko-pomorskie	120 711	116 637	121 250	37 860	42 830	76 288	95 031	99 380	**-17,67%**
powiat włocławski	270	188	175	73	97	427	383	178	**-34,07%**
miasto Włocławek	**3 449**	**3 714**	**2 897**	**831**	**617**	**2 450**	**2 896**	**2 884**	**-16,38%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W latach 2017–2024 liczba turystów zagranicznych w mieście Włocławek spadła z 3 449 do 2 884, co daje dynamikę -16,38%. Po minimum w 2021 roku (617) nastąpiło częściowe odbicie, ale wynik pozostaje znacznie poniżej wzrostu w Polsce (15,75%; z 6,8 mln do 7,9 mln). Spadek jest zbliżony do wartości notowanych w województwie (-17,67%) i mniejszy niż w powiecie (-34,07%).

Tabela 26. Udzielone noclegi turystom zagranicznym (nierezydentom) w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2017–2024)

Jednostka terytorialna	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/17)
Polska	16 705 215	17 742 651	18 683 576	6 622 952	7 165 013	14 759 246	17 010 905	18 392 029	**10,10%**
kujawsko-pomorskie	290 642	279 631	306 042	106 456	131 418	215 158	237 861	235 033	**-19,13%**
powiat włocławski	1 334	1 480	460	226	323	1 827	1 293	378	**-71,66%**
miasto Włocławek	**9 559**	**10 861**	**6 527**	**1 956**	**1 583**	**6 280**	**7 237**	**6 993**	**-26,84%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W latach 2017–2024 liczba udzielonych noclegów turystom zagranicznym w mieście Włocławek spadła z 9 559 do 6 993, co daje dynamikę -26,84%. Po minimum w 2021 roku (1 583) nastąpiło odbicie, lecz wynik pozostaje wyraźnie poniżej wzrostu w Polsce (10,1%). Spadek jest zbliżony do regresu w województwie (-19,13%) i znacznie łagodniejszy niż w powiecie (-71,66%).

1.8. Sport i rekreacja

Sport stanowi ważny element życia społecznego Włocławka. W mieście działa ponad 120 stowarzyszeń kultury fizycznej, w tym kluby sportowe i uczniowskie kluby sportowe, co świadczy o wysokiej aktywności mieszkańców w tym obszarze. Do najpopularniejszych dyscyplin należą koszykówka, piłka nożna i siatkówka oraz lekkoatletyka, wioślarstwo i sporty walki. Oferta obejmuje także m.in. pływanie, tenis, żeglarstwo, sporty motorowe, szachy, piłkę ręczną i unihokej. Samorząd wspiera rozwój sportu poprzez inwestycje w infrastrukturę, finansowanie szkoleń i udziału w rozgrywkach, organizację wydarzeń sportowych oraz system stypendiów i nagród. Miasto uczestniczy również w programach i inicjatywach ogólnopolskich, wzmacniając rolę sportu jako czynnika integracji społecznej i budowy pozytywnego wizerunku Włocławka.

Miasto Włocławek charakteryzuje się dobrze rozwiniętą infrastrukturą sportowo-rekreacyjną zarządzaną przez Ośrodek Sportu i Rekreacji (OSiR), która obejmuje różnorodne obiekty dostosowane zarówno do potrzeb sportu wyczynowego, jak i rekreacji masowej, wspierając aktywność fizyczną mieszkańców oraz organizację wydarzeń na poziomie regionalnym i ogólnopolskim.

Tabela 27. Obiekty sportowo-rekreacyjne w mieście Włocławek

Nazwa	Lokalizacja	Charakterystyka
Międzyosiedlowy Basen Miejski	Wysoka 12	Kompleks głównie rekreacyjno-edukacyjny, z basenem sportowym (25,02 x 12,5 m), rekreacyjnym (17,5 x 17,5 m) i brodzikiem (9,3 x 5,2 m) dla dzieci; kawiarnia, kręgielnia, sala konferencyjna, gabinet fizykoterapii, sklep pływacki, centrum treningowe.
Kryta Pływalnia „Delfin”	Chopina 10	Basen o umiarkowanym potencjale sportowym, umożliwiający treningi i organizację zawodów na poziomie regionalnym, szkolnym i klubowym; baseny: mały (17,5 x 6,0 m) i duży sportowy (25,0 x 12,5 m); zajęcia dla szkół, przedszkoli i klubów.
Park na Słodowie	Wysoka	Plac zabaw, leżaki, siłownie zewnętrzne (również dla niepełnosprawnych), boiska do siatkówki/koszykówki/piłki nożnej, korty tenisowe, skatepark, pumptruck, miejsca na ogniska, wybieg dla psów, lodowisko zimą; liczne imprezy i parkrun.
Hala Sportowo-Widowiskowa	Chopina 12	Potencjał dla dyscyplin halowych; pojemność: 730 stałych miejsc siedzących, maksymalnie do 1124 z dodatkowymi krzesłami; wymiary areny: 27,9 x 17,8 m, wysokość 7,65 m; wspierane sporty: koszykówka, siatkówka, unihokej, judo, ju-jitsu, karate, boks, tańce sportowe; wyposażenie: parkiet, tablica wyników, oświetlenie, system dźwiękowy, siłownia i sauna dla 10 osób; infrastruktura: 4 szatnie (3 meczowe, 1 treningowa).
Stadion Piłkarsko-Lekkoatletyczny	Chopina 8	Obiekt o solidnym potencjale regionalnym i ogólnopolskim w piłce nożnej oraz lekkoatletyce; boisko piłkarskie: 100 × 68 m, trawa naturalna, spełnia wymogi II Ligi PZPN; bieżnia lekkoatletyczna: 400 m, 8 torów, nawierzchnia syntetyczna poliuretanowa CONIPUR (kategoria IIAAF), wyposażona w pełne sektory: skocznie (wzwyż, w dal, tyczka), rzutnie (kula, dysk, oszczep), rów z wodą do biegów z przeszkodami, kategoria stadionu: IV A PZLA – umożliwia organizację zawodów ogólnopolskich i mistrzowskich; 4980 miejsc siedzących (w tym z zadaszeniem 1334 + 270 VIP + 210 sektor rodzinny); bardzo dobre oświetlenie (boisko 1876 lx, bieżnia, rzutnie i skocznie ponad 1100 lx) – pozwala na rozgrywanie meczów i zawodów wieczornych.
Boiska o nawierzchni syntetycznej	Norwida, Bartnicka, Sarnia	Boiska piłkarskie dla sekcji sportowych; mistrzostwa w biegach przełajowych i piłce nożnej U–11; gry indywidualne mieszkańców
Hala Mistrzów	Chopina 8	Największa i najbardziej uniwersalna hala sportowa w mieście, o wysokim potencjale na poziomie ligowym i ogólnopolskim, spełniająca wymogi światowych i europejskich federacji sportowych; główna arena: parkiet 29 × 51 m (powierzchnia boiska 53,75 × 29 m), wysokość 15,5 m (do 22,1 m w najwyższym punkcie); pojemność trybun: 3500 miejsc siedzących (możliwość zwiększenia w zależności od konfiguracji i przepisów ppoż.); oświetlenie meczowe i treningowe, profesjonalne nagłośnienie, tablica wyników, kabina komentatorska; zaplecze: 3 szatnie meczowe + dodatkowe do treningów, siłownia, sauna; główna dyscyplina: koszykówka (mecze Energa Basket Ligi/PLK – Anwil Włocławek, II liga, turnieje ANWIL Basketball Cup, Kasztelan Basketball Cup); zawody ogólnopolskie i mistrzowskie w karate, judo, piłce ręcznej.
Lodowisko Miejskie	Wysoka 12	Lodowisko miejskie otwarte w sezonie zimowym.

Nazwa	Lokalizacja	Charakterystyka
Korty tenisowe	Chopina 8	Obiekt otwarty, sezonowy, służący głównie nauce gry oraz rozgrywkom regionalnym, amatorskim i młodzieżowym w tenisie ziemnym.
Przystań na Zalewie Włocławskim	Płocka 187	Obiekt o umiarkowanym potencjale sportowym, skoncentrowany głównie na żeglarstwie jachtowym i modelowym, z możliwością organizacji zawodów rangi mistrzostw Polski w wybranych klasach; główne dyscypliny: żeglarstwo jachtowe (klasy Optymist, Korsarz, 10 Rater), żeglarstwo modelowe (klasy 10 Rater, IOM, F5E); infrastruktura: nabrzeże z maksymalnie 14 miejscami postojowymi dla jachtów i motorówek, slip do wodowania małych jednostek, basen portowy z hydrotechnicznymi umocnieniami i schodami, budynek bosmanatu oferuje zaplecze sanitarno-szatniowe (w tym dla osób niepełnosprawnych), kuchnię i pralnię.
Przystań Wodna na Wiśle im. Jerzego Bojańczyka	Piwna 1A	Obiekt o umiarkowanym potencjale sportowym, skoncentrowany na kajakarstwie, smoczych łodziach oraz wsparciu treningowym dla wioślarstwa i żeglarstwa turystycznego/rekreacyjnego; odpowiedni do treningów amatorskich i półprofesjonalnych, festiwali smoczych łodzi oraz masowych imprez rekreacyjnych na rzece; infrastruktura: pomosty pływające z cumowaniem jednostek (z prądem i sanitariatami), slip do wodowania małych jednostek, sauna, sala fitness, stół do tenisa stołowego, sala konferencyjna.
Kąpielisko Miejskie nad Jeziorem Czarnym	–	Obiekt o ograniczonym potencjale sportowym, nastawiony głównie na kąpiele rekreacyjne i amatorskie pływanie na otwartych wodach.
Kąpielisko Miejskie nad Jeziorem Wikaryjskim	–	Obiekt o ograniczonym potencjale sportowym, nastawiony głównie na kąpiele rekreacyjne i amatorskie pływanie na otwartych wodach.
Stadion Przylesie	Wesoła 16	Obiekt o ograniczonym potencjale sportowym, służący głównie rozgrywkom amatorskim i lokalnym w piłce nożnej oraz rekreacji; naturalna trawa, brak sztucznego oświetlenia, niewielka pojemność trybun bez zadaszenia; profil typowo osiedlowy/rekreacyjny.
Baseny letnie	Lisek	Obiekt o ograniczonym potencjale sportowym, nastawiony głównie na rekreację i kąpiele letnie, z marginalnym wykorzystaniem w sporcie amatorskim; dwa baseny odkryte: basen sportowy 25,00 × 12,00 m (głębokość 1,5 m) oraz basen rekreacyjny 25,00 × 12,00 m (głębokość 1,2 m); profil wyłącznie sezonowy.

Źródło: https://osir.wloclawek.pl/, dostęp: 01.2026.

Tabela 28. Obiekty sportowe w mieście Włocławek (2018–2024)

Kategoria	2018	2020	2022	2024
Stadiony	1	2	2	2
Boiska piłkarskie	2	4	4	4
Boiska do koszykówki	0	4	4	6
Boiska do piłki ręcznej	0	0	1	1

Kategoria	2018	2020	2022	2024
Boiska do piłki siatkowej	0	2	2	2
Hale sportowe o wymiarach od 36x19 m	1	2	2	2
Korty tenisowe	7	12	12	12
Pływalnie kryte	3	3	3	3

Źródło: Wydział Sportu UM.

Infrastruktura sportowa miasta Włocławek w latach 2018–2024 wykazała wyraźny rozwój. Liczba stadionów wzrosła z 1 do 2, boisk piłkarskich z 2 do 4, hal sportowych o wymiarach od 36x19 m z 1 do 2, a kortów tenisowych z 7 do 12. Pojawiły się nowe boiska do koszykówki (0→6), piłki siatkowej (0→2), a także piłki ręcznej (0→1). Liczba pływalni krytych pozostała bez zmian (3). Miasto znacząco wzmocniło bazę dla sportów zespołowych, w tym dla piłki nożnej, co sprzyja aktywności młodzieży i masowej rekreacji.

Tabela 29. Kluby sportowe na 10 tys. ludności w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2018–2024)

Jednostka terytorialna	2018	2020	2022	2024	Dynamika (24/18)
Polska	4,3	3,7	3,8	4,4	**2,3%**
kujawsko-pomorskie	4,3	3,9	4,0	4,3	**0,0%**
powiat włocławski	5,0	4,3	4,7	4,9	**-2,0%**
miasto Włocławek	5,3	4,7	5,2	5,2	**-1,9%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

Dane wskaźnikowe dotyczące sportu ukazują pozytywne tendencje w mieście Włocławek w tym obszarze, szczególnie na tle pozostałych porównywanych jednostek terytorialnych. Pod względem liczby klubów sportowych na 10 tys. ludności miasto Włocławek w latach 2018–2024 notowało najwyższe wartości. W 2024 roku było to 5,2.

Tabela 30. Ćwiczący w klubach sportowych na 1 000 mieszkańców w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2018-2024)

Jednostka terytorialna	2018	2020	2022	2024	Dynamika (24/18)
Polska	30,7	26,5	29,4	38,6	**25,7%**
kujawsko-pomorskie	29,3	26,3	29,1	32,9	**12,3%**
powiat włocławski	28,9	26,8	25,0	31,5	**9,0%**
miasto Włocławek	43,4	36,6	39,6	43,0	**-0,9%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W przypadku liczby osób ćwiczących w klubach sportowych na 1 000 mieszkańców miasto Włocławek wyróżnia się na tle porównywanych miast. Każdego roku liczba ta była zdecydowanie wyższa w mieście.

Tabela 31. Młodzież do lat 18 ćwicząca w klubach sportowych na 1 000 osób w wieku do lat 18 w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2018–2024)

Jednostka terytorialna	2018	2020	2022	2024	Dynamika (24/18)
Polska	115	97	108	147	**27,8%**
kujawsko-pomorskie	109	101	111	126	**15,6%**
powiat włocławski	109	96	93	122	**11,9%**
miasto Włocławek	234	189	198	222	**-5,1%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

Liczba młodzieży do lat 18 ćwicząca w klubach sportowych na 1 000 osób w wieku do lat 18 w mieście Włocławek notowała zdecydowanie najwyższe wartości spośród wszystkich wymienionych w tabeli jednostek terytorialnych w latach 2018–2024. W roku 2024 liczba ta we Włocławku była wyższa niż w Polsce o 75, o 96 w odniesieniu do województwa kujawsko-pomorskiego oraz o 100 w porównaniu z powiatem włocławskim.

Miasto Włocławek podejmuje systemowe działania na rzecz aktywizacji sportowej dzieci i młodzieży, wykorzystując infrastrukturę edukacyjną i sportową pozostającą w jego zasobach. W szkołach prowadzonych przez miasto Włocławek realizowany jest program Szkolnych Klubów Sportowych, finansowany ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej. W roku szkolnym 2023/2024 utworzono łącznie 101 grup ćwiczebnych w dwóch semestrach, obejmując wsparciem około 1 500 uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Zajęcia odbywały się regularnie, dwa razy w tygodniu i były prowadzone przez nauczycieli wychowania fizycznego.

Uzupełnieniem oferty jest działalność Włocławskiego Szkolnego Związku Sportowego, który koordynuje współzawodnictwo sportowe w ramach Licealiady, Igrzysk Młodzieży Szkolnej oraz Igrzysk Dzieci. Rozgrywki organizowane są w szerokim katalogu dyscyplin, z wykorzystaniem miejskich obiektów sportowych, co sprzyja upowszechnianiu aktywności fizycznej oraz budowaniu trwałych postaw prozdrowotnych wśród najmłodszych mieszkańców miasta.

Tabela 32. Szlaki i ścieżki piesze, rowerowe oraz Nordic Walking w mieście Włocławek

Nazwa	Długość	Charakterystyka
Szlaki piesze		
Szlak żółty „Północny”	38,7 km	Lasy, jeziora GWPK, rezerwaty, wydmy – umiarkowana trudność, atrakcje przyrodnicze, idealny do treningów wytrzymałościowych.
Szlak czarny „Martyrologii”	35,4 km	Lasy, jeziora, miejsca pamięci – elementy historyczne, duktami leśnymi, rekreacja z walorem edukacyjnym.
Szlak zielony „Południowy”	30,5 km	Jeziora, rezerwaty ornitologiczne, kąpieliska – terenowe ścieżki, rekreacja i sport amatorski.
Szlak niebieski „Łącznikowy”	18 km	Leśne dukty, jeziora – krótsza trasa łącznikowa, łatwa – umiarkowana.
Szlak niebieski Lubomin Rządowy-Grójec	2,7 km	Asfaltowa, widokowa – lekka rekreacja codzienna, najłatwiejsza.
Szlaki rowerowe		
Szlak czarny Jezioro Wikaryjskie-Włocławek-Wieniec	20 km	Ścieżki leśne + ulice miejskie + uzdrowisko – mieszana nawierzchnia, rekreacyjna jazda rowerowa.
Szlak czerwony „Nadwiślański”	38 km	Lasy, drogi asfaltowe/żużlowe, atrakcje historyczne (ruiny zamku, tężnie) – intensywna trasa rowerowa.
Szlaki pozostałe		
Ponadregionalny Szlak Wisły	8,4–15 km	Wały nadwiślańskie, widoki rzeki – pieszy / kajakowy, rekreacja multisportowa.
VeloMazowia Nr 20	60 km	Drogi asfaltowe i leśne – dłuższe wycieczki rowerowe w okolicach.
Trasy nr 29-60 (GWPK)	3–21 km	Jeziora, rezerwaty, rzeki – krótkie rekreacyjne piesze/rowerowe, terenowe i edukacyjne.
Ścieżki rowerowe		
Ścieżki miejskie i okoliczne	142 km	Połączenie miasta z terenami rekreacyjnymi – codzienne dojazdy i rekreacja rowerowa.
Ścieżki Nordic Walking		
Ścieżki Nadleśnictwa Włocławek	8 km	Lasy z wiatami, ławeczkami, tablicami – nordic walking, trening wytrzymałościowy z elementami edukacyjnymi.

Źródło: https://visit.wloclawek.eu/, dostęp: 01.2026.

Miasto Włocławek dysponuje rozbudowaną siecią szlaków i ścieżek pieszych, rowerowych oraz Nordic Walking, zintegrowaną z naturalnymi atrakcjami Gostynińsko-Włocławskiego Parku Krajobrazowego (GWPK), co wspiera turystykę aktywną, rekreację i edukację przyrodniczo-historyczną, przyciągając zarówno mieszkańców, jak i odwiedzających z regionu kujawsko-pomorskiego. Szlaki piesze dominują pod względem różnorodności, z najdłuższym żółtym „Północnym" o długości 38,7 km, oferującym umiarkowaną trudność przez lasy, jeziora i rezerwaty, idealnym do wytrzymałościowych treningów, obok czarnego „Martyrologii" (35,4 km) z elementami pamięci narodowej i zielonego „Południowego" (30,5 km) skupionego na ornitologii i kąpieliskach; krótsze niebieskie szlaki (18 km i 2,7 km) zapewniają łatwiejsze opcje łącznikowe i widokowe. W kategorii rowerowej wyróżnia się czerwony „Nadwiślański" (38 km) z mieszaną nawierzchnią asfaltowo-żużlową, atrakcjami historycznymi jak ruiny zamku i tężnie, oraz czarny Jezioro Wikaryjskie – Włocławek – Wieniec (20 km) łączący miasto z uzdrowiskiem, wspierając intensywną jazdę rekreacyjną. Pozostałe trasy, w tym ponadregionalny Szlak Wisły (8,4–15 km) multisportowy z walorami kajakowymi, VeloMazowia Nr 20 (60 km) dla dłuższych wycieczek oraz liczne ścieżki GWPK (3–21 km) edukacyjne, uzupełniają ofertę, podczas gdy miejskie ścieżki rowerowe i leśne Nordic Walking bez precyzyjnych długości ułatwiają codzienne dojazdy, spacery z kijami i treningi z infrastrukturą jak wiaty czy tablice.

Tabela 33. Wydatki ogółem z budżetu JST na kulturę fizyczną, sport i rekreację w mieście Włocławek i grupie porównawczej (2019–2023)

Wskaźnik	Obszar	2019	2020	2021	2022	2023	Dynamika (23/19)
Wydatki ogółem z budżetu JST na kulturę fizyczną, sport i rekreację na 1 mieszkańca (zł)	**miasto Włocławek**	**189,15**	**198,34**	**197,58**	**223,16**	**238,95**	**26,33%**
	średnia w grupie porównawczej	192,80	203,35	207,79	235,87	300,78	**56,01%**

Źródło: MRL, dostęp: 01.2026.

Miasto Włocławek w latach 2019–2023 zwiększyło wydatki na kulturę fizyczną, sport i rekreację na mieszkańca z 189,15 zł do 238,95 zł, osiągając dynamikę 26,33%. Na tle grupy porównawczej pozostaje jednak wyraźnie poniżej średniej, która wzrosła z 192,80 zł do 300,78 zł (dynamika 56,01%).

1.9. Ochrona zdrowia

Tabela 34. Przychodnie na 10 tys. ludności w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2017–2024)

Jednostka terytorialna	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/17)
Polska	6	6	6	6	6	6	6	6	**0,00%**
kujawsko-pomorskie	4	4	4	4	5	5	5	5	**25,00%**
powiat włocławski	3	3	3	4	4	4	4	4	**33,33%**
miasto Włocławek	**6**	**6**	**7**	**7**	**8**	**8**	**9**	**9**	**50,00%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W latach 2017–2024 liczba przychodni na 10 tys. mieszkańców w mieście Włocławek wzrosła z 6 do 9, co daje dynamikę 50% – najwyższą wśród porównywanych jednostek. Polska pozostała na stałym poziomie 6, województwo kujawsko-pomorskie wzrosło z 4 do 5 (25%), a powiat włocławski z 3 do 4 (33,33%). Miasto Włocławek wyróżnia się zarówno najwyższym końcowym wskaźnikiem, jak i najszybszym tempem poprawy dostępności ambulatoryjnej opieki zdrowotnej.

Tabela 35. Lekarze na 10 tys. ludności w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2017–2024)

Jednostka terytorialna	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/17)
Polska	56,7	57,7	58,8	59,9	40,7	38,3	46,3	47,7	**-15,9%**
kujawsko-pomorskie	53,9	53,9	54,4	55,5	33,8	32,6	38,1	40,1	**-25,6%**
powiat włocławski	15,2	15,3	15,1	14,6	7,8	8,2	8,0	8,7	**-42,8%**
miasto Włocławek	**65,1**	**64,5**	**67,3**	**68,6**	**35,1**	**35,0**	**36,4**	**39,1**	**-39,9%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

Liczba lekarzy na 10 tys. ludności w mieście Włocławek w latach 2017–2024 kształtowała się w sposób różnorodny. Od 2017 do 2020 roku wskaźnik ten dla miasta osiągał najwyższe wartości, wyższe niż w Polsce, województwie kujawsko-pomorskim oraz powiecie włocławskim. W 2021 odnotowano znaczący spadek z 68,6 w roku poprzedzającym do 35,1. W 2024 roku wskaźnik dla miasta wynosił 39,1 i był niższy o 39,9% względem roku 2017.

Tabela 36. Ludność na aptekę ogólnodostępną w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2017–2024)

Jednostka terytorialna	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/17)
Polska	2 882	2 978	3 124	3 159	3 195	3 240	3 280	3 339	**15,86%**
kujawsko-pomorskie	3 214	3 309	3 431	3 420	3 431	3 496	3 520	3 519	**9,49%**
powiat włocławski	3 331	3 454	3 441	3 483	3 460	3 442	3 423	3 547	**6,48%**
miasto Włocławek	**2 378**	**2 841**	**2 970**	**2 697**	**2 725**	**2 760**	**3 150**	**3 430**	**44,24%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W latach 2017–2024 wskaźnik ludności na aptekę ogólnodostępną w mieście Włocławek wzrósł z 2 378 do 3 430, osiągając dynamikę 44,24% – najwyższą wśród porównywanych jednostek, co wskazuje na największe pogorszenie dostępności farmaceutycznej. Polska notowała wzrost z 2 882 do 3 339 (dynamika 15,86%), województwo kujawsko-pomorskie z 3 214 do 3 519 (9,49%), a powiat włocławski z 3 331 do 3 547 (6,48%).

Trwająca obecnie rozbudowa Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego we Włocławku znacząco zwiększy dostępność usług medycznych w mieście, w tym opieki specjalistycznej. Budowa nowego, pięciokondygnacyjnego budynku głównego, wyposażonego w SOR, blok operacyjny, oddziały łóżkowe, blok porodowy oraz sterylizatornię, stworzy nowoczesną i kompleksową infrastrukturę medyczną. Wprowadzenie nowoczesnego sprzętu, w tym robota operacyjnego do chirurgii, urologii i ginekologii oraz urządzeń onkologicznych, umożliwi świadczenie usług na najwyższym poziomie specjalistycznym. Dodatkowo modernizacja istniejących poradni, w tym w obszarze zdrowia psychicznego, wzmocni ofertę medyczną miasta, zapewniając mieszkańcom szerszy dostęp do wysokospecjalistycznej opieki zdrowotnej.

1.10. Edukacja szkolna i wychowanie

W mieście Włocławek system oświaty opiera się głównie na 47 placówkach prowadzonych przez gminę miejską, uzupełnianych 37 podmiotami prywatnymi. Szczegółowy wykaz placówek oświatowych znajduje się w poniższej tabeli.

Tabela 37. Szkoły i placówki oświatowe w mieście Włocławek

Lp.	Nazwa	Adres
	Organ prowadzący – miasto Włocławek	
1	Przedszkole Publiczne nr 4	ul. Kraszewskiego 34
2	Przedszkole Publiczne nr 8 z Oddziałami Integracyjnymi	ul. Targowa 3

Lp.	Nazwa	Adres
3	Przedszkole Publiczne nr 9	ul. Łanowa 3
4	Przedszkole Publiczne nr 12	ul. Bukowa 37/39
5	Przedszkole Publiczne nr 13	ul. Brdowska 2
6	Przedszkole Publiczne nr 14	ul. Hutnicza 3a
7	Przedszkole Publiczne nr 16	ul. Budowlanych 6a
8	Przedszkole Publiczne nr 17	ul. Wronia 9a
9	Przedszkole Publiczne nr 19	ul. Urocza 1
10	Przedszkole Publiczne nr 22 z Oddziałami Integracyjnymi	ul. Toruńska 101
11	Przedszkole Publiczne nr 25 z Oddziałami Integracyjnymi	ul. Rajska 1
12	Przedszkole Publiczne nr 26	ul. Radosna 3
13	Przedszkole Publiczne nr 29	ul. Dygasińskiego 10
14	Przedszkole Publiczne nr 30	ul. Kaliska 85
15	Przedszkole Publiczne nr 32 z Oddziałami Integracyjnymi	ul. Kaliska 108
16	Przedszkole Publiczne nr 35 z Oddziałami Integracyjnymi	ul. 14 Pułku Piechoty 5
17	Przedszkole Publiczne nr 36 z Oddziałami Integracyjnymi	ul. Wyspiańskiego 3
18	Szkoła Podstawowa nr 2	ul. Żytnia 47
19	Szkoła Podstawowa nr 3	ul. Cyganka 6/10
20	Szkoła Podstawowa nr 5 Integracyjna	ul. Wieniecka 46
21	Szkoła Podstawowa nr 7	ul. Gniazdowskiego 7
22	Szkoła Podstawowa nr 10	ul. Starodębska 21b
23	Szkoła Podstawowa nr 12	ul. Wiejska 29
24	Szkoła Podstawowa nr 14	ul. Bukowa 9
25	Szkoła Podstawowa nr 18	ul. Hutnicza 5/7
26	Szkoła Podstawowa nr 22	ul. Promienna 15
27	Szkoła Podstawowa nr 23	ul. Wyspiańskiego 3
28	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 (Przedszkole Publiczne nr 6, Szkoła Podstawowa nr 20)	ul. Gałczyńskiego 9
29	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2 (Przedszkole Publiczne nr 27, Szkoła Podstawowa nr 19	ul. Szkolna 13
30	Zespół Szkół nr 8 (Przedszkole Publiczne nr 7, Szkoła Podstawowa nr 8)	ul. Willowa 8
31	Zespół Szkół nr 11 (Przedszkole Publiczne nr 11, Szkoła Podstawowa nr 11)	ul. Papieżka 89
32	Zespół Szkół Budowlanych (Branżowa Szkoła I Stopnia nr 1, Technikum nr 1)	ul. Nowomiejska 25
33	Zespół Szkół Chemicznych (Branżowa Szkoła I Stopnia nr 2, Technikum nr 2)	ul. Bulwary Marszałka Józefa Piłsudskiego 4
34	Zespół Szkół Ekonomicznych (Branżowa Szkoła I Stopnia nr 7, Technikum nr 3)	ul. Bukowa 38/40
35	Zespół Szkół Elektrycznych (Branżowa Szkoła I Stopnia nr 3, Technikum nr 4)	ul. Toruńska 77/83
36	Zespół Szkół Samochodowych (Branżowa Szkoła I Stopnia nr 4, Technikum nr 5, V Liceum Ogólnokształcące)	ul. Leśna 1a
37	Zespół Szkół Technicznych (Branżowa Szkoła I Stopnia nr 4, Zawodowa nr 6, Technikum nr 6)	ul. Ogniowa 2
38	Zespół Szkół nr 4 (IV Liceum Ogólnokształcące, Technikum nr 7)	ul. Kaliska 108A

Lp.	Nazwa	Adres
39	Zespół Szkół nr 3 (Przedszkole Publiczne nr 3 Specjalne, Szkoła Podstawowa Specjalna, Branżowa Szkoła I Stopnia nr 8 Specjalna, Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy)	ul. Nowomiejska 21
40	Zespół Szkół Muzycznych (Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna, Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia, Państwowa Szkoła Muzyczna II stopnia)	ul. Wiejska 29
41	I liceum Ogólnokształcące	ul. Mickiewicza 6
42	II Liceum Ogólnokształcące	ul. Urocza 3
43	III Liceum Ogólnokształcące	ul. Bechiego 1
44	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego (I Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego, I, Centrum Kształcenia Zawodowego, Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, Szkoła Policealna nr 4 w Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego, Branżowa Szkoła II Stopnia nr 1)	ul. Nowomiejska 25
45	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy (Szkoła Podstawowa nr 17, Branżowa Szkoła I Stopnia nr 5, Liceum Ogólnokształcące nr 6)	ul. Leśna 24
46	Zespół Placówek nr 1 (Bursa Szkolna nr 2, Szkolne Schronisko Młodzieżowe)	ul. Mechaników 1
47	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	ul. Wojska Polskiego 27
	Organ prowadzący – inny niż miasto Włocławek	
1	Niepubliczne Przedszkole „Skakanka”	ul. Polna 102 ul. Reja 16/18
2	Przedszkole Niepubliczne „Tęczowa Kraina”	ul. Królewiecka 11 ul. Bartnicka 3
3	Przedszkole Niepubliczne „Chatka Puchatka”	ul. Traugutta 3
4	Przedszkole Niepubliczne „Happy Kids”	ul. Paprocia 82
5	Niepubliczne Przedszkole „Na Wspólnej”	ul. Wspólna 3
6	Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Kraina Bajek”	ul. Ostrowska 8
7	Centrum Malucha „Piotruś Pan” – Przedszkole Niepubliczne	ul. Wiejska 21
8	Niepubliczne Przedszkole „Bajeczka” Kinga Mizak Aneta Kryczka s.c.	ul. Przedmiejska 4
9	Przedszkole Niepubliczne „Kujawiaczek”	ul. Długa 64
10	Niepubliczne Przedszkole „Domowe Przedszkole”	ul. Cyganka 3
11	Niepubliczne Przedszkole „Smerfna Chata”	ul. Kolska 9
12	Niepubliczne Przedszkole Sensosmyki	ul. Mazowiecka 8
13	Terapeutyczny Punkt Przedszkolny Neuromind	ul. Wiejska 12C
14	Terapeutyczny Punkt Przedszkolny „Synapsik”	ul. Towarowa 3A
15	Terapeutyczny Punkt Przedszkolny „Zielony Słonik”	ul. Planty 87
16	Niepubliczne Przedszkole Leśne „Gniazdko Wilgi”	ul. Wilgi 1A

Lp.	Nazwa	Adres
17	Szkoła Podstawowa z Oddziałami Dwujęzycznymi Montessori-Schule	ul. Polna 102
18	Zespół Szkół Akademickich (Akademicka Szkoła Podstawowa nr 1 im. „Obrońców Wisły 1920 roku”, Akademickie Liceum Ogólnokształcące nr 1 im. „Obrońców Wisły 1920 roku”, Akademicka Szkoła Podstawowa Mistrzostwa Sportowego nr 1 im. „Obrońców Wisły 1920 roku”, Akademickie Liceum Ogólnokształcące Mistrzostwa Sportowego nr 1 im. „Obrońców Wisły 1920 roku”, Akademickie Technikum Wojskowe im. „Obrońców Wisły 1920 roku”, Akademicka Szkoła Policealna)	ul. Okrzei 94 i 94A
19	Liceum Ogólnokształcące Montessori	ul. Polna 102
20	Prywatne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych	Plac Wolności 1
21	Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych „Żak” we Włocławku	ul. Młynarska 1A/3
22	Liceum Ogólnokształcące „SPECTRUM” dla Dorosłych	ul. Okrzei 74B
23	Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych Futuro	ul. Bukowa 9
24	Zaoczne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych „Cosinus Plus” we Włocławku	ul. Kaliska 108
25	Zespół Szkół PASCAL we Włocławku (Zaoczna Policealna Szkoła Zawodowa, Stacjonarna Policealna Szkoła Medyczna, Policealna Szkoła Medyczna)	ul. Przechodnia 5/2
26	Szkoła Policealna „Cosinus Plus” we Włocławku	ul. Kaliska 108
27	Policealna Szkoła Techników Ochrony Fizycznej Osób i Mienia Elitarne Studium Służb Ochrony „Delta”	ul. Papieżka 89
28	Szkoła Policealna Centrum Nauki i Biznesu „Żak”	ul. Młynarska 1A/3
29	Szkoła Policealna Opieki Medycznej „Żak” we Włocławku	ul. Młynarska 1A/3
30	Policealna Szkoła FUTURO	ul. Bukowa 9
31	Szkoła Policealna „SPECTRUM”	ul. Okrzei 74B
32	Branżowa Szkoła I Stopnia Impuls we Włocławku	ul. Ogniowa 7a
33	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna „Vitamed”	ul. Ogniowa 5a
34	Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Centrum Diagnozy, Terapii i Wspomagania Rozwoju	ul. Celulozowa 5
35	Specjalny Ośrodek Wychowawczy Zgromadzenia Sióstr Małych Misjonarek Miłosierdzia (Orionistek)	ul. Leśna 3
36	Niepubliczne Ognisko Artystyczne	ul. T. Kościuszki 3
37	Pozaszkolna Placówka Specjalistyczna Edu Media	ul. Żytnia 47

Źródło: dane UMW.

Tabela 38. Dzieci w przedszkolach i innych formach wychowania przedszkolnego na 1 000 dzieci w wieku 3–5 lat w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2017–2024)

Jednostka terytorialna	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/17)
Polska	847	873	885	852	883	927	942	954	**12,63%**
kujawsko-pomorskie	760	792	820	779	817	860	885	903	**18,82%**
powiat włocławski	617	637	687	650	676	695	724	755	**22,37%**
miasto Włocławek	**795**	**850**	**889**	**876**	**907**	**948**	**968**	**953**	**19,87%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

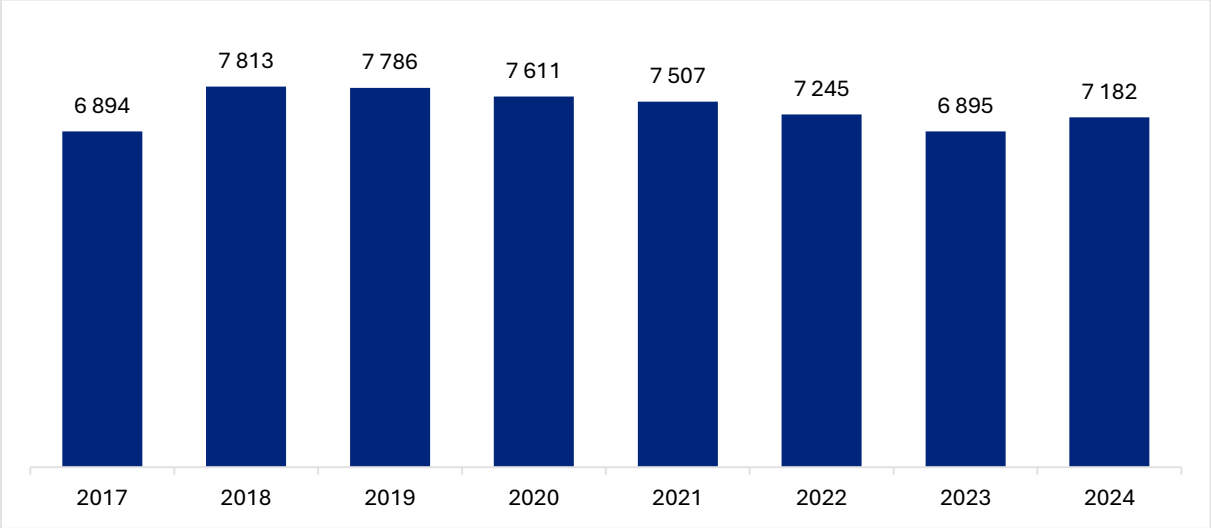
Tabela 39. Dzieci w przedszkolach i innych formach wychowania przedszkolnego na 1 000 dzieci w wieku 6 lat w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2020–2024)

Jednostka terytorialna	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/20)
Polska	957,40	970,70	1 012,00	1 011,70	1 017,50	**6,28%**
kujawsko-pomorskie	945,10	956,70	993,80	989,20	1 000,10	**5,82%**
powiat włocławski	859,20	885,50	880,30	911,90	913,80	**6,35%**
miasto Włocławek	**1 010,00**	**990,40**	**1 069,70**	**1 068,00**	**1 062,20**	**5,17%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

Wskaźniki objęcia wychowaniem przedszkolnym w mieście Włocławek wskazują na wysoką dostępność miejsc, gdzie dla dzieci 3–5 lat na 1 000 dzieci miasto osiągnęło 953 w 2024 roku przy dynamice wzrostu 19,87% od 2017 roku (z 795), niemal zrównując się z krajową średnią 954 (dynamika 12,63%) i przewyższając wojewódzką 903 (18,82%) oraz powiatową 755 (22,37%), co podkreśla lepszą infrastrukturę miejską wobec wiejskich ograniczeń. Dla 6-latków wskaźnik 1 062,2 w 2024 roku (dynamika 5,17% od 2020) przekracza krajowy 1 017,5 (6,28%), wojewódzki 1 000,1 (5,82%) i powiatowy 913,8 (6,35%).

Wykres 8. Liczba uczniów szkół podstawowych w mieście Włocławek (2017–2024)

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W mieście Włocławek liczba uczniów w szkołach podstawowych wzrosła z 6 894 w 2017 roku do 7 182 w 2024 roku, osiągając dynamikę 4,18%, jednak trajektoria wykazuje początkowy skok do 7 813 w 2018 roku spowodowany reformą edukacji z 2017 roku (wydłużenie cyklu do 8 lat i włączenie klas VII–VIII), po czym nastąpił systematyczny spadek do 6 895 w 2023 roku na poziomie średnio -1,5% rocznie w okresie 2018–2023, odzwierciedlający depopulację miasta.

Tabela 40. Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych w mieście Włocławek i grupie porównawczej (2019–2023)

Wskaźnik	Obszar	2019	2020	2021	2022	2023	Dynamika (23/19)
Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych	**miasto Włocławek**	**96,50**	**94,50**	**99,10**	**97,70**	**94,60**	**-1,97%**
	średnia w grupie porównawczej	103,00	104,10	107,20	107,90	104,50	**1,46%**

Źródło: MRL, dostęp: 01.2026.

Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych w mieście Włocławek wykazuje tendencję spadkową w latach 2019–2023, obniżając się z 96,5 do 94,6, co przekłada się na dynamikę zmian na poziomie -1,97%, podczas gdy średnia w grupie porównawczej miast o podobnej wielkości i strukturze demograficznej wzrosła z 103 do 104,5, osiągając dynamikę 1,46%. Ta rozbieżność podkreśla niższe pokrycie edukacyjne w mieście Włocławek w porównaniu do grupy.

Szkolnictwo ponadpodstawowe we Włocławku charakteryzuje się wysoką jakością nauczania. Potwierdzają to wyniki egzaminów maturalnych, które przewyższają zarówno średnią krajową, jak i wojewódzką, a także obecność lokalnych szkół w ogólnopolskich rankingach edukacyjnych.

Miasto dysponuje rozbudowaną i zróżnicowaną siecią liceów ogólnokształcących oraz techników, które pełnią istotną rolę w przygotowaniu młodzieży do dalszego kształcenia oraz wejścia na rynek pracy. Szczególnym atutem jest powiązanie oferty edukacyjnej szkół technicznych z potrzebami lokalnego rynku pracy, co sprzyja kształtowaniu kompetencji praktycznych i zwiększa szanse absolwentów na zatrudnienie w regionie.

W 2025 roku egzamin maturalny zdało 84,74% uczniów we Włocławku. Wynik ten przewyższa średnią krajową, wynoszącą 80% oraz średnią dla województwa, kształtującą się na poziomie 79%. Dane te potwierdzają wysoką efektywność lokalnego systemu edukacji ponadpodstawowej i stanowią solidną podstawę do dalszego rozwoju oferty kształcenia.

Tabela 41. Szkoły ponadpodstawowe i policealne ogółem w mieście Włocławek (2017–2024)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/17)
oddziały	451	440	494	479	468	486	501	479	**6,2%**
uczniowie	9 052	8 867	10 463	10 711	10 355	10 492	10 802	9 977	**10,2%**
absolwenci	2 171	2 190	2 000	2 275	2 357	2 523	2 106	2 167	**-0,2%**
uczniowie przypadający na 1 oddział	20	20	21	22	22	22	22	21	**5,0%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

Dane dotyczące szkół ponadpodstawowych, ponadgimnazjalnych, policealnych w mieście Włocławek wskazują na wzrost liczby oddziałów klasowych oraz uczniów w latach 2017–2024, odpowiednio o 6,2% oraz 10,2%. Z kolei liczba absolwentów oraz uczniów przypadających na 1 oddział pozostawała w analizowanym okresie na podobnym poziomie.

Szkoły techniczne i branżowe we Włocławku intensywnie współpracują z lokalnymi przedsiębiorcami w zakresie kształcenia praktycznego, dostosowując programy nauczania do potrzeb rynku pracy. Partnerstwa obejmują organizację praktyk, staży, tworzenie specjalistycznych pracowni dydaktycznych oraz wizyty studyjne, co zwiększa szanse uczniów na zatrudnienie.

We włocławskich szkołach zawodowych funkcjonują pracownie i klasy patronowane przez duże firmy działające na terenie miasta i nie tylko. Firmy, które objęły patronat w szkołach to m.in.: ANWIL S.A., Husar Budownictwo Inżynieryjne S.A., RUN Chłodnia Sp. z o.o., WIKA S.A., Uzdrowisko Wieniec Zdrój Sp. z o.o., Renex Sp. z o.o., ANWIS Sp. z o.o., Geberit Sp. z o.o., Radpak, Orlen Serwis S.A.

Włocławek dysponuje dwiema uczelniami – o profilu publicznym oraz niepublicznym. Największym publicznym podmiotem jest Państwowa Akademia Nauk Stosowanych, która stanowi fundament obecnej oferty wyższej edukacji. Uczelnia oferuje studia pierwszego i drugiego stopnia w wielu obszarach (administracja, języki obce, zarządzanie, bezpieczeństwo, nowe media itp.). Oferta dydaktyczna i struktura stanowią obecnie podstawę edukacji wyższej w mieście.

1.11. Bezpieczeństwo publiczne

Tabela 42. Liczba przestępstw w mieście Włocławek (2017–2024)

Kategoria	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/17)
Przestępstwa o charakterze kryminalnym	2 451	2 138	2 180	2 373	2 320	2 210	2 041	1 567	**-36,07%**
Przestępstwa o charakterze gospodarczym	955	305	413	624	552	2 690	4 434	289	**-69,74%**
Przestępstwa drogowe	144	165	211	178	228	213	189	151	**4,86%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W okresie 2017–2024 w mieście Włocławek liczba przestępstw kryminalnych spadła z 2 451 do 1 567 (dynamika -36,07%), a przestępstw gospodarczych z 955 do 289 (dynamika -69,74%). Przestępstwa drogowe wzrosły nieznacznie z 144 do 151 (dynamika 4,86%). Sytuacja bezpieczeństwa w mieście uległa poprawie.

Tabela 43. Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw w mieście Włocławek (%, 2017–2024)

Kategoria	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/17)
Przestępstwa o charakterze kryminalnym	62,40	59,10	62,30	64,90	67,10	68,20	70,70	71,50	**9,1 p.proc.**
Przestępstwa o charakterze gospodarczym	87,40	72,20	66,30	77,40	63,80	88,10	95,50	72,90	**-14,5 p.proc.**
Przestępstwa drogowe	97,20	98,20	98,10	97,20	99,60	98,10	98,90	98,00	**0,8 p.proc.**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W okresie 2017–2024 w mieście Włocławek wskaźnik wykrywalności przestępstw kryminalnych wzrósł o 9.1 p.proc., z 62,4% do 71,5%. Dla przestępstw gospodarczych odnotowano spadek z 87,4% do 72,9% (-14,5 p.proc.). Wykrywalność przestępstw drogowych pozostała wysoka, rosnąc minimalnie z 97,2% do 98% (0,8 p.proc.).

Tabela 44. Liczba przestępstw ogółem w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2017–2024)

Jednostka terytorialna	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/17)
Polska	753 963	768 049	796 557	765 408	820 846	862 432	792 014	772 681	**2,48%**
kujawsko-pomorskie	37 478	43 601	38 266	37 172	40 876	45 324	43 303	37 829	**0,94%**
powiat włocławski	1 050	1 043	1 031	1 022	1 133	952	905	928	**-11,62%**
miasto Włocławek	**3 615**	**2 677**	**2 875**	**3 267**	**3 214**	**5 319**	**6 881**	**2 346**	**-35,10%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W okresie 2017–2024 liczba przestępstw ogółem w mieście Włocławek spadła z 3 615 do 2 346 (dynamika -35,1%), podczas gdy w Polsce wzrosła o 2,48%, w województwie kujawsko-pomorskim o 0,94%, a w powiecie włocławskim zmniejszyła się o 11,62%. Miasto Włocławek odnotowało znacznie większą poprawę bezpieczeństwa niż porównywane jednostki terytorialne.

Tabela 45. Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw ogółem w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (%, 2017–2024)

Jednostka terytorialna	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/17)
Polska	71,70	73,40	73,10	73,30	71,20	71,10	71,50	69,80	**-1,9 p.proc.**
kujawsko-pomorskie	74,10	78,50	74,10	74,30	74,30	77,20	79,10	76,50	**2,4 p.proc.**
powiat włocławski	59,70	64,60	70,00	62,50	69,50	65,20	67,90	70,40	**10,7 p.proc.**
miasto Włocławek	**70,80**	**63,80**	**66,20**	**69,80**	**69,60**	**80,50**	**88,20**	**72,40**	**1,6 p.proc.**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W okresie 2017–2024 wskaźnik wykrywalności przestępstw ogółem w mieście Włocławek wzrósł o 1,6 p.proc., z 70,8% do 72,4%, wykazując wahania z minimum 63,8% w 2018 i maksimum 88,2% w 2023; na tle Polski, gdzie wskaźnik spadł z 71,7% do 69,8%, województwa kujawsko-pomorskiego ze wzrostem z 74,1% do 76,5% oraz powiatu włocławskiego z 59,7% do 70,4%, miasto odnotowało umiarkowaną poprawę, przewyższającą trend krajowy, lecz ustępującą pod względem dynamiki województwu i powiatowi.

Tabela 46. Działalność jednostek ochrony przeciwpożarowej w mieście Włocławek według rodzajów zagrożenia (2018–2024)

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/18)
Pożar	411	443	288	222	318	268	302	**-26,52%**
Silne wiatry	46	57	57	245	213	60	53	**15,22%**
Opady śniegu	0	3	0	3	0	78	1	**–**
Opady deszczu	58	3	22	20	67	4	4	**-93,10%**
Zagrożenia w komunikacji	93	84	77	117	90	97	86	**-7,53%**
Zagrożenia medyczne	63	51	909	178	95	95	94	**49,21%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W mieście Włocławek w latach 2018–2024 liczba interwencji straży pożarnej w przypadku pożarów spadła o 26,52% (z 411 do 302 zdarzeń), co wskazuje na poprawę bezpieczeństwa pożarowego. Zagrożenia silnymi wiatrami wzrosły o 15,22%, z wyraźnymi pikami w 2021–2022, odzwierciedlając większą podatność regionu na ekstremalne zjawiska pogodowe. Interwencje w przypadku intensywnych opadów deszczu zanotowały spadek o 93,1%, prawdopodobnie w związku z występowaniem cykliczności gwałtownych, nawalnych opadów (rok 2022) lub dzięki lepszemu zarządzaniu wodami opadowymi. Zagrożenia w komunikacji pozostają relatywnie stabilne (dynamika -7,53%). Najsilniejszy wzrost dotyczy zagrożeń medycznych (49,21%), z kulminacją 909 interwencji w 2020 w okresie pandemii i późniejszą stabilizacją na poziomie około 95 rocznie. Straż pożarna odnotowuje mniej interwencji związanych z pożarami i powodziami, ale rośnie znaczenie przygotowania na silne wiatry oraz roli wspomagającej dla służby zdrowia.

System zarządzania kryzysowego we Włocławku funkcjonuje w oparciu o koordynację działań instytucji miejskich i powiatowych, zapewniając stałą gotowość operacyjną do podejmowania działań w sytuacjach zagrożeń.

Do kluczowych instytucji zajmujących się zarządzaniem kryzysowym zalicza się:

- Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego (MCZK): znajduje się przy Zielonym Rynku 11/13, pełni całodobowy dyżur dla miasta.
- Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego (PCZK): funkcjonuje na bazie Miejskiego Stanowiska Kierowania Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej we Włocławku.
- Wydział Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa: jednostka merytoryczna Urzędu Miasta Włocławek.

System zarządzania kryzysowego realizuje szereg kluczowych funkcji. Obejmuje wczesne ostrzeganie o zagrożeniach poprzez System Wczesnego Ostrzegania (SWO) oraz specjalistyczny system alarmowania w przypadku awarii urządzeń piętrzących Stopnia Wodnego we Włocławku. Centrum koordynuje działania służb ratowniczych, inspekcji i straży w sytuacjach kryzysowych, zapewniając skoordynowaną reakcję na zagrożenia. W sytuacjach nadzwyczajnych uruchamiane są formy wsparcia przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we Włocławku, a Wydział Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa odpowiada także za sezonowe działania pomocowe, takie jak realizacja Akcji Zima 2025/26 obejmującej wsparcie osób bezdomnych. Organizację i skład Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego reguluje Zarządzenie Nr 43/2025 Prezydenta Miasta Włocławek z dnia 30 stycznia 2025 roku.

Podstawę dysponowania zasobami w sytuacjach kryzysowych stanowi Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego, obsługiwane przez Wydział Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa Urzędu Miasta Włocławek. W ramach systemu funkcjonuje sformalizowany system stałych dyżurów, zapewniający ciągłość podejmowania decyzji w stanach gotowości obronnej i kryzysowej zgodnie z Zarządzeniem Nr 212/2025 Prezydenta Miasta Włocławek z dnia 16 czerwca 2025 roku.

Miasto realizuje także program modernizacji miejskiego systemu nadzoru. Modernizacja obejmuje rozbudowę monitoringu miejskiego poprzez instalację kamer wysokiej rozdzielczości w kluczowych punktach komunikacyjnych, integrację systemów łączności oraz inwestycje w infrastrukturę kryzysową, w tym schrony i beczkowozy. Dzięki temu tworzy się spójny i efektywny system reagowania na zagrożenia.

1.12. Aktywność społeczna

Tabela 47. Priorytetowe zadania publiczne w mieście Włocławek (2021–2024)

Kategoria	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/21)
Wysokość udzielonych dotacji (zł)	15 065 237,70	14 412 330,47	19 634 558,84	22 319 057,42	**48,14%**
Liczba organizacji realizująca zlecone zadania	74	88	106	97	**31,08%**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie raportów o stanie miasta Włocławek za lata 2021–2024.

W latach 2021–2024 miasto Włocławek znacząco zwiększyło wsparcie dla organizacji pozarządowych realizujących priorytetowe zadania publiczne. Wysokość udzielonych dotacji wzrosła z 15 065 237,70 zł do 22 319 057,42 zł, osiągając dynamikę wzrostu wynoszącą 48,14%. Liczba organizacji wzrosła z 74 do 97, z wyraźnym szczytem w 2023 roku (106 podmiotów), po czym nastąpił lekki spadek w 2024 roku.

Tabela 48. Budżet obywatelski w mieście Włocławek (2020–2024)

Kategoria	2020 (Edycja 2021)	2021 (Edycja 2022)	2022 (Edycja 2023)	2023 (Edycja 2024)	2024 (Edycja 2025)	Dynamika (24/20)
Zaplanowana kwota (zł)	4 000 000	4 000 000	4 300 000	5 300 000	4 765 000	**19,13%**
Zgłoszone projekty na 100 000 mieszkańców	54,2	49,3	48,0	39,7	87,5	**61,44%**
Głosujący nad projektami na 100 000 mieszkańców	6 787,4	7 776,1	9 313,2	8 715,7	19 901,7	**193,22%**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie raportów o stanie miasta Włocławek za lata 2020–2024 oraz danych BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W latach 2020–2024 budżet obywatelski w mieście Włocławek charakteryzowała znaczna zmienność zarówno w przypadku zaplanowanej kwoty, liczby zgłoszonych projektów, jak i liczby głosujących. Zaplanowana kwota wzrosła w omawianym okresie z 4 000 000 zł do 4 765 000 zł (dynamika 19,13%), osiągając najwyższą wartość w 2023 roku (5 300 000 zł). Liczba zgłoszonych projektów na 100 000 mieszkańców spadła z 54,2 w 2020 roku do 39,7 w 2023 roku, po czym wzrosła do 87,5 w 2024 roku, dając dynamikę 61,44% względem 2020 roku. Najsilniejszy wzrost dotyczył liczby głosujących na 100 000 mieszkańców; w latach 2020–2022 liczba ta rok do roku wzrastała osiągając w 2022 roku poziom 9 313,2 głosujących, po czym spadła w 2023 roku (-6,42% wobec 2022 roku) i znacząco wzrosła do 19 901,7 głosujących w 2024 roku (dynamika 193,22% wobec 2020 roku).

Nagły wzrost liczby głosujących w 2024 roku wiązał się przede wszystkim ze zintensyfikowanymi działaniami informacyjno-promocyjnymi wśród mieszkańców miasta, na co miało wpływ m.in. powołanie nowego koordynatora procesu partycypacyjnego. Kampania promocyjna obejmowała swoim zakresem zarówno publikacje w mediach lokalnych i społecznościowych, ogłoszenia w środkach transportu publicznego i na przystankach, jak i spotkania z młodzieżą w szkołach oraz współpracę ze studentami PANS we Włocławku.

Tabela 49. Zestawienie wybranych wskaźników w zakresie aktywności społecznej dla miasta Włocławek i grupy porównawczej (2019–2023)

Wskaźnik	Obszar	2019	2020	2021	2022	2023	Dynamika (23/19)
Organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców	**miasto Włocławek**	**3,30**	**3,60**	**3,80**	**3,90**	**4,40**	**33,33%**
	średnia w grupie porównawczej	3,70	3,90	4,00	4,20	4,60	**24,32%**

Wskaźnik	Obszar	2019	2020	2021	2022	2023	Dynamika (23/19)
Nowo zarejestrowane fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców (średnia 3-letnia)	**miasto Włocławek**	**2,00**	**2,00**	**2,30**	**2,30**	**3,30**	**65,00%**
	średnia w grupie porównawczej	1,80	1,70	1,70	1,80	2,70	**50,00%**
Udział % wydatków na dotacje dla organizacji pożytku publicznego w wydatkach bieżących (średnia 3-letnia)	**miasto Włocławek**	**1,90**	**1,80**	**1,70**	**1,70**	**2,00**	**0,1 p.proc.**
	średnia w grupie porównawczej	1,50	1,40	1,30	1,30	1,30	**-0,2 p.proc.**
Wydatki z budżetu JST na dotacje bieżące dla organizacji pożytku publicznego na 1 000 mieszkańców (średnia 3-letnia) (zł)	**miasto Włocławek**	**98 841,40**	**106 739,40**	**112 408,20**	**122 762,50**	**150 273,10**	**52,03%**
	średnia w grupie porównawczej	79 191,00	83 363,60	86 447,80	90 852,60	99 142,50	**25,19%**

Źródło: MRL, dostęp: 01.2026.

W latach 2019–2023 miasto Włocławek wykazywało wyższą dynamikę aktywności społecznej niż średnia grupy porównawczej. Liczba organizacji na 1 000 mieszkańców wzrosła z 3,3 do 4,4 (33,33%), przewyższając pod względem dynamiki grupę (24,32%). Nowo rejestrowane organizacje na 10 000 mieszkańców (średnia 3-letnia) zwiększyły się z 2 do 3,3 (65%) wobec 50% w grupie. Udział dotacji dla OPP w wydatkach bieżących (średnia 3-letnia) wzrósł z 1,9% do 2% (0,1 p.proc.). Wydatki na dotacje na 1 000 mieszkańców (średnia 3-letnia) podniosły się z 98 841,40 zł do 150 273,10 zł (52,03%), wyraźnie powyżej dynamiki grupy (25,19%). Miasto systematycznie wzmacnia sektor pozarządowy.

Kluczową rolę we wzmacnianiu lokalnego sektora pozarządowego oraz wspieraniu działalności społeczników pełni Włocławskie Centrum Organizacji Pozarządowych i Wolontariatu. Centrum prowadzi działania umożliwiające diagnozowanie potrzeb organizacji, w tym w zakresie szkoleń, co pozwala na dostosowanie oferty warsztatów i programów wsparcia do aktualnych potrzeb środowiska NGO. Współpraca z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie umożliwia lepszą koordynację działań wolontariackich w mieście, a regularne udostępnianie informacji o konkursach grantowych i zmianach

w prawie zwiększa dostępność wiedzy merytorycznej dla podmiotów trzeciego sektora. Centrum wspiera organizacje poprzez udostępnianie przestrzeni na spotkania i szkolenia, doradztwo w zakresie pozyskiwania i rozliczania dotacji oraz promocję działań organizacji w lokalnych kanałach informacyjnych. Prowadzenie aktualnej bazy podmiotów działających w Włocławku umożliwia monitorowanie potencjału sektora pozarządowego i wspieranie współpracy między organizacjami. Dzięki kompleksowemu wsparciu WCOPiW przyczynia się do zwiększenia efektywności i jakości działań społecznych w mieście.

2. Sfera gospodarcza

2.1. Działalność gospodarcza

Struktura gospodarcza Włocławka ma silne uwarunkowania przemysłowe. Miasto od wielu dekad pełni funkcję jednego z ważniejszych ośrodków przemysłowych województwa kujawsko-pomorskiego. Do wiodących branż we Włocławku zaliczane są: chemiczna, budowlana, spożywcza i metalowa.

Miasto prowadzi aktywną politykę promocji gospodarczej, ukierunkowaną na wzmacnianie wizerunku Włocławka jako atrakcyjnej lokalizacji inwestycyjnej, w szczególności w oparciu o instrumenty Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej oraz Polskiej Strefy Inwestycji.

Kluczowym narzędziem rozwoju jest Włocławska Strefa Rozwoju Gospodarczego, obejmująca Park Przemysłowo-Technologiczny o powierzchni ponad 33 hektarów, z czego w 2025 roku zajęte były 32 hektary. Tereny zlokalizowane głównie w obszarze Zachodu Przemysłowego przy ulicy Toruńskiej oraz przy ulicy Wiklinowej stanowią kompleksowo uzbrojoną przestrzeń inwestycyjną, przeznaczoną dla przedsiębiorstw produkcyjnych i usługowych. Działki wyposażone są w podstawową infrastrukturę techniczną oraz posiadają dogodne powiązania z układem drogowym, w tym z drogą krajową nr 91 oraz drogą wojewódzką nr 252. Oferty inwestycyjne koncentrują się również w obszarze Wschodu Przemysłowego w rejonie ulicy Papieżka, posiadając korzystne połączenie z drogą krajową nr 62.

Włączenie terenów do PSSE umożliwia przedsiębiorcom korzystanie ze zwolnień z podatku dochodowego w związku z realizacją nowych inwestycji. W ostatnich latach odnotowano znaczące projekty inwestycyjne realizowane w ramach Polskiej Strefy Inwestycji. Miasto podejmuje także działania na rzecz powiększania zasobu gruntów inwestycyjnych oraz rozbudowy infrastruktury towarzyszącej, w tym układu drogowego.

Równolegle realizowane są programy wsparcia przedsiębiorczości, w tym grantowy program „Startuje(my) we Włocławku”, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz doradztwo w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych. Miasto uczestniczy w inicjatywach regionalnych, w tym w projektach promujących potencjał inwestycyjny konurbacji bydgosko-toruńskiej.

Miasto Włocławek podejmuje liczne inicjatywy na rzecz rozwoju współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami, koncentrując się na tworzeniu sprzyjających warunków dla prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej. Kluczową rolę w tym zakresie pełnią Włocławskie Centrum Biznesu oraz Włocławski Inkubator Innowacji i Przedsiębiorczości, które oferują przedsiębiorcom dostęp do infrastruktury biurowej, produkcyjnej, magazynowej i szkoleniowej, a także wsparcie doradcze i szkoleniowe realizowane we współpracy z instytucjami otoczenia biznesu.

Miasto wdraża programy grantowe wspierające rozwój innowacyjnych przedsięwzięć, w tym inicjatywy skierowane do osób rozpoczynających działalność gospodarczą oraz podmiotów funkcjonujących na obszarze objętym rewitalizacją. Instrumenty te obejmują bezzwrotne dotacje oraz działania aktywizujące młodych przedsiębiorców.

Istotnym elementem współpracy jest również budowanie partnerstw z dużymi przedsiębiorstwami funkcjonującymi na terenie miasta, traktowanymi jako strategiczni partnerzy w procesie rozwoju lokalnego.

Tabela 50. Podmioty gospodarki narodowej wg sektora własności w mieście Włocławek (2017–2024)

Kategoria	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/17)
Sektor publiczny	271	262	260	259	260	259	261	263	**-2,95%**
Sektor prywatny	11 132	10 784	10 608	10 655	10 741	10 754	10 820	10 938	**-1,74%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W mieście Włocławek liczba podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON w latach 2017–2024 wykazuje nieduży spadek. Sektor publiczny zmniejszył się z 271 do 263 podmiotów (dynamika -2,95%), z niewielkimi wahaniami. Sektor prywatny, stanowiący ponad 97% ogółu, spadł z 11 132 do 10 938 podmiotów (dynamika -1,74%), po początkowym pogłębieniu regresu w latach 2018–2019 i późniejszej stabilizacji. Łącznie liczba podmiotów zmalała o około 1,77%.

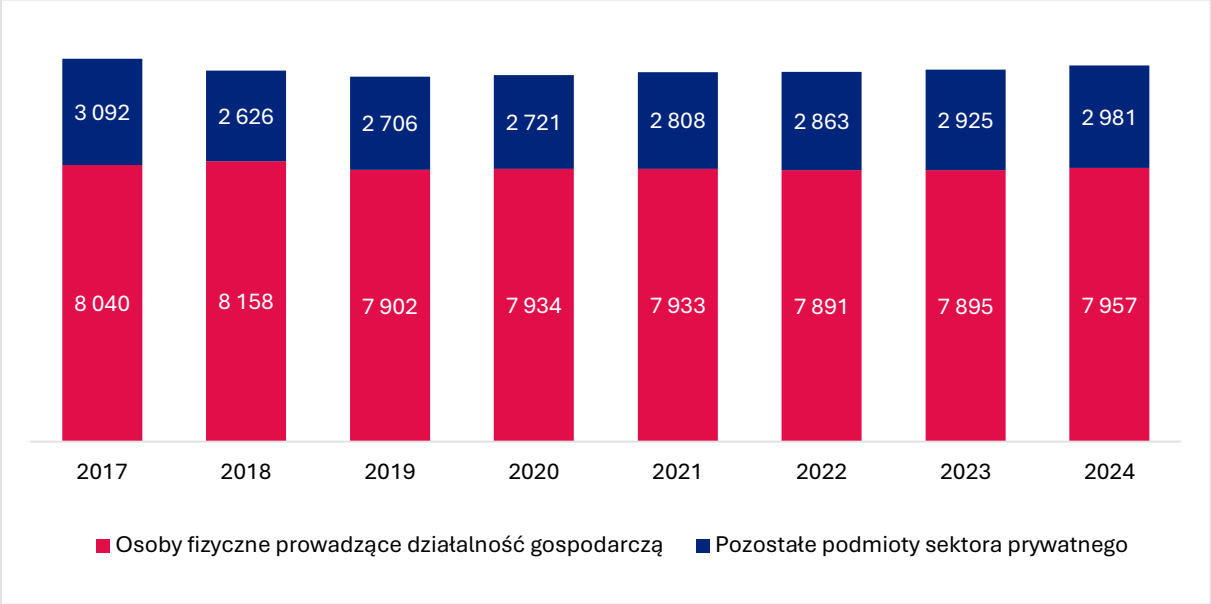
Tabela 51. Podmioty gospodarki narodowej wg klas wielkości w mieście Włocławek (2017–2024)

Kategoria (Zatrudnieni)	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/17)
0–9	10 852	10 526	10 374	10 446	10 537	10 551	10 631	10 749	**-0,95%**
10–49	436	414	408	393	385	384	372	367	**-15,83%**
50–249	132	125	116	115	114	114	111	106	**-19,70%**
250 i więcej	18	18	18	18	18	18	18	18	**0,00%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W mieście Włocławek struktura podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON w latach 2017–2024 ujawnia dominację mikroprzedsiębiorstw (0–9 zatrudnionych), stanowiących około 95% ogółu, z lekkim spadkiem z 10 852 do 10 749 jednostek (-0,95%). Liczba małych podmiotów (10–49) zmniejszyła się z 436 do 367 (-15,83%), a średnie (50–249) z 132 do 106 (-19,7%). Duże przedsiębiorstwa (250+) pozostały stabilne na poziomie 18. Łącznie liczba podmiotów zmalała o około 1,73%.

Wykres 9. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w mieście Włocławek (2017–2024)

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W mieście Włocławek sektor prywatny gospodarki narodowej w rejestrze REGON w latach 2017–2024 zmniejszył się z 11 132 do 10 938 podmiotów (dynamika -1,74%), przy czym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, dominujące w strukturze (około 72% w 2017 roku), spadły z 8 040 do 7 957 jednostek (dynamika -1,03%), z przejściowym wzrostem w 2018 roku i stabilizacją po pandemii. Pozostałe podmioty prywatne zmalały z 3 092 do 2 981 (dynamika -3,59%).

Tabela 52. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 1 000 ludności w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2017–2024)

Jednostka terytorialna	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/17)
Polska	7,70	7,40	7,20	7,20	7,20	7,20	7,10	7,10	**-7,79%**
kujawsko-pomorskie	6,90	6,80	6,70	6,70	6,70	6,70	6,70	6,70	**-2,90%**
powiat włocławski	3,80	3,80	3,80	3,90	3,90	4,00	4,10	4,10	**7,89%**
miasto Włocławek	**9,60**	**9,30**	**9,10**	**9,30**	**9,30**	**9,50**	**9,40**	**9,30**	**-2,08%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W mieście Włocławek wskaźnik podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON na 1 000 mieszkańców w latach 2017–2024 nieznacznie spadł z 9,6 do 9,3 (dynamika -2,08%), pozostając jednak wyższym od średniej krajowej (spadek z 7,7 do 7,1; dynamika -7,79%), wojewódzkiej (spadek z 6,9 do 6,7; dynamika -2,9%) oraz powiatowej (wzrost z 3,8 do 4,1; dynamika 7,89%).

Tabela 53. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1 000 ludności w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2017–2024)

Jednostka terytorialna	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/17)
Polska	78	81	84	87	91	94	97	100	**28,21%**
kujawsko-pomorskie	68	70	72	76	79	80	82	84	**23,53%**
powiat włocławski	55	58	60	64	68	70	72	74	**34,55%**
miasto Włocławek	**72**	**74**	**72**	**75**	**77**	**77**	**78**	**80**	**11,11%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W mieście Włocławek wskaźnik osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1 000 mieszkańców w latach 2017–2024 wzrósł z 72 do 80 (dynamika 11,11%), co stanowi najwolniejsze tempo spośród porównywanych jednostek – Polska 28,21% (z 78 do 100), województwo kujawsko-pomorskie 23,53% (z 68 do 84), powiat włocławski 34,55% (z 55 do 74).

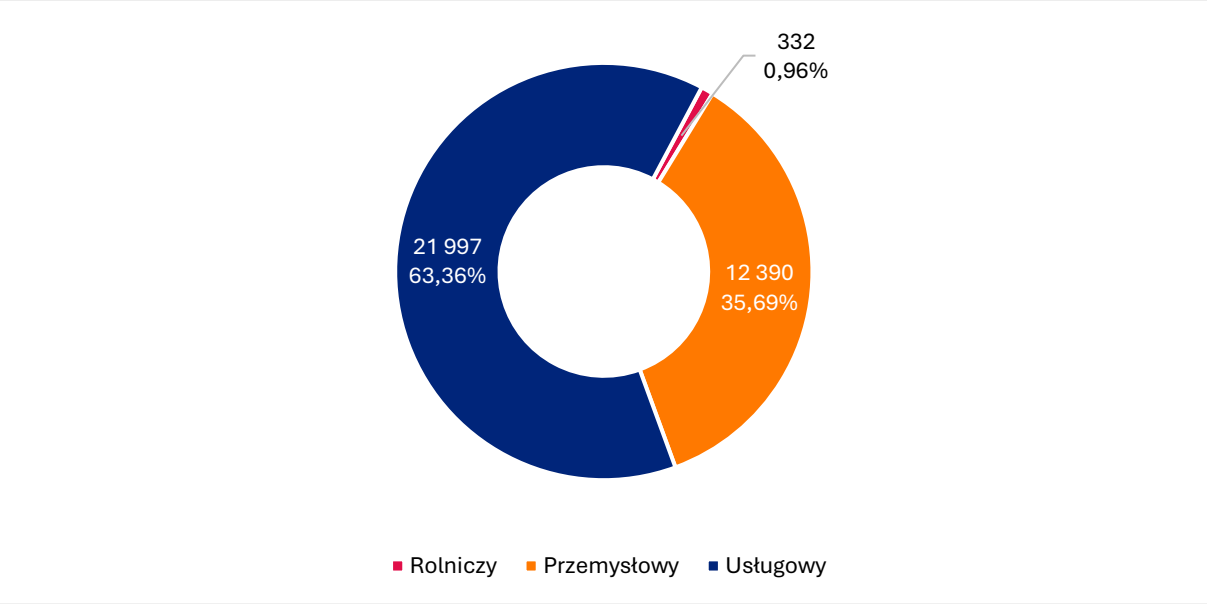
2.2. Rynek pracy i bezrobocie

Tabela 54. Pracujący w mieście Włocławek wg sektorów ekonomicznych (2023–2024)

Sektor	2023	2024	Dynamika (24/23)
Rolniczy	355	332	**-6,48%**
Przemysłowy	12 770	12 390	**-2,98%**
Usługowy	22 575	21 997	**-2,56%**
Ogółem	35 700	34 719	**-2,75%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

Wykres 10. Pracujący w mieście Włocławek wg sektorów ekonomicznych (2024)

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W mieście Włocławek liczba pracujących spadła w 2024 roku do 34 719 osób z 35 700 w 2023 roku, co daje dynamikę -2,75%. W przemyśle zatrudnienie zmalało o 2,98% (z 12 770 do 12 390), a w usługach – w dominującym sektorze o 2,56% (z 22 575 do 21 997 osób). Spadek wystąpił również w sektorze rolniczym (-6,48%), z 355 do 332 osób.

Tabela 55. Zestawienie wybranych wskaźników w zakresie rynku pracy dla miasta Włocławek i grupy porównawczej (2019–2023)

Wskaźnik	Obszar	2019	2020	2021	2022	2023	Dynamika (23/19)
Oferty pracy (stan na koniec roku) na 1 000 mieszkańców	**miasto Włocławek**	**1,36**	**2,42**	**3,96**	**3,15**	**1,52**	**11,76%**
	średnia w grupie porównawczej	0,79	0,82	1,05	0,94	0,76	**-3,80%**
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (zł)	**miasto Włocławek**	**4 107,00**	**4 383,00**	**4 808,00**	**5 290,00**	**5 925,00**	**44,27%**
	średnia w grupie porównawczej	4 347,00	4 658,00	5 094,00	5 716,00	6 440,00	**48,15%**
Dochody budżetu JST z tytułu udziału w PIT na 1 mieszkańca (średnia 3-letnia) (zł)	**miasto Włocławek**	**866,00**	**934,00**	**1 022,00**	**1 179,00**	**1 190,00**	**37,41%**
	średnia w grupie porównawczej	856,00	924,00	998,00	1 099,00	1 080,00	**26,17%**

Źródło: MRL, dostęp: 01.2026.

W mieście Włocławek liczba ofert pracy na 1 000 mieszkańców wzrosła w latach 2019–2023 o 11,76% (do 1,52), podczas gdy w grupie porównawczej spadła o 3,8%, co wskazuje na relatywnie lepszą dostępność zatrudnienia w mieście, mimo wyraźnego osłabienia po 2021 roku. Przeciętne wynagrodzenie brutto rosło wolniej niż w grupie odniesienia (44,27% wobec 48,15%), osiągając w 2023 roku 5 925 zł wobec 6 440 zł średniej w grupie porównawczej, co potwierdza niższą atrakcyjność płacową miasta. Dochody z PIT na mieszkańca (średnia 3-letnia) zwiększyły się dynamiczniej niż w grupie (37,41% wobec 26,17%), sygnalizując silniejszy przyrost dochodów osobistych mieszkańców. Miasto Włocławek przewyższa grupę porównawczą dynamiką ofert i dochodów z PIT, lecz pozostaje w tyle w tempie wzrostu płac.

Tabela 56. Zestawienie wybranych wskaźników w zakresie bezrobocia dla miasta Włocławek i grupy porównawczej (2019–2023)

Wskaźnik	Obszar	2019	2020	2021	2022	2023	Dynamika (23/19)
Liczba bezrobotnych zarejestrowanych ogółem na 1 000 mieszkańców	**miasto Włocławek**	**44,47**	**48,47**	**44,75**	**38,87**	**36,25**	**-18,48%**
	średnia w grupie porównawczej	22,83	27,66	24,23	21,45	20,86	**-8,63%**
Liczba bezrobotnych zarejestrowanych do 25. roku życia na 1 000 mieszkańców	**miasto Włocławek**	**4,65**	**3,97**	**3,70**	**3,53**	**3,79**	**-18,49%**
	średnia w grupie porównawczej	2,87	3,69	2,91	2,71	2,64	**-8,01%**
Liczba długotrwale bezrobotnych zarejestrowanych na 1 000 mieszkańców	**miasto Włocławek**	**32,02**	**34,36**	**32,02**	**29,22**	**24,08**	**-24,80%**
	średnia w grupie porównawczej	11,10	13,50	13,47	11,08	10,11	**-8,92%**

Źródło: MRL, dostęp: 01.2026.

W mieście Włocławek bezrobocie pozostaje wyraźnie wyższe niż średnia grupy porównawczej, mimo szybszej poprawy w latach 2019–2023. W 2023 roku wskaźnik bezrobotnych ogółem na 1 000 mieszkańców wyniósł 36,25 (spadek o 18,48% wobec 2019 roku), wobec 20,86 w grupie (-8,63%). Wśród osób do 25. roku życia wartości wyniosły odpowiednio 3,79 (-18,49%) i 2,64 (-8,01%). Największa pod względem dynamiki dysproporcja dotyczy długotrwale bezrobotnych: 24,08 (-24,8%) we Włocławku wobec 10,11 (-8,92%) w grupie porównawczej.

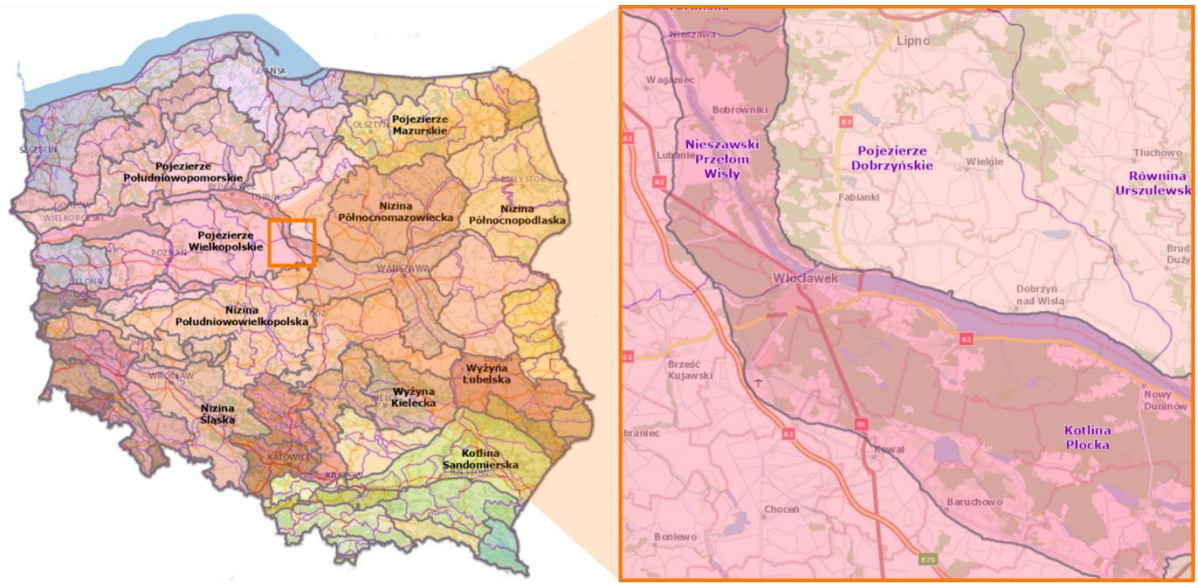
3. Sfera przestrzenna

3.1. Środowisko i jego ochrona

Położenie fizyczno-geograficzne i rzeźba terenu[5]

Miasto Włocławek leży w obrębie kilku regionów fizyczno-geograficznych Polski: w mezoregionie Kotlina Płocka i mezoregionie Nieszawski Przełom Wisły, należących do makroregionu Pradolina Toruńsko-Eberswaldzka – jednej z największych form pradolinnych Niżu Polskiego. Rzeźba terenu miasta stanowi szeroką, wyraźnie wykształconą dolinę rzeczną oddzielającą Wysoczyznę Kujawską (na południu i południowym zachodzie) od Pojezierza Dobrzyńskiego (na północy i północnym wschodzie).

Rysunek 2. Regiony fizyczno-geograficzne Polski

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny, dostęp: 01.2026.

Dominującym czynnikiem kształtującym współczesną rzeźbę terenu jest długotrwała działalność erozyjna i akumulacyjna Wisły oraz wcześniejszych wód glacjofluwialnych. W efekcie powstał klasyczny system teras dolinnych, z których najbardziej czytelny układ zachował się w północnej części kotliny, poniżej Włocławka. Zabudowa miejska Włocławka zlokalizowana jest głównie na fragmentach dwóch najwyższych poziomów terasowych – szóstej i siódmej terasie – na wysokościach bezwzględnych od około 50 do 65 m n.p.m. Te „wyspy" terasowe wznoszą się wyraźnie ponad współczesną terasę zalewową

[5] Opracowanie własne na podstawie *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Włocławek*, s. 13.

i niższe poziomy akumulacyjne. Rzeźba Kotliny Włocławskiej jest w przeważającej mierze wynikiem działalności wód płynących. Charakteryzują ją:

- szerokie dno doliny,
- wyraźne terasy rzeczne o różnym wieku i miąższości,
- stosunkowo strome, miejscami bardzo żywo modelowane stoki obrzeżające kotlinę.

Duże nachylenie stoków oraz podcinanie ich podstawy przez Wisłę sprzyjają występowaniu współczesnych procesów rzeźbotwórczych, przede wszystkim ruchów masowych (osuwiska, spływy, drobne osuwiska boczne). Oprócz form glacjofluwialnych i fluwialnych w rzeźbie terenu widoczne są również formy eoliczne – zwłaszcza rozległe pokrywy wydmowe, które ciągną się szerokim pasem po lewej (zachodniej i południowo-zachodniej) stronie doliny Wisły, na południe i południowy wschód od miasta.

Budowa geologiczna[6]

Obszar miasta Włocławek leży w strefie młodoglacjalnej Niżu Polskiego, w obrębie pradoliny ukształtowanej głównie w okresie stadiału głównego zlodowacenia wiślańskiego (ostatniego zlodowacenia). Podłoże geologiczne tworzą przede wszystkim osady czwartorzędowe związane ze środowiskiem glacjalnym i peryglacjalnym. Wśród nich występują:

- gliny zwałowe (najczęściej w partiach wysoczyznowych),
- mułki i iły, w tym iły warwowe – świadczące o okresowej stagnacji wód lub osłabieniu odpływu (często związane z krótkotrwałymi readwansami lądolodu),
- piaski i żwiry glacjofluwialne wypełniające pradolinę.

Schyłek plejstocenu (późny glacjalis i okres późnoglacjalny) charakteryzował się wzmożoną aktywnością procesów eolicznych, szczególnie na odsłoniętych, piaszczystych powierzchniach doliny Wisły. Porastała je wówczas uboga roślinność tundrowa, co sprzyjało deflacji i akumulacji piasku. W rezultacie powstały rozległe pokrywy wydmowe, które dominują zwłaszcza po lewej stronie doliny na południe i południowy wschód od miasta Włocławek. Procesy eoliczne, z krótkimi przerwami, trwały od schyłku plejstocenu aż do czasów współczesnych.

[6] Tamże.

W holocenie, wraz z ociepleniem i wzrostem wilgotności klimatu, rozpoczęło się intensywne modelowanie powierzchni plejstoceńskiej oraz gromadzenie najmłodszych osadów:

- piaski i mady rzeczne – wypełniające współczesne dno doliny i terasę zalewową,
- mułki jeziorne i torfy – gromadzące się w zagłębieniach rynnowych i starorzeczach,
- młodsze serie piasków wydmowych (kontynuacja procesów eolicznych na mniejszą skalę).

Współczesna rzeźba i budowa geologiczna miasta Włocławek jest więc efektem nakładania się procesów glacjalnych, fluwialnych, eolicznych i w najmłodszej fazie biogenicznych i antropogenicznych, a zróżnicowane podłoże – gliny, iły, mułki, torfy oraz piaski wydmowe mogą powodować osuwiska na skarpach wiślanych.

Gleby[7]

Obszar miasta Włocławek, położony w pradolinie Wisły i Kotlinie Włocławskiej, charakteryzuje się zróżnicowanym pokryciem glebowym, uwarunkowanym głównie piaszczystymi utworami terasowymi (piaski rzeczne, wodnolodowcowe i eoliczne, niekiedy pylaste). Na dominujących piaszczystych terasach przeważają procesy bielicowania, w wyniku których wytworzyły się gleby bielicoziemne – przede wszystkim gleby rdzawe i bielicowe. Są to gleby o bardzo niskiej przydatności rolniczej, ale jednocześnie najkorzystniejsze pod względem warunków posadowienia dla zabudowy i infrastruktury. Zajmują one znaczące powierzchnie w rejonie wsi Leopoldowo, Kawka, Lisek, Ruda i Rybnica. W obniżeniach terenu o słabym odpływie i warunkach hydromorficznych (nawodnione zagłębienia, starorzecza, najniższe poziomy terasowe) rozwinęły się gleby organiczne – torfowe i murszowe, wytworzone z torfów niskich. Gleby te podlegają szczególnej ochronie przed zmianą przeznaczenia na cele nierolnicze. Występują głównie w dolinach rzecznych, wokół jezior i zagłębień bezodpływowych, zwłaszcza we wschodniej części granic miasta, w rejonie Rózinowa i Rybnicy. W obrębie wsi Korabniki występują gleby dobrej jakości, zaliczane do III i IV klasy bonitacyjnej, należące do kompleksów żytniego bardzo dobrego lub pszennego dobrego. Podlegają one ochronie przed przekształcaniem na cele nierolnicze. Natomiast wzdłuż krawędzi Kotliny Włocławskiej (między Włocławkiem a Dobrzyniem) wykształciły się płaty gleb brunatnych (właściwych i wyługowanych) o wysokiej przydatności rolniczej – również III i IV klasy bonitacyjnej, reprezentujące kompleksy żytni bardzo dobry lub pszenny dobry. Te obszary również objęte są ochroną przed zmianą użytkowania na inne niż rolnicze. Pokrywa glebowa miasta Włocławek odzwierciedla więc typowy układ dolinny: ubogie gleby piaszczyste (najlepsze pod zabudowę) w centralnej części teras, gleby hydromorficzne i organiczne w obniżeniach (chronione) oraz wartościowe gleby brunatne na obrzeżach

[7] Tamże, s. 24, 25.

kotliny (również chronione). W praktyce przekłada się to na wyraźne ograniczenia w przekształcaniu gruntów rolnych i organicznych na cele miejskie oraz preferencyjne warunki budowlane na piaszczystych terasach.

Lasy

Tabela 57. Powierzchnia lasów w mieście Włocławek (ha, 2017–2024)

Kategoria	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/17)
Lasy ogółem	2 063,35	2 063,58	2 033,67	2 034,00	2 103,49	2 092,96	2 092,84	2 092,84	**1,43%**
Lasy publiczne Skarbu Państwa	1 788,34	1 788,57	1 785,36	1 785,69	1 855,18	1 844,65	1 844,53	1 844,53	**3,14%**
Lasy publiczne gminne	197,20	197,20	173,93	173,93	173,93	173,93	173,93	173,93	**-11,80%**
Lasy prywatne	77,81	77,81	74,38	74,38	74,38	74,38	74,38	74,38	**-4,41%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

Powierzchnia lasów ogółem wzrosła z 2 063,35 ha w 2017 roku do 2 092,84 ha w 2024 roku, co daje dynamikę 1,43%. Przyrost ten wynika niemal wyłącznie ze wzrostu lasów Skarbu Państwa, z 1 788,34 ha do 1 844,53 ha (dynamika 3,14%), z wyraźnym skokiem w 2021 roku. Jednocześnie lasy gminne zmniejszyły się z 197,2 ha do 173,93 ha (dynamika -11,8%), a lasy prywatne z 77,81 ha do 74,38 ha (dynamika -4,41%), przy czym oba spadki koncentrowały się w 2019 roku. Lasy państwowe stanowią ponad 88% zasobów leśnych miasta.

Tabela 58. Udział powierzchni lasów w ogólnej powierzchni miasta Włocławek i grupy porównawczej (2019–2023)

Wskaźnik	Obszar	2019	2020	2021	2022	2023	Dynamika (23/19)
Udział % powierzchni lasów w ogólnej powierzchni JST	**miasto Włocławek**	**49,30**	**49,40**	**49,30**	**49,50**	**49,50**	**0,2 p.proc.**
	średnia w grupie porównawczej	26,50	26,50	26,50	26,50	26,60	**0,1 p.proc.**

Źródło: MRL, dostęp: 01.2026.

W mieście Włocławek udział powierzchni lasów w ogólnej powierzchni jednostki samorządu terytorialnego utrzymuje się na wysokim poziomie około 49%, co znacząco przewyższa średnią w grupie porównawczej oscylującą wokół 26–27%. W latach 2019–2023 wskaźnik dla miasta wykazywał stabilność z minimalnymi wahaniami, osiągając w 2023 roku wartość 49,5%. W grupie porównawczej wskaźnik pozostawał niemal niezmienny, z lekkim wzrostem do 26,6% w 2023 roku. Podkreśla to pozycję miasta

Włocławek jako obszaru o wysokim stopniu zalesienia, wskazując na przewagę w aspekcie zrównoważonego zagospodarowania terenu, co wspiera lokalną bioróżnorodność.

Formy ochrony przyrody[8]

Rezerwat przyrody Kulin to jedyny rezerwat przyrody położony na terenie miasta Włocławek. Zajmuje około 0,61% powierzchni miasta i jest uznawany za jedną z najcenniejszych przyrodniczo enklaw środkowej Polski. Rezerwat utworzono w 1967 roku na gruntach Nadleśnictwa Włocławek. Początkowo obejmował 15,46 ha, jednak w 2001 roku znacznie powiększono jego obszar. Obecnie wynosi on 50,88 ha. Jest to rezerwat leśny objęty ochroną czynną. Głównym celem ochrony jest zachowanie – ze względów przyrodniczych, dydaktycznych i krajobrazowych – wielogatunkowych drzewostanów o cechach zbliżonych do naturalnych. Rezerwat leży na stromych, prawobrzeżnych skarpach Wisły w północnej części miasta Włocławek. Na malowniczych i trudno dostępnych skarpach oraz w wąwozach wytworzył się specyficzny, cieplejszy mikroklimat, który umożliwił rozwój biocenoz przypominających lasostepy Ukrainy czy Niziny Węgierskiej. Występuje tu bogata ciepłolubna roślinność stepowa, okrajkowa, zaroślowa i leśna, w tym wiele rzadkich i chronionych gatunków, m.in.:

- dyptam jesionolistny (tzw. „gorejący krzak Mojżesza”),
- ostnica Jana,
- zawilec wielokwiatowy,
- oman szorstki,
- wężymord stepowy,
- wisienka stepowa / karłowata,
- liczne kserotermiczne porosty oraz wiele innych florystycznych osobliwości.

Przedmiotem ochrony są również specyficzne gleby wykształcone w tym rejonie oraz rzadkie bezkręgowce, w tym różne gatunki cykad i ślimaków. Rezerwat stanowi ważne siedlisko dla ptaków. Spotkać tu można m.in.:

- czaplę białą,
- zimorodka,
- bociana czarnego,
- żurawia,

[8] Opracowanie własne na podstawie *Programu ochrony środowiska na lata 2024–2027 z uwzględnieniem perspektywy do 2030 roku dla miasta Włocławka*, s. 78–85.

- orła bielika,
- sokoła wędrownego,
- inne gatunki ptaków szponiastych i wodnych.

Walorem krajobrazowym jest bardzo zróżnicowana rzeźba terenu – liczne strome skarpy, wąwozy i dolinki tworzą wrażenie miniaturowego krajobrazu wyżynnego w środku nizinnego otoczenia. Ten kontrast przyciąga turystów, przyrodników, fotografów i miłośników nietypowych spacerów. Rezerwat Kulin to prawdziwy przyrodniczy unikat na mapie Kujaw i Pomorza – wyjątkowe połączenie cennej flory i fauny, ciekawej geologii oraz pięknych widoków na Wisłę.

Obszary Natura 2000. Na terenie miasta Włocławek znajdują się fragmenty dwóch obszarów sieci Natura 2000. Pierwszym z nich jest specjalny obszar ochrony siedlisk „Włocławska Dolina Wisły" (kod PLH040039), obejmujący około 30-kilometrowy odcinek rzeki od tamy we Włocławku do okolic Nieszawy. Obszar ten chroni koryto Wisły, terasę zalewową, starorzecza, piaszczyste łachy i wyspy oraz miejscami strome skarpy doliny. Charakteryzuje się dużą dynamiką poziomu wody (amplituda dobowa 1–3 m), co sprzyja powstawaniu efemerycznych zbiorowisk roślinnych, zarośli wierzbowych i topolowych, pozostałości lasów łęgowych oraz grądów zboczowych. Najcenniejszym fragmentem tego obszaru jest rezerwat przyrody Kulin (57,6 ha), położony na kserotermicznych skarpach we Włocławku. Na całym obszarze stwierdzono 8 typów siedlisk z załącznika I dyrektywy siedliskowej, 5 gatunków zwierząt z załącznika II, liczne reliktowe i nadrzeczne gatunki flory i fauny oraz 52 gatunki ptaków z załącznika I dyrektywy ptasiej. Stanowi ważny element ekologicznego korytarza Wisły. Drugim obszarem jest obszar specjalnej ochrony ptaków „Dolina Dolnej Wisły" (kod PLB040003), rozciągający się wzdłuż ponad 260 km dolnego biegu rzeki, począwszy od rejonu Włocławka w dół. Obejmuje on mielizny, wyspy, podmokłe łąki międzywałowe, starorzecza i resztki lasów łęgowych. Jest to ostoja o randze międzynarodowej (PL028), kluczowa dla ptaków wodno-błotnych w okresach lęgów, migracji i zimowania. W sezonie lęgowym gniazduje tu 28 gatunków z załącznika I dyrektywy ptasiej, w tym bielik, rybitwa rzeczna i białoczelna, zimorodek, jarzębatka oraz błotniak stawowy. Kilka gatunków osiąga znaczące odsetki populacji krajowej: nurogęś (5–7%), sieweczka rzeczna, brzegówka czy mewa srebrzysta. W okresach migracji i zimowania koncentracje ptaków przekraczają 20 tysięcy osobników, a liczebność gągoła, krzyżówki, żurawia i gęsi zbożowej spełnia progi 1% populacji wędrówkowej. Obszar pełni również funkcję ważnego korytarza migracyjnego. Oba obszary Natura 2000 podkreślają wyjątkową wartość przyrodniczą doliny Wisły poniżej tamy w mieście Włocławek – mozaikę siedlisk rzecznych, łęgowych i kserotermicznych oraz jedną z najważniejszych w kraju ostoi ptaków lęgowych i migrujących, z unikatowym rezerwatem Kulin jako najcenniejszym punktem tego fragmentu doliny.

Gostynińsko-Włocławski Park Krajobrazowy jest ważnym elementem naturalnego korytarza ekologicznego łączącego Kampinoski Park Narodowy z Puszczą Bydgoską i dalej z Borami Tucholskimi. Park na terenie miasta obejmuje swoim zasięgiem jezioro Rybnica. Niewielki obszar miasta znajduje się również w zasięgu północnej części otuliny parku krajobrazowego. O atrakcyjności tego terenu decydują wyjątkowe walory krajobrazowe i wartości przyrodnicze. W Parku występuje bogactwo form morfologicznych, w tym rynny subglacjalne, ozy, poziomy terasowe Wisły. Z okresu postglacjalnego pochodzi jeden z największych w Polsce kompleks wydm śródlądowych. Na terenie Gostynińsko-Włocławskiego Parku Krajobrazowego znajduje się ponad 40 jezior, wśród których jest unikatowe w skali światowej jezioro Gościąż, z charakterystycznym uwarstwieniem osadów dennych (13 tysięcy par lamin osadów, rejestrujących 13 tysięcy lat historii zbiornika). Jezioro Rakutowskie wraz z otaczającymi podmokłościami wpisano do rejestru międzynarodowych obszarów cennych dla ptaków, szczególnie wodno-błotnych („Błota Rakutowskie"). Park obejmuje jeden z największych kompleksów leśnych Niziny Mazowieckiej.

Pomniki przyrody. Na terenie miasta Włocławek zlokalizowanych jest 5 pomników przyrody przyjętych uchwałami Rady Miasta Włocławek:

- Uchwała nr XXX/49/2017 Rady Miasta Włocławek z dnia 27 marca 2017 roku,
- Uchwała Nr XLIX/77/2022 Rady Miasta Włocławek z dnia 21 czerwca 2022 roku.

Tabela 59. Pomniki przyrody na terenie miasta Włocławek

Rodzaj	Lokalizacja
Drzewo gatunku Dąb szypułkowy (*Quercus robur*)	przy ulicy Rybnickiej, dz. nr 28 obręb Rybnica, teren ROD „Wiosenka"
Głaz narzutowy	na terenie rezerwatu „Kulin", na stoku skarpy doliny Wisły, obręb Włocławek, dz. nr 49 KM 18
Dąb bezszypułkowy (*Quercus petraea*) – Dąb Kujawiak	ulica Stanisława Bechiego 2, dz. nr 34 obręb Włocławek KM 47
Cis pospolity (*Taxus baccata*) – Cis Kolejarz	ulica Stefana Okrzei 65 E, dz. nr 192/71 obręb Włocławek KM 42
Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) – Dąb Zawiślak	ulica Lipnowska, dz. nr 41 obręb Włocławek KM 9/2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie *Programu ochrony środowiska na lata 2024–2027 z uwzględnieniem perspektywy do 2030 roku dla miasta Włocławka*, s. 85.

Użytki ekologiczne. Na terenie miasta Włocławek zlokalizowane są 3 użytki ekologiczne przyjęte Uchwałą nr LXX/173/2023 Rady Miasta Włocławek z dnia 12 grudnia 2023 roku. Użytkami ekologicznymi na terenie miasta Włocławek są:

- użytek ekologiczny – bagno o powierzchni 0,3220 ha dz. nr 228 obręb Włocławek KM 28 ustanowiony rozporządzeniem nr 32/98 Wojewody Włocławskiego z dnia 19 listopada 1998 roku w sprawie uznania za użytek ekologiczny (Dz. Urz. Woj. Włocł. Nr 22, poz. 231);
- użytek ekologiczny – bagno o powierzchni 0,7020 ha dz. nr 402 obręb Michelin KM 01 ustanowiony rozporządzeniem nr 32/98 Wojewody Włocławskiego z dnia 19 listopada 1998 roku w sprawie uznania za użytek ekologiczny (Dz. Urz. Woj. Włocł. Nr 22, poz. 231);
- użytek ekologiczny – bagno o powierzchni 1,016 ha dz. nr 422 obręb Michelin KM 01 ustanowiony rozporządzeniem nr 32/98 Wojewody Włocławskiego z dnia 19 listopada 1998 roku w sprawie uznania za użytek ekologiczny (Dz. Urz. Woj. Włocł. Nr 22, poz. 231); rozporządzeniem Nr 1/2004 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 19 stycznia 2004 roku w sprawie uznania za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Kuj-Pom. Nr 8, poz. 76 ze zm.) i uchwałą Nr XXXII/44/2013 Rady Miasta Włocławek z dnia 29 kwietnia 2013 roku w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego na terenie miasta Włocławek (Dz. Urz. Woj. Kuj-Pom. poz. 1885).

Tabela 60. Udział powierzchni obszarów cennych przyrodniczo prawnie chronionych w powierzchni miasta Włocławek i grupy porównawczej (2019–2023)

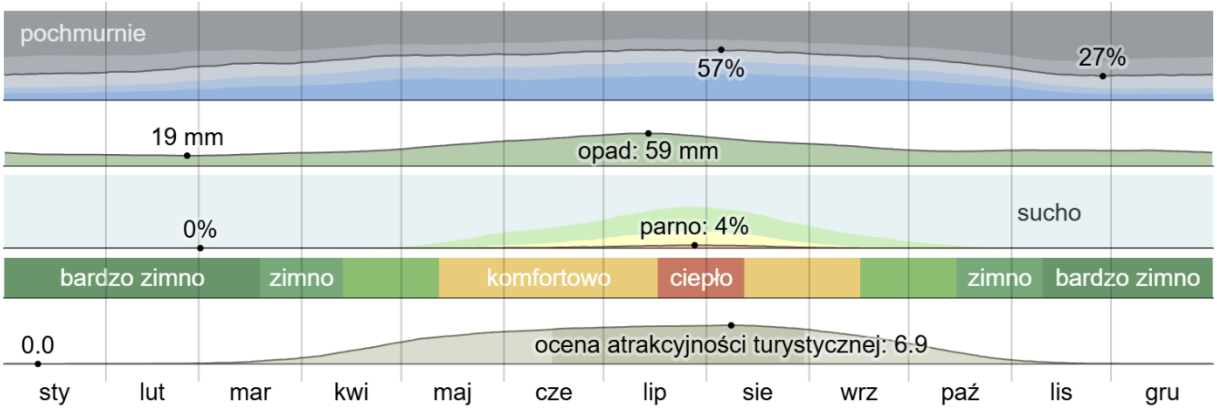
Wskaźnik	Obszar	2019	2020	2021	2022	2023	Dynamika (23/19)
Udział % powierzchni obszarów cennych przyrodniczo prawnie chronionych w powierzchni JST	**miasto Włocławek**	**46,00**	**46,00**	**46,10**	**46,30**	**46,30**	**0,3 p.proc.**
	średnia w grupie porównawczej	27,90	28,00	28,00	27,90	27,60	**-0,3 p.proc.**

Źródło: MRL, dostęp: 01.2026.

W mieście Włocławek udział powierzchni obszarów cennych przyrodniczo prawnie chronionych wynosi 46–46,3% w latach 2019–2023. Na tle grupy porównawczej (średnio ok. 28%) miasto Włocławek wykazuje wyraźną przewagę w ochronie przyrody.

Klimat

Rysunek 3. Klimat w mieście Włocławek

Źródło: ©WeatherSpark.com, dostęp: 01.2026.

Miasto Włocławek leży w strefie klimatu umiarkowanego przejściowego o wyraźnych cechach kontynentalnych. Charakteryzuje się mroźnymi, śnieżnymi i wietrznymi zimami oraz komfortowymi, ciepłymi latami z umiarkowanym zachmurzeniem. Średnia temperatura waha się od -4°C w styczniu (najzimniejszy miesiąc) do 24°C w lipcu (najcieplejszy). Rzadko spada poniżej -13°C lub przekracza 30°C. Okres ciepły (średnia maksymalna >19°C) trwa od końca maja do początku września (3,6 miesiąca), a okres zimny (średnia maksymalna <5°C) od połowy listopada do początku marca (3,7 miesiąca). Roczna suma opadów wynosi około 500–600 mm. Najwięcej deszczu spada latem – lipiec jest najintensywniejszy (59 mm, średnio 9 dni z opadem ≥1 mm). Najmniej opadów notuje się w lutym (16 mm). Okres intensywnych opadów przypada na maj–wrzesień. Zimą dominują opady śniegu (listopad–marzec), z maksimum w styczniu (~47 mm wody ekwiwalentnej śniegu). Zachmurzenie wykazuje wyraźną sezonowość: lato – częściowo zachmurzone (lipiec najbardziej pogodny, ~56% czasu bezchmurnego lub częściowo zachmurzonego), zima – znacznie zachmurzona (grudzień najpochmurniejszy – ~72% czasu pochmurnego lub bardzo zachmurzonego). Wilgotność jest na ogół komfortowa – uciążliwie parne warunki występują bardzo rzadko (<2–4% czasu w roku, głównie latem). Wiatr jest wyraźnie silniejszy od jesieni do wiosny (październik–kwiecień), z maksymalną średnią prędkością w styczniu (~19 km/h). Przeważa kierunek zachodni przez większość roku. Miasto Włocławek ma więc typowy dla środkowej Polski klimat z wyraźnymi, kontrastowymi porami roku: mroźną i pochmurną zimą oraz ciepłym, stosunkowo przyjemnym latem.

Jakość powietrza

Na podstawie raportu Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (GIOŚ) dotyczącego rocznej oceny jakości powietrza w województwie kujawsko-pomorskim za rok 2024, jakość powietrza w mieście Włocławek charakteryzowała się zgodnością z normami dla wszystkich analizowanych zanieczyszczeń pyłowych.

- Pył zawieszony PM10: Średnie roczne stężenie PM10 wyniosło 20,4 µg/m^3 (minimum 14,9 µg/m^3, maksimum 35,8 µg/m^3), co jest znacznie poniżej dopuszczalnego poziomu rocznego wynoszącego 40 µg/m^3. Maksimum 36. najwyższego stężenia dobowego (S24) wyniosło średnio 33,3 µg/m^3 (minimum 23,5 µg/m^3, maksimum 50,4 µg/m^3), co również nie przekracza dopuszczalnego poziomu 50 µg/m^3 (z dozwoloną liczbą 35 dni przekroczeń w roku).
- Pył zawieszony PM2,5: Średnie roczne stężenie PM2,5 wyniosło 14,1 µg/m^3 (minimum 10,5 µg/m^3, maksimum 20,4 µg/m^3), mieszcząc się generalnie poniżej dopuszczalnego poziomu 20 µg/m^3.
- Benzo(a)piren (B(a)P) w pyle PM10: Średnie roczne stężenie B(a)P wyniosło 0,49 ng/m^3 (minimum 0,29 ng/m^3, maksimum 0,92 ng/m^3), co jest wartością poniżej poziomu docelowego wynoszącego 1 ng/m^3.

Jakość powietrza w mieście Włocławek w 2024 roku była dobra dla wszystkich analizowanych zanieczyszczeń pyłowych (PM10, PM2,5, B(a)P). Niskie stężenia pyłów wskazują na brak znaczących lokalnych źródeł zanieczyszczeń.

3.2. Wody powierzchniowe i podziemne

Wody powierzchniowe

Tabela 61. Jeziora w granicach miasta Włocławek

Nazwa jeziora	Powierzchnia (ha)	Głębokość średnia (m)	Głębokość maksymalna (m)
Rybnica	7,60	2,30	4,60
Czarne	4,80	2,80	4,90

Źródło: *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Włocławek*, s. 18.

W mieście Włocławek występują dwa małe naturalne jeziora polodowcowe: Czarne o powierzchni 4,8 ha, średniej głębokości 2,8 m, maksymalnej 4,9 m, otoczone kompleksem boru sosnowego w dzielnicy Wschód Leśny, wykorzystywane sezonowo jako miejskie kąpielisko, oraz Rybnica o powierzchni 7,6 ha,

średniej głębokości 2,3 m, maksymalnej 4,6 m, zlokalizowane na terenie Gostynińsko-Włocławskiego Parku Krajobrazowego, porośnięte roślinnością szuwarową, zasilane okresowymi ciekami Rybnicą i zanikającym dopływem z jeziora Dziemionek. Jeziora miasta Włocławek stanowią marginalny element hydrografii, wymagający ochrony przed degradacją dla zachowania bioróżnorodności w kontekście urbanizacji.

Zbiornik Włocławski. Istotnym elementem hydrograficznym na terenie miasta jest Zbiornik Włocławski, który powstał w 1970 roku po wybudowaniu stopnia wodnego na Wiśle. W granicach miasta znajduje się znikoma część zbiornika. Jest to największy zbiornik w Polsce pod względem powierzchni (75 km^2) i drugi co do objętości (408 mln m^3 przy normalnym poziomie piętrzenia). Długość wynosi ok. 55–57 km, średnia głębokość 5,5 m (maks. ok. 15 m przy zaporze), a średnia szerokość 1210 m. Zbiornik ma charakter dolinny – wąski i długi. Prawy brzeg tworzy wysoka skarpa (30–40 m), lewy – niski taras zalewowy chroniony ok. 30 km zapór bocznych. Lewy brzeg porastają lasy sosnowe, wchodzą tu tereny Gostynińsko-Włocławskiego Parku Krajobrazowego, prawy – częściowo Brudzeńskiego. Zasilany jest głównie przez Wisłę oraz m.in. Skrwę Lewą i Prawą, Brzeźnicę, Chełmiczankę i Zuzankę. Pełni funkcje retencyjną (redukcja fali powodziowej), energetyczną (Elektrownia Wodna Włocławek) oraz turystyczną.

Tabela 62. Wody płynące miasta Włocławek

Nazwa cieku	Typ / rola	Długość całkowita (km)	Przybliżona długość w granicach miasta (km)	Ujście
Wisła	rzeka główna	1 022,00	20,00	Morze Bałtyckie
Zgłowiączka	lewobrzeżny dopływ Wisły (największy)	79,00	6,50	Wisła
Chełmiczanka	prawobrzeżny dopływ Wisły	28,50	1,00	Wisła
Zofijka	prawobrzeżny dopływ Wisły	6,00	1,00	Wisła
Struga Kujawska	lewobrzeżny dopływ Wisły	18,00	7,00	Wisła
Struga Rybnicka	lewobrzeżny dopływ Wisły	12,40	2,20	Wisła
Kanał „A” (Zuzanka)	sztuczny kanał odwadniający	17,80	5,50	Wisła
Lubieńka	dopływ Zgłowiączki	42,50	1,20	Zgłowiączka
RAZEM	**–**	**–**	**44,40**	**–**

Źródło: *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Włocławek*, s. 16, 17.

W mieście Włocławek sieć hydrograficzna obejmuje dobrze rozwinięty system wód płynących o łącznej przybliżonej długości 44,4 km w granicach administracyjnych, zdominowany przez rzekę Wisłę (odcinek miejski 20 km), dzielącą miasto na część prawobrzeżną i lewobrzeżną, z wschodnim fragmentem stanowiącym Zbiornik Włocławski (ok. 3 km), kluczowy dla retencji i hydroenergetyki. Największym dopływem jest lewobrzeżna Zgłowiączka (miejski odcinek 6,5 km), uzupełniana przez Strugę Kujawską (7 km miejska), Kanał „A" (Zuzanka, 5,5 km), Strugę Rybnicką (2,2 km), Lubieńkę (1,2 km) oraz prawobrzeżne Chełmiczankę (1 km) i Zofijkę (1 km), wsparte systemem rowów melioracyjnych.

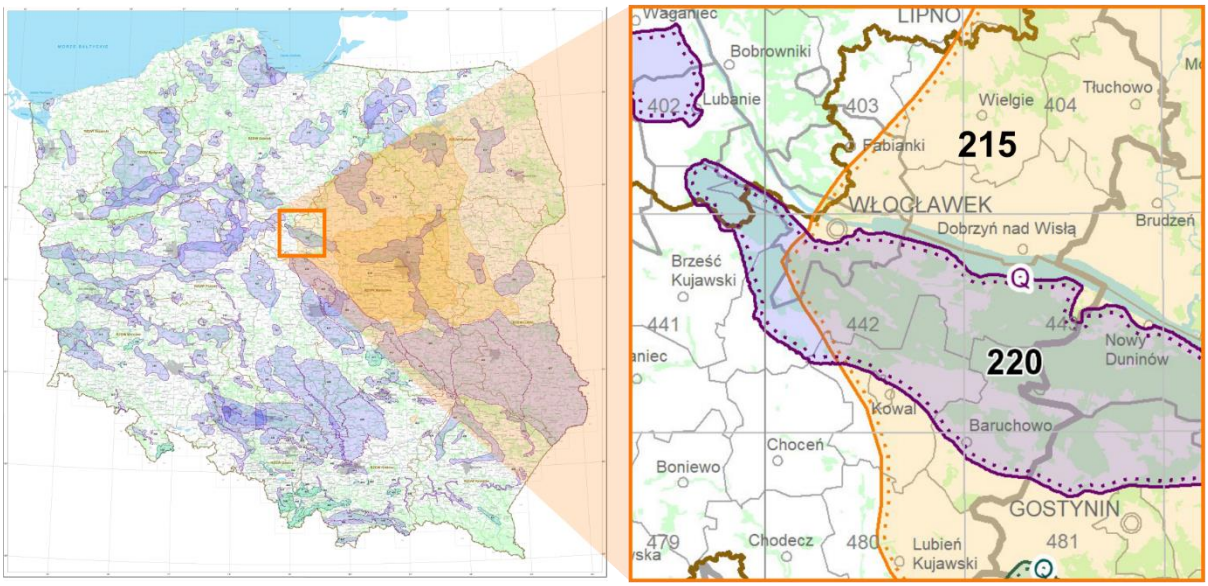
Wody podziemne

Tabela 63. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) na terenie miasta Włocławek

Nr GZWP	Nazwa zbiornika	Wiek utworów	Średnia głębokość ujęcia [m]	Szacunkowe zasoby dyspozycyjne [tys. m^3/d]	Powierzchnia GZWP [km^2]
215	Subniecka Warszawska	trzeciorzędowe	160	250	51 000
220	Pradolina Środkowej Wisły	czwartorzędowe	60	300	2 085

Źródło: *Program ochrony środowiska na lata 2024–2027 z uwzględnieniem perspektywy do 2030 roku dla miasta Włocławka*, s. 49.

Rysunek 4. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) na terenie miasta Włocławek

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny, dostęp: 01.2026.

Miasto Włocławek korzysta z zasobów dwóch głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP), które odgrywają kluczową rolę w zaopatrzeniu w wodę pitną dzięki wysokiej jakości wód podziemnych. Pierwszy z nich, GZWP nr 215 Subniecka Warszawska, zlokalizowany w utworach trzeciorzędowych, charakteryzuje

się średnią głębokością ujęcia wynoszącą 160 m, szacunkowymi zasobami dyspozycyjnymi na poziomie 250 tys. m^3/d oraz powierzchnią 51 000 km^2. Drugi zbiornik, GZWP nr 220 Pradolina Środkowej Wisły, występujący w utworach czwartorzędowych, posiada średnią głębokość ujęcia 60 m, zasoby dyspozycyjne szacowane na 300 tys. m^3/d i powierzchnię 2 085 km^2. Oba zbiorniki zapewniają stabilne źródło wody, minimalizując ryzyka związane z zanieczyszczeniami powierzchniowymi, choć wymagają monitoringu ze względu na potencjalne wpływy antropogeniczne w zurbanizowanym otoczeniu.

Zagrożenie powodziowe

Miasto Włocławek jest narażone na zagrożenie powodziowe przede wszystkim z powodu swojego położenia bezpośrednio nad Wisłą oraz jej głównym dopływem w tym rejonie – rzeką Zgłowiączką. Naturalne, okresowe wezbrania i wylewy rzek stanowią pewne ryzyko, jednak znacznie poważniejsze zagrożenie wynika z istnienia i funkcjonowania Zbiornika Włocławskiego oraz zlokalizowanej w mieście zapory wodnej. Największe potencjalne ryzyko wiąże się z dwoma scenariuszami:

- Zalanie przy normalnym piętrzeniu wody w zbiorniku (tzw. poziom piętrzenia eksploatacyjnego),
- Zalanie przy wystąpieniu fali powodziowej o prawdopodobieństwie 0,1%.

Szczególnie niebezpieczna sytuacja dotyczy wschodniej części miasta, w rejonie Wschód Przemysłowy. Obszar ten znajduje się w trwałej depresji terenu względem normalnego poziomu lustra wody w Zbiorniku Włocławskim. W przypadku przerwania lub uszkodzenia budowli piętrzącej albo niekontrolowanego gwałtownego zrzutu wody – właśnie te tereny byłyby zalewane najszybciej i najbardziej głęboko.

3.3. Sieć gazowa, ciepłownicza, elektroenergetyczna i OZE

Sieć gazowa

Tabela 64. Gazociągi przesyłowe należące do GAZ–SYSTEM S.A. na terenie miasta Włocławek

Nazwa gazociągu	Odcinek	Długość na terenie miasta	Średnica nominalna	Maksymalne ciśnienie robocze (MOP)
Tłocznia Włocławek – WRG II Gustorzyn	Odgałęzienie Gąbinek (ORLEN)	ok. 0,5 km	DN 300	8,4 MPa
Gustorzyn – Głowina (wraz z jednym przekroczeniem Wisły)	ZZU Strachoń (Uniechowo) → ZZU Dobrzyń (Dyblin)	ok. 4,1 km	DN 700	8,4 MPa
Brzezie – Gustorzyn	Brzezie → Gustorzyn	ok. 1,9 km	DN 500	5,5 MPa
Głowina – Włocławek 1 (wraz z dwoma przekroczeniami Wisły)	Głowina → Włocławek 1	ok. 3,11 km	DN 500	5,5 MPa

Nazwa gazociągu	Odcinek	Długość na terenie miasta	Średnica nominalna	Maksymalne ciśnienie robocze (MOP)
Głowina – Włocławek 1 (wraz z dwoma przekroczeniami Wisły)	Odgałęzienie do Z.A.W. (Anwil)	ok. 0,9 km	DN 500	5,5 MPa
Głowina – Włocławek 2 (wraz z jednym przekroczeniem Wisły)	Głowina → Włocławek 2	ok. 2,4 km	DN 500	5,5 MPa
Brzezie – Wieniec – Gustorzyn	Brzezie → Wieniec → Gustorzyn	ok. 1,9 km	DN 500	5,5 MPa

Źródło: GAZ–SYSTEM S.A., dostęp: 01.2026.

Infrastruktura gazociągów przesyłowych GAZ–SYSTEM S.A. na terenie miasta Włocławek obejmuje siedem odcinków o łącznej długości 14,81 km, z przewagą średnicy DN 500 i ciśnienia 5,5 MPa, co świadczy o stabilnej sieci regionalnej zintegrowanej z systemem krajowym.

Na terenie miasta Włocławek oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie funkcjonują cztery stacje redukcyjno-pomiarowe I stopnia (SRP I) należące do GAZ–SYSTEM S.A., które pełnią kluczową rolę w redukcji ciśnienia i pomiarze gazu przed przekazaniem do odbiorców końcowych[9]. Są to:

- stacja w Szpetalu Górnym – punkt wyjścia do PSG Sp. z o.o.,
- stacja we Włocławku – Brzezie – punkt wyjścia do PSG Sp. z o.o.,
- stacja Anwil S.A. Kompleks Nawozowy – punkt wyjścia do ANWIL,
- oraz stacja PKN ORLEN EC Włocławek – punkt wyjścia do elektrociepłowni CCGT Włocławek.

Sieć dystrybucyjna gazu, zarządzana przez Polską Spółkę Gazownictwa Sp. z o.o., zapewnia transport gazu wysokometanowego typu E na terenie miasta Włocławek, gdzie zasilanie pochodzi głównie ze stacji redukcyjno-pomiarowych I stopnia w Szpetalu Górnym (gmina Fabianki) oraz we Włocławku – Brzezie. Gaz dystrybuowany jest za pośrednictwem gazociągów średniego i niskiego ciśnienia.

Tabela 65. Sieć gazowa na terenie miasta Włocławek (m, 2017–2024)

Kategoria	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/17)
Długość czynnej sieci przesyłowej	16 099	16 099	16 099	16 099	12 021	12 021	12 021	12 021	**-25,33%**

[9] *Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Miasto Włocławek*, 2024, s. 66.

Kategoria	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/17)
Długość czynnej sieci dystrybucyjnej	205 012	204 877	207 964	211 137	216 830	219 318	213 472	215 307	**5,02%**
Długość czynnej sieci ogółem	221 111	220 976	224 063	227 236	228 851	231 339	225 493	227 328	**2,81%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

Analiza sieci gazowej we Włocławku w latach 2017–2024 wskazuje na wyraźną redukcję sieci przesyłowej przy umiarkowanym wzroście sieci dystrybucyjnej. Długość sieci przesyłowej spadła z 16 099 m do 12 021 m (dynamika -25,33%), jednocześnie sieć dystrybucyjna wzrosła z 205 012 m do 215 307 m (dynamika 5,02%), a łączna długość sieci zwiększyła się z 221 111 m do 227 328 m (dynamika 2,81%).

Tabela 66. Odbiorcy i zużycie gazu przez gospodarstwa domowe w mieście Włocławek (2017–2024)

Kategoria	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/17)
Odbiorcy gazu (gospodarstwa domowe)	32 442	32 449	33 479	33 620	33 843	33 611	33 796	33 517	**3,31%**
Zużycie gazu przez gospodarstwa domowe w MWh	109 478	117 097	90 152	92 699	118 404	112 836	108 279	104 608	**-4,45%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W mieście Włocławek liczba odbiorców gazu w gospodarstwach domowych wzrosła w latach 2017– 2024 o 3,31%, osiągając 33 517 w roku końcowym. Zużycie gazu natomiast zmniejszyło się o 4,45%, spadając do 104 608 MWh w 2024 roku.

Tabela 67. Korzystający z instalacji gazowej w % ogółu ludności w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2017–2024)

Jednostka terytorialna	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/17)
Polska	52,10	52,30	52,90	54,80	55,60	55,90	56,30	56,60	**4,5 p.proc.**
kujawsko-pomorskie	42,60	42,70	43,40	45,30	45,60	45,50	45,60	45,40	**2,8 p.proc.**
powiat włocławski	7,80	8,90	9,70	11,70	12,00	11,90	12,20	12,80	**5,0 p.proc.**
miasto Włocławek	**73,60**	**73,20**	**75,40**	**77,30**	**77,40**	**76,90**	**76,80**	**75,90**	**2,3 p.proc.**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W mieście Włocławek odsetek ludności korzystającej z instalacji gazowej wzrósł w latach 2017–2024 o 2,3 p.proc., z 73,6% do 75,9%. W porównaniu z pozostałymi jednostkami terytorialnymi, odsetek korzystających z instalacji gazowej w % ogółu ludności w mieście Włocławek był najwyższy.

Sieć ciepłownicza

Zaopatrzenie miasta Włocławek w ciepło opiera się na zróżnicowanej strukturze źródeł. Największą rolę odgrywają centralne sieci ciepłownicze – miejska sieć administrowana przez MPEC oraz osiedlowa sieć Spółdzielni Mieszkaniowej Zazamcze. Na terenie miasta funkcjonuje także zakładowa sieć ciepłownicza Anwilu (Grupa Orlen), wykorzystywana głównie do zaspokajania potrzeb energetycznych zakładu. Potrzeby cieplne zaspokajane są poprzez spalanie gazu ziemnego w sieciach dystrybucyjnych, wykorzystanie energii elektrycznej, węgla kamiennego w lokalnych kotłowniach i piecach indywidualnych, a także spalanie innych paliw stałych, ciekłych oraz korzystanie z odnawialnych źródeł energii.

Tabela 68. Kotłownie i sieć cieplna w mieście Włocławek (2017–2024)

Kategoria	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/17)
Kotłownie	51	60	79	90	90	90	90	95	**86,27%**
Długość sieci cieplnej przesyłowej i rozdzielczej (km)	101,40	100,30	101,40	101,70	103,10	103,80	104,60	105,60	**4,14%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W mieście Włocławek w latach 2017–2024 liczba kotłowni wzrosła z 51 do 95, co daje dynamikę 86,27%, z wyraźnym przyrostem do 2020 roku i dalszym wzrostem w 2024. Długość sieci cieplnej zwiększyła się z 101,4 km do 105,6 km, osiągając umiarkowany wzrost o 4,14%.

Tabela 69. Sprzedaż energii cieplnej w ciągu roku wg lokalizacji w mieście Włocławek (GJ, 2017–2024)

Kategoria	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/17)
Budynki mieszkalne	910 901	857 387	835 545	842 936	925 261	817 113	771 877	738 908	**-18,88%**
Urzędy i instytucje	442 184	436 068	412 812	396 747	452 049	396 087	356 631	344 765	**-22,03%**
Ogółem	1 353 085	1 293 455	1 248 357	1 239 683	1 377 310	1 213 200	1 128 508	1 083 673	**-19,91%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W mieście Włocławek w latach 2017–2024 sprzedaż energii cieplnej ogółem spadła z 1 353 085 GJ do 1 083 673 GJ (-19,91%). Budynki mieszkalne zmniejszyły zużycie z 910 901 GJ do 738 908 GJ (-18,88%), a urzędy i instytucje z 442 184 GJ do 344 765 GJ (-22,03%). Trend potwierdza poprawę efektywności energetycznej i realizację celów antysmogowych oraz unijnej transformacji ciepłownictwa.

Sieć elektroenergetyczna[10]

Miasto Włocławek jest zasilane z Krajowego Systemu Elektroenergetycznego głównie poprzez stację 220/110 kV Włocławek, należącą do PSE S.A., oraz trzy linie przesyłowe 220 kV: Włocławek – Olsztyn 1, Włocławek – Toruń Elana oraz Włocławek – Pątnów. Z rozdzielni 220 kV zasilane są także linie 220 kV do CCGT Włocławek oraz do zakładów Azoty i ANWIL. Operatorem Systemu Dystrybucyjnego na terenie miasta jest ENERGA – Operator S.A. (Oddział Toruń). Podstawę zasilania stanowią trzy główne punkty zasilania (GPZ) 110 kV należące do ENERGA – Operator oraz w razie potrzeby, GPZ Włocławek Zawiśle położony poza administracyjnymi granicami miasta. Całkowita moc transformatorów przeznaczona na potrzeby odbiorców grup III – VI wynosi 182 MVA. Maksymalne zarejestrowane obciążenie osiąga ok. 77,3 MVA (≈42,4% mocy znamionowej), przy czym szczyty nie nakładają się jednocześnie na wszystkich stacjach. Sieć dystrybucyjna na terenie Włocławka liczy łącznie 1 187 km linii, w tym:

- linie WN (110 kV) – 41,1 km,
- linie SN (średnie napięcie) – 310,3 km (w tym 253,8 km kabli → 81,8% skablowania),
- linie nN (niskie napięcie) – 835,6 km (w tym 633,7 km kabli → 75,8% skablowania).

Wysoki stopień skablowania sieci SN sprawia, że jest ona stosunkowo odporna na wpływy atmosferyczne. Nadal eksploatowana jest jednak część kabli olejowych (HAKnFta), które z uwagi na wiek są bardziej awaryjne. Nowoczesne kable suche sieciowane (XRUHAKXs) dominują dopiero od ok. 20 lat. Pozostała sieć napowietrzna SN stanowi barierę dla zagospodarowania terenów – jej skablowanie mogłoby uwolnić grunty pod nowe inwestycje, m.in. mieszkaniowe. W sieci niskiego napięcia przeważają linie kablowe oraz napowietrzne preizolowane (ASXSn), które zapewniają wysoką niezawodność i bezpieczeństwo. Na terenie miasta funkcjonują 394 stacje transformatorowe SN/nN i złącza kablowe SN/SN, z czego 319 należy do OSD. Łączna moc transformatorów w stacjach OSD wynosi ≈123,4 MVA, a w stacjach odbiorczych ≈99,2 MVA. Wśród stacji OSD dominują obiekty wnętrzowe (pozostałe 58 to stacje słupowe).

[10] Opracowanie własne na podstawie *Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Miasto Włocławek*, 2024, s. 54–60.

Sieć elektroenergetyczna ANWIL S.A. Spółka prowadzi dystrybucję energii elektrycznej na podstawie koncesji URE (obecnie DEE/96/738/U/2/98/PK) na własny rachunek i w celach zarobkowych. Obszar objęty koncesją obejmuje tereny będące własnością ANWIL S.A. oraz bezpośrednio przylegające do zakładu, a sieć rozdzielcza pracuje na napięciach 110 kV, 10 kV, 6 kV oraz niskim napięciu.

Pozostałe sieci elektroenergetyczne. Na terenie miasta Włocławek funkcjonują również istotne obiekty wytwórcze i duzi odbiorcy przyłączeni bezpośrednio do sieci elektroenergetycznej. Największym przemysłowym odbiorcą jest WIRECO Poland Sp. z o.o., która posiada własny główny punkt zasilania GPZ Drumet 110/6 kV. Stacja zasilana jest liniami napowietrznymi 110 kV należącymi do ENERGA – Operator S.A. Wyposażono ją w dwa transformatory o mocy po 16 MVA każdy. Do sieci 110 kV ENERGA – Operator S.A. przyłączona jest Elektrownia Wodna Włocławek (należąca do ENERGA WYTWARZANIE S.A.). Elektrownia wprowadza energię do systemu za pośrednictwem trzech transformatorów blokowych 10,5/110 kV o mocy po 72 MVA każdy. Natomiast blok gazowo-parowy CCGT Włocławek (własność ORLEN S.A.) jest przyłączony bezpośrednio do Krajowego Systemu Elektroenergetycznego poprzez własną linię 220 kV prowadzącą do stacji ZE Toruń Azoty. Wprowadzana moc trafia do sieci przesyłowej 220 kV eksploatowanej przez PSE S.A.

Produkcja energii elektrycznej[11]

CCGT Włocławek. W mieście eksploatowany jest blok gazowo-parowy CCGT o mocy zainstalowanej 461,55 MW, pracujący na gazie ziemnym wysokometanowym, który produkuje energię elektryczną na potrzeby sieci elektroenergetycznej oraz dla zakładu ANWIL S.A.

ANWIL. Na terenie ANWIL S.A. zlokalizowane są źródła energii elektrycznej o łącznej mocy zainstalowanej 93,795 MW, z czego całość produkcji przeznaczona jest na potrzeby własne zakładu.

Elektrownia wodna Włocławek. Należąca do ENERGA Wytwarzanie S.A., jest największą przepływową elektrownią wodną w Polsce. Posiada moc zainstalowaną 162 MW, uzyskiwaną z sześciu pionowych hydrozespołów wyposażonych w turbiny Kaplana typu PŁ 661–W–800 a jej średnioroczna produkcja energii elektrycznej wynosi około 720 GWh.

PTA. Na terenie zakładu działa zespół kompresora powietrza, który wytwarza sprężone powietrze do procesu utleniania oraz produkuje energię elektryczną (do 15 MW) na własne potrzeby instalacji.

[11] Tamże, s. 60–64.

Produkcja energii elektrycznej stanowi, w zależności od roku, ok. 20-30% zapotrzebowania zakładu na energię elektryczną.

Małe instalacje i mikroinstalacje OZE. Według stanu na 27 czerwca 2024 roku do sieci niskiego i średniego napięcia na terenie miasta Włocławek przyłączonych było 1378 instalacji OZE o łącznej mocy 14,35 MW. W skład tej grupy wchodziły: 1 elektrownia wodna o mocy 75 kW, 1 376 mikroinstalacji fotowoltaicznych o mocy 13,28 MW oraz 1 elektrownia fotowoltaiczna o mocy 1 MW. Szacowana roczna produkcja energii z instalacji fotowoltaicznych wynosi około 12,85 GWh (przy założonej produktywności 0,9 MWh/kWp).

Włocławek został wskazany jako preferowana lokalizacja pierwszej w Polsce małej elektrowni jądrowej typu SMR w technologii BWRX 300, rozwijanej przez spółkę Orlen Synthos Green Energy. Inwestycja planowana jest w rejonie zakładów Anwil, co umożliwi bezpośrednie wykorzystanie energii na potrzeby przemysłowe.

Projekt znajduje się na etapie przygotowawczym. W perspektywie długoterminowej rozważana jest budowa do sześciu bloków SMR w rejonie Włocławka. Inwestycja stanowi element strategii transformacji energetycznej Grupy ORLEN i ma na celu zapewnienie stabilnych, niskoemisyjnych dostaw energii dla przemysłu, przy jednoczesnym wzmocnieniu potencjału gospodarczego miasta.

Ponadto we Włocławku powstaje Centrum Energii Włocławek, nowoczesna Instalacja Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych, której celem jest dywersyfikacja źródeł ciepła oraz stopniowe ograniczenie wykorzystania węgla w systemie ciepłowniczym. Inwestycja prowadzona przez PreZero Polska rozpoczęła się w grudniu 2025 roku. Instalacja ma przetwarzać około 90 tysięcy ton odpadów rocznie, wytwarzając około 700 tysięcy GJ ciepła na potrzeby miejskiej sieci. Zastosowana technologia zapewnia spełnienie rygorystycznych norm środowiskowych i niższe emisje w porównaniu z jednostkami węglowymi. Projekt stanowi istotny element transformacji energetycznej Włocławka do 2040 roku, wzmacniając bezpieczeństwo energetyczne miasta oraz ograniczając skalę składowania odpadów.

Tabela 70. Odbiorcy i zużycie energii elektrycznej przez gospodarstwa domowe w mieście Włocławek (2017–2024)

Kategoria	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/17)
Odbiorcy energii elektrycznej	45 469	45 187	47 752	50 607	45 624	46 434	46 615	46 941	**3,24%**
Zużycie energii elektrycznej (MWh)	69 075	70 657	68 816	87 518	64 765	62 691	60 386	61 230	**-11,36%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W mieście Włocławek w latach 2017–2024 liczba odbiorców energii elektrycznej w gospodarstwach domowych wzrosła z 45 469 do 46 941, co daje dynamikę 3,24% w całym okresie. Zużycie energii spadło natomiast z 69 075 MWh do 61 230 MWh, czyli o 11,36%.

Tabela 71. Zużycie energii elektrycznej na 1 odbiorcę w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (kWh, 2020–2024)

Jednostka terytorialna	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/20)
Polska	1 752,48	1 741,78	1 649,07	1 611,65	1 611,49	**-8,05%**
kujawsko-pomorskie	1 618,75	1 586,24	1 504,82	1 471,69	1 476,79	**-8,77%**
powiat włocławski	1 974,38	1 977,49	1 858,38	1 836,97	1 803,13	**-8,67%**
miasto Włocławek	**1 729,37**	**1 419,54**	**1 350,12**	**1 295,42**	**1 304,41**	**-24,57%**

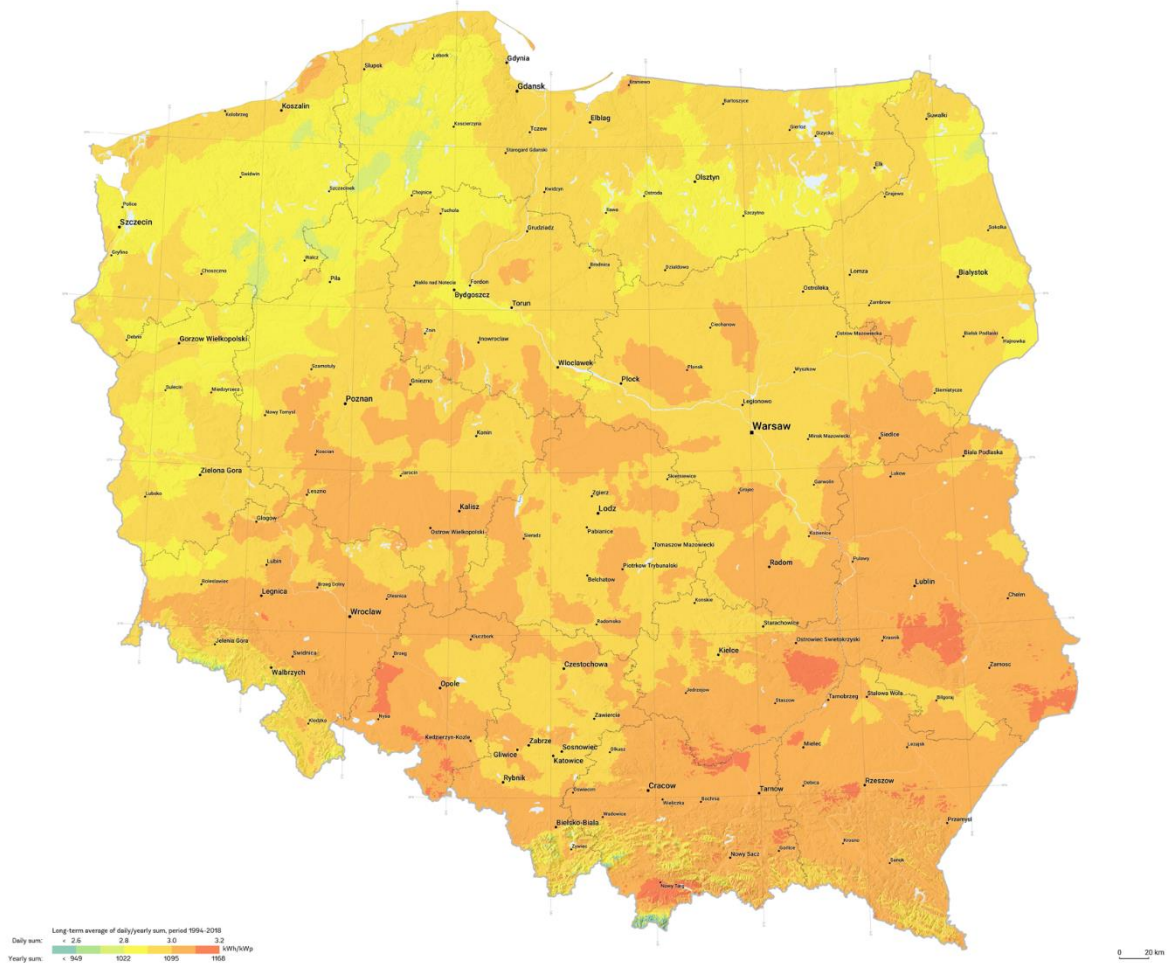
Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W mieście Włocławek zużycie energii elektrycznej na 1 odbiorcę spadło z 1 729,37 kWh w 2020 roku do 1 304,41 kWh w 2024 roku, co daje dynamikę -24,57% – około trzykrotnie silniejszy spadek niż w Polsce (-8,05%), województwie kujawsko-pomorskim (-8,77%) i powiecie włocławskim (-8,67%).

OZE (Energia słoneczna)

Potencjał fotowoltaiczny Polski, według danych The World Bank Group we współpracy z ESMAP i SOLARGIS z roku 2025, charakteryzuje się średnim dziennym uzyskiem energii na poziomie 2,9 kWh/kWp, co wskazuje na stosunkowo równomierny rozkład potencjału w różnych regionach kraju. Maksymalny potencjał osiąga 3,11 kWh/kWp w najbardziej nasłonecznionych obszarach, podczas gdy minimalny wynosi 2,1 kWh/kWp w mniej korzystnych lokalizacjach. Dane te świadczą o solidnych możliwościach rozwoju energii słonecznej w Polsce, szczególnie w regionach o wyższym nasłonecznieniu, choć efektywność instalacji może zależeć od lokalnych warunków, takich jak zacienienie czy ustawienie paneli. Polska, mimo braku poziomu nasłonecznienia charakterystycznego dla krajów śródziemnomorskich, dysponuje potencjałem wystarczającym do opłacalnego wykorzystania energii fotowoltaicznej.

Rysunek 5. Mapa potencjału fotowoltaicznego Polski

Źródło: Global Solar Atlas, dostęp: 01.2026.

Tabela 72. Statystyki nasłonecznienia w mieście Włocławek dla instalacji fotowoltaicznych według pór roku

Pora roku	Średnie nasłonecznienie (Wh/m^2/doba)	Najwyższe nasłonecznienie (Wh/m^2/doba)	Najniższe nasłonecznienie (Wh/m^2/doba)
Lato	5 383,31	5 686,94	2 327,70
Zima	99,85	227,44	19,64
Jesień/Wiosna	2 073,37	2 911,22	253,66

Źródło: https://ongeo.pl/geoportal/wloclawek/fotowoltaika, dostęp: 01.2026.

Analiza nasłonecznienia dla miasta Włocławek pokazuje typowe dla Polski centralnej silne zróżnicowanie sezonowe. Lato oferuje średnio 5 383,31 Wh/m^2/dobę (maks. 5 686,94, min. 2 327,7), co stanowi optimum produkcyjne. Zimą spada do 99,85 Wh/m^2/dobę (maks. 227,44, min. 19,64), czyli o 98,15% mniej niż latem, praktycznie uniemożliwiając sensowną produkcję bez wsparcia sieci.

Okresy przejściowe (wiosna/jesień) osiągają średnio 2 073,37 Wh/m^2/dobę (maks. 2 911,22, min. 253,66), dając około 39% wartości letniej, ale blisko 20-krotny wzrost względem zimy. W skali roku potencjał pozostaje atrakcyjny, co przy obecnych cenach energii i wsparciu programów czyni fotowoltaikę opłacalną inwestycją, pod warunkiem odpowiedniego nadwymiarowania instalacji i/lub integracji z magazynowaniem energii lub pompami ciepła, aby zrównoważyć zimowy deficyt.

OZE (Energia geotermalna)[12]

Obszar miasta Włocławek leży w prowincji paleozoicznej, w regionie antyklinorium środkowopolskiego. W promieniu 12–40 km od miasta wykonano 9 głębokich otworów wiertniczych, z których najbliższy z wodami termalnymi (Brześć Kujawski IG–1, głębokość 4573 m) znajduje się ok. 12 km na południowy zachód od miasta. Najbardziej perspektywiczny zbiornik dla pozyskania wód termalnych stanowi jura dolna, gdzie można oczekiwać wód o parametrach odpowiednich do produkcji ciepła, celów balneologicznych i rekreacyjnych. Miasto Włocławek otrzymało dofinansowanie z NFOŚiGW na wykonanie badawczego otworu geotermalnego Włocławek GT–1, zlokalizowanego przy ulicy Płockiej. Otwór planowany jest do głębokości ok. 2700 m (±10%), do stropu triasu górnego, w celu rozpoznania parametrów hydrogeologicznych, temperatury, mineralizacji i wydajności wód w jurze dolnej. Wydobyta woda termalna ma być wykorzystywana przede wszystkim do celów ciepłowniczych (z odbiorem ciepła za pomocą absorpcyjnej pompy ciepła), a po schłodzeniu zatłaczana z powrotem do warstwy macierzystej przez otwór chłonny. Możliwe jest również wykorzystanie wód do celów balneologiczno-rekreacyjnych, z planowaną budową obiektów wypoczynkowych.

3.4. Telekomunikacja i teleinformatyka

W mieście Włocławek w 2025 roku zarejestrowano łącznie 96 stacji bazowych BTS czterech głównych operatorów telekomunikacyjnych, z T–Mobile prowadzącym pod względem liczby unikalnych lokalizacji (25), za nim Orange (22), Play (16) oraz Plus (14), co wskazuje na dominującą pozycję T–Mobile w zapewnieniu szerokiego pokrycia sieci. Większość stacji (około 60%) jest współdzielona pomiędzy operatorami, z 29 lokalizacjami wykorzystywanymi przez więcej niż jednego dostawcę, co optymalizuje koszty infrastruktury i minimalizuje wpływ na krajobraz miejski, zgodnie z powszechnymi praktykami w polskim sektorze telekomunikacyjnym promującymi współużytkowanie masztów. Najczęściej wybieranymi miejscami instalacji są obiekty sakralne, takie jak kościoły i katedry (27 stacji), wieże (26) oraz dachy budynków (22), co odzwierciedla strategię wykorzystania istniejących struktur o dużej

[12] Tamże, s. 30–32.

wysokości do maksymalizacji zasięgu, choć budzi kontrowersje związane z estetyką i potencjalnym wpływem na dziedzictwo kulturowe. Technologicznie wszyscy operatorzy wdrożyli 5G, z T–Mobile oferującym najszersze pokrycie w paśmie 3500 MHz (24 stacje), podczas gdy Play i Plus skupiają się na pasmach 2100 MHz oraz 2600 MHz, uzupełniając starsze technologie LTE i GSM; Orange ma najniższy poziom adopcji 5G (12 stacji), co może ograniczać prędkości transmisji danych w porównaniu do konkurentów. Ogólna infrastruktura zapewnia solidne pokrycie mobilne, z naciskiem na LTE w pasmach 1800, 2100 i 900 MHz obecnych we wszystkich stacjach, wspierając stabilność usług głosowych i danych, jednak dalsza ekspansja 5G będzie kluczowa dla spełnienia rosnących wymagań na szybki internet w kontekście urbanizacji i cyfryzacji miasta.

W mieście Włocławek w IV kwartale 2025 roku działało 32 operatorów stacjonarnego dostępu szerokopasmowego, z czego 27 świadczyło usługi detaliczne, a 10 hurtowe. Rynek pozostaje konkurencyjny dzięki obecności dużych graczy (Orange, Netia, Vectra, T–Mobile, Polkomtel) oraz lokalnych dostawców.

Tabela 73. Podział na punkty adresowe w zależności od rodzaju zasięgu na terenie miasta Włocławek (4Q2025)

Punkt adresowy	Liczba adresów	Udział
Rzeczywisty	9 320	67,47%
Hurtowy	2 057	14,89%
Teoretyczny	2 251	16,30%
Brak zasięgu	186	1,35%
SUMA	**13 814**	**100,00%**

Źródło: *Polska w zasięgu stacjonarnego dostępu do internetu*, województwo kujawsko-pomorskie, Minister Cyfryzacji, 2025Q4, s. 840.

W mieście Włocławek w IV kwartale 2025 roku zidentyfikowano 13 814 punktów adresowych, z czego rzeczywisty zasięg stacjonarnego internetu szerokopasmowego obejmuje 9 320 adresów (67,47%), hurtowy 2057 (14,89%), teoretyczny 2251 (16,3%), a brak zasięgu dotyka jedynie 186 (1,35%), co daje łączne pokrycie na poziomie 98,65% i przewyższa krajową średnią 85,5%, wskazując na zaawansowaną infrastrukturę wspierającą cyfryzację w regionie kujawsko-pomorskim.

Tabela 74. Liczba zasięgów w mieście Włocławek w zależności od rodzaju medium (4Q2025)

Medium	Liczba zasięgów	Udział %
Światłowodowe	65 004	59,69%
Kablowe współosiowe miedziane	3 688	3,39%
Kablowe parowe miedziane	26 676	24,49%
Radiowe (FWA)	13 537	12,43%
SUMA	**108 905**	**100,00%**

Źródło: *Polska w zasięgu stacjonarnego dostępu do internetu*, województwo kujawsko-pomorskie, Minister Cyfryzacji, 2025Q4, s. 841.

W mieście Włocławek w IV kwartale 2025 roku zarejestrowano 108 905 zasięgów stacjonarnego dostępu szerokopasmowego, z dominacją technologii światłowodowych obejmujących 65 004 punkty (59,69%), co odzwierciedla przyspieszoną modernizację infrastruktury w regionie. Pozostałe media to kablowe parowe miedziane z 26 676 zasięgami (24,49%), radiowe FWA z 13 537 (12,43%) oraz kablowe współosiowe miedziane z 3 688 (3,39%), wskazując na stopniowe wycofywanie starszych technologii na rzecz szybszych i bardziej niezawodnych rozwiązań.

3.5. Transport i komunikacja

Infrastruktura drogowa

Miasto Włocławek posiada rozwiniętą sieć dróg publicznych, która obejmuje drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe oraz gminne. Sieć drogowa umożliwia sprawne połączenia wewnątrz miasta, w tym przez mosty, a także powiązania z drogami o znaczeniu ponadlokalnym.

Tabela 75. Długość sieci dróg w mieście Włocławek (km, 2017–2024)

Jednostka terytorialna	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/17)
Drogi gminne	130,90	130,90	130,90	132,40	133,80	133,90	135,50	135,30	**3,36%**
Drogi powiatowe	54,50	53,40	53,40	53,40	53,40	53,40	54,70	54,70	**0,37%**
Ogółem	185,40	184,30	184,30	185,80	187,20	187,30	190,20	190,00	**2,48%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W latach 2017–2024 sieć dróg gminnych i powiatowych w mieście Włocławek wydłużyła się z 185,4 km do 190,0 km, czyli o 2,48%. Główny przyrost dotyczył dróg gminnych, z 130,9 km do 135,3 km (dynamika

3,36%), z wyraźnym przyspieszeniem w latach 2020–2023. Drogi powiatowe pozostały niemal bez zmian: po spadku do 53,4 km w 2018 roku wzrosły nieznacznie do 54,7 km w 2023 roku (0,37% w całym okresie).

Tabela 76. Jakość sieci dróg w mieście Włocławek (km, 2017–2024)

Jednostka terytorialna	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/17)
Drogi gminne i powiatowe o twardej nawierzchni	143,40	145,50	146,40	147,30	150,00	150,40	153,40	153,20	**6,83%**
Drogi gminne i powiatowe o gruntowej nawierzchni	42,00	38,80	37,90	38,50	37,20	36,90	36,80	36,80	**-12,38%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

Tabela 77. Struktura jakości sieci dróg w mieście Włocławek (%, 2017–2024)

Jednostka terytorialna	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Drogi gminne i powiatowe o twardej nawierzchni	77	79	79	79	80	80	81	81
Drogi gminne i powiatowe o gruntowej nawierzchni	23	21	21	21	20	20	19	19

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W latach 2017–2024 w ramach sieci dróg gminnych i powiatowych w mieście Włocławek długość dróg twardych wzrosła z 143,4 km do 153,2 km (dynamika 6,83%), natomiast gruntowych zmniejszyła się z 42 km do 36,8 km (-12,38%). Udział nawierzchni twardej wzrósł z 77% do 81%, a gruntowej spadł z 23% do 19%. Zmiany wskazują na konsekwentną modernizację infrastruktury i poprawę jakości sieci drogowej miasta.

Tabela 78. Drogi gminne i powiatowe o twardej nawierzchni na 100 km² w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (km, 2017–2024)

Jednostka terytorialna	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/17)
Polska	80,30	81,80	82,60	84,70	85,30	85,90	86,30	85,80	**6,85%**
kujawsko-pomorskie	85,40	87,00	90,30	89,60	91,20	94,80	95,20	97,60	**14,29%**
powiat włocławski	103,90	106,10	109,20	112,20	114,20	120,70	122,50	126,10	**21,37%**
miasto Włocławek	**170,10**	**172,60**	**173,60**	**174,70**	**176,30**	**176,80**	**180,30**	**180,00**	**5,82%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W latach 2017–2024 gęstość dróg twardych na 100 km^2 w mieście Włocławek wzrosła z 170,1 km do 180 km (dynamika 5,82%), pozostając wyraźnie wyższa niż w Polsce (85,8 km, 6,85%), województwie kujawsko-pomorskim (97,6 km, 14,29%) i powiecie włocławskim (126,1 km, 21,37%).

W rejonie Włocławka planowana jest realizacja drogi ekspresowej S10, której celem jest połączenie autostrady A1 na węźle Włocławek Północ z obszarem Torunia oraz dalszym kierunkiem w stronę Warszawy. Przebieg trasy obejmuje m.in. gminy Fabianki i Lubanie, wzmacniając dostępność transportową tej części regionu.

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad wskazała rekomendowany wariant przebiegu planowanej Drogi ekspresowej S10 na odcinku łączącym autostradę A1 z projektowaną obwodnicą Aglomeracji Warszawskiej (S50). Przyjęte rozwiązania zakładają także budowę m.in. nowej przeprawy przez Wisłę w rejonie Włocławka.

Komunikacja autobusowa[13]

W mieście Włocławek autobusową komunikację miejską obsługuje Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. autobusami. Działa 19 linii zwykłych (1, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 23), 5 linii pospiesznych (3A, 3B, 14A, 16A, 16B) oraz 1 linia podmiejska/specjalna P. Sieć pokrywa główne osiedla oraz ważne punkty: dworzec, szpital wojewódzki, hale sportowe, szkoły, zakłady pracy.

Istotnym zagadnieniem w kontekście funkcjonowania systemu transportowego pozostają powiązania Włocławka z sąsiednimi gminami w zakresie transportu publicznego. Obecny układ połączeń wskazuje na potrzebę dalszego wzmacniania spójności oraz lepszego dostosowania oferty przewozowej do codziennych potrzeb mieszkańców dojeżdżających do miasta w celach zawodowych, edukacyjnych i usługowych.

Transport kolejowy

Przez teren miasta przebiega linia kolejowa nr 18 Kutno – Włocławek – Toruń – Bydgoszcz – Piła. Jest to pierwszorzędna, prawie w całości dwutorowa, zelektryfikowana linia kolejowa znaczenia państwowego.

[13] Opracowanie własne na podstawie informacji zawartych na stronie Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego we Włocławku: https://rozklad.mpk.com.pl/, dostęp: 01.2026.

Miasto wzmacnia infrastrukturę transportową m.in. poprzez modernizację dworca PKP we Włocławku. Nowy obiekt został otwarty 9 sierpnia 2023 roku i zastąpił budynek z lat 70. XX wieku. Inwestycja o wartości blisko 40 mln zł została zrealizowana przez PKP S.A. w ramach rządowego programu inwestycji dworcowych. Obiekt o powierzchni 2 300 m^2 jest nowoczesny, energooszczędny, w pełni dostępny dla osób z niepełnosprawnościami i wyposażony w panele fotowoltaiczne oraz systemy BMS. W ramach inwestycji zmodernizowano perony, a wokół dworca powstało centrum przesiadkowe, parking i wiata rowerowa. Projekt zwiększa standard obsługi podróżnych i rolę miasta w regionalnym transporcie.

Ponadto we Włocławku prowadzone są zaawansowane przygotowania do dwóch kluczowych inwestycji tunelowych, mających na celu poprawę bezpieczeństwa oraz usprawnienie ruchu drogowego i pieszo-rowerowego. Pierwszy projekt obejmuje tunel w ciągu ulicy Wienieckiej. Drugi tunel połączy ulicę Okrzei z ulicą Węglową w pobliżu stacji PKP (rejon ulicy Kaliskiej). Projekt przewiduje przebudowę skrzyżowania, nowe rozwiązania dla pieszych i rowerzystów oraz wykorzystanie technologii bezwykopowej. Główne cele projektów to poprawa bezpieczeństwa na skrzyżowaniach kolejowo-drogowych, zwiększenie płynności ruchu w godzinach szczytu oraz lepsze skomunikowanie północnej i południowej części miasta.

W projekcie Centralnego Portu Komunikacyjnego Włocławek pełni funkcję istotnego węzła na linii kolejowej dużych prędkości łączącej Warszawę z Trójmiastem. Realizacja projektu wzmocni dostępność transportową Włocławka poprzez skrócenie czasu przejazdu do Warszawy i zapewnienie bezpośredniego połączenia z planowanym węzłem lotniczym.

Indywidualne środki transportu

Tabela 79. Dostępność indywidualnych środków transportu w mieście Włocławek i grupie porównawczej (2019–2023)

Wskaźnik	Obszar	2019	2020	2021	2022	2023	Dynamika (23/19)
Liczba samochodów osobowych na 100 mieszkańców	**miasto Włocławek**	**53,55**	**57,08**	**59,75**	**61,28**	**63,16**	**17,95%**
	średnia w grupie porównawczej	56,81	60,42	62,58	64,28	66,36	**16,81%**

Źródło: MRL, dostęp: 01.2026.

W latach 2019–2023 liczba samochodów osobowych na 100 mieszkańców w mieście Włocławek wzrosła z 53,55 do 63,16, co daje dynamikę wzrostu 17,95%. W grupie porównawczej wskaźnik zwiększył się z 56,81 do 66,36 (dynamika 16,81%). Miasto Włocławek cechowało się nieco szybszym tempem motoryzacji, lecz przez cały okres pozostawało poniżej średniej grupy.

Transport wodny

Budowa drugiego stopnia wodnego na Wiśle w Siarzewie, zlokalizowanego poniżej Włocławka, jest planowana jako inwestycja o znaczeniu strategicznym, ukierunkowana na ustabilizowanie warunków hydrologicznych poniżej istniejącej zapory.

Projekt przewiduje budowę śluzy żeglugowej, umożliwiającej rozwój transportu wodnego i włączenie Wisły w europejskie korytarze żeglugowe. Planowany obiekt będzie pełnił także funkcję przeprawy drogowej oraz elektrowni wodnej o mocy około 80 MW. Inwestycja uwzględnia aspekty środowiskowe, w tym poprawę spójności ekosystemu, a także stworzenie podstaw dla rozwoju lokalnej gospodarki opartej na transporcie śródlądowym. Jednocześnie zwraca się uwagę na wysokie koszty przedsięwzięcia i możliwe skutki dla środowiska naturalnego.

Stopień wodny w Siarzewie jest postrzegany jako kluczowy element wykorzystania potencjału hydrotechnicznego i transportowego Wisły w regionie włocławskim. Projekt, realizowany przez PGW Wody Polskie w ramach rządowego programu „Zagospodarowanie Dolnej Wisły", ma charakter wieloletni i obejmuje również działania związane z ochroną przed suszą. Obecnie przyszłość inwestycji pozostaje niepewna ze względu na zablokowanie procedury środowiskowej.

Możliwości rozwoju funkcji multimodalnych

Włocławek dysponuje istotnym potencjałem rozwoju funkcji multimodalnych, wynikającym z korzystnego położenia geograficznego, rozwiniętej infrastruktury transportowej oraz zapisów strategicznych dokumentów planistycznych. Miasto dąży do integracji transportu drogowego, kolejowego i wodnego, jednocześnie redukując emisję CO_2 i zwiększając atrakcyjność inwestycyjną regionu.

Kluczowe czynniki wspierające rozwój funkcji multimodalnych Włocławka obejmują:

- Położenie i infrastruktura: Miasto znajduje się na skrzyżowaniu istotnych szlaków drogowych (A1, DK91, DK62), przy linii kolejowej nr 18 (Kutno – Toruń), która zapewnia połączenie z magistralą kolejową E20 (Warszawa – Poznań) oraz nad Wisłą, będącą częścią międzynarodowej drogi wodnej E40.
- Włocławski Obszar Funkcjonalny i hub przesiadkowy: Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla WOF KUJAWY 2035 przewiduje integrację różnych środków transportu, w tym budowę nowoczesnego centrum przesiadkowego.
- Rozwój infrastruktury kolejowej i powiązania z CPK: Włocławek zostanie uwzględniony w planowanej linii kolejowej nr 5/50 (Węzeł CPK – Płock – Włocławek), co podniesie rangę miasta

jako regionalnego węzła kolejowego. Dodatkowo realizacja „Paktu Kolejowego" wspiera modernizację lokalnej infrastruktury.

- Transport niskoemisyjny: Miasto rozwija komunikację publiczną w oparciu o pojazdy elektryczne i infrastrukturę do ich ładowania, wpisując się w strategie zrównoważonego transportu miejskiego.
- Potencjał przemysłowy i logistyczny: Obecność dużych zakładów przemysłowych, takich jak Anwil S.A., stwarza solidne podstawy dla logistyki łączącej transport drogowy i kolejowy.

Dzięki tym czynnikom Włocławek kształtuje się jako lokalny hub multimodalny, łączący transport publiczny i indywidualny w sposób zrównoważony, wspierany zarówno przez krajowe, jak i regionalne plany rozwojowe.

3.6. Gospodarka wodna i ściekowa

Tabela 80. Zaopatrzenie w wodę w mieście Włocławek (2024)

Nazwa ujęcia	Piętro wodonośne
Krzywe Błota	czwartorzędowe
Zazamcze	czwartorzędowe
Zawiśle	kredowe
Smólnik	czwartorzędowe

Źródło: *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Włocławek*; *Ocena obszarowa jakości wody dla miasta Włocławek za rok 2024*, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku.

W 2024 roku mieszkańcy miasta Włocławek zaopatrywani byli w wodę pitną z czterech ujęć: Krzywe Błota i Zazamcze (czwartorzędowe), Zawiśle (kredowe) oraz Smólnik (czwartorzędowe). Z miejskich ujęć korzystało 94 100 osób, z ujęcia Smólnik – 10 osób. Producentem wody dla miasta było Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. (średnio 16 381 m^3/dobę), a dla Smólnika – Gmina Włocławek (320 m^3/dobę)[14].

[14] Opracowanie własne na podstawie *Oceny obszarowej jakości wody dla miasta Włocławek za rok 2024*, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku, s. 1.

Tabela 81. Korzystający z sieci wodociągowej w % ogółu ludności w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2017–2024)

Jednostka terytorialna	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/17)
Polska	92,00	92,00	92,20	92,20	92,40	92,50	92,60	92,70	**0,7 p. proc.**
kujawsko-pomorskie	95,30	95,40	95,40	95,50	95,60	95,60	95,70	95,70	**0,4 p. proc.**
powiat włocławski	95,10	95,10	95,10	95,20	95,40	95,40	95,50	95,50	**0,4 p. proc.**
miasto Włocławek	**96,90**	**97,00**	**97,00**	**97,00**	**97,10**	**97,10**	**97,10**	**97,10**	**0,2 p. proc.**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W latach 2017–2024 miasto Włocławek utrzymywało najwyższy odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej w % ogółu ludności, 97,1% w 2024 roku wobec 92,7% w Polsce, 95,7% w województwie kujawsko-pomorskim i 95,5% w powiecie włocławskim.

Tabela 82. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku na mieszkańca w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (m^3, 2017–2024)

Jednostka terytorialna	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/17)
Polska	251,30	245,60	229,70	219,20	232,80	237,20	210,10	214,10	**-14,80%**
kujawsko-pomorskie	114,90	116,10	110,50	108,60	112,50	112,20	113,40	114,70	**-0,17%**
powiat włocławski	49,20	54,60	58,90	54,40	51,70	51,80	55,30	54,90	**11,59%**
miasto Włocławek	**138,40**	**125,80**	**130,50**	**156,10**	**209,90**	**148,90**	**150,60**	**161,40**	**16,62%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W latach 2017–2024 zużycie wody na mieszkańca w mieście Włocławek wzrosło z 138,4 m^3 do 161,4 m^3 (dynamika 16,62%), osiągając najwyższy wzrost wśród jednostek. W tym samym okresie Polska odnotowała spadek o 14,8% (do 214,1 m^3), województwo kujawsko-pomorskie minimalny spadek o 0,17% (do 114,7 m^3), a powiat włocławski wzrost o 11,59% (do 54,9 m^3).

Tabela 83. Korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2017–2024)

Jednostka terytorialna	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/17)
Polska	70,50	70,80	71,20	71,60	71,90	72,30	72,60	72,90	**2,4 p. proc.**
kujawsko-pomorskie	70,00	70,00	70,20	70,40	70,50	70,60	70,80	70,80	**0,8 p. proc.**
powiat włocławski	41,20	41,50	41,70	42,00	41,80	42,20	43,10	43,20	**2,0 p. proc.**

Jednostka terytorialna	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/17)
miasto Włocławek	**92,30**	**92,40**	**92,50**	**92,50**	**92,50**	**92,50**	**92,50**	**92,50**	**0,2 p. proc.**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W latach 2017–2024 miasto Włocławek utrzymywało najwyższy odsetek ludności podłączonej do sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności, 92,5% w 2024 roku wobec 72,9% w Polsce, 70,8% w województwie kujawsko-pomorskim i 43,2% w powiecie włocławskim.

Tabela 84. Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi w ciągu roku na mieszkańca w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (m^3, 2017–2024)

Jednostka terytorialna	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/17)
Polska	57,20	57,10	56,70	57,50	59,30	56,80	56,40	58,00	**1,40%**
kujawsko-pomorskie	64,80	63,50	63,10	63,90	67,40	67,90	67,60	68,90	**6,33%**
powiat włocławski	16,60	16,70	16,70	17,20	20,40	21,40	21,00	20,00	**20,48%**
miasto Włocławek	**112,20**	**110,70**	**131,00**	**136,10**	**167,40**	**165,90**	**164,80**	**167,40**	**49,20%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W latach 2017–2024 ilość ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczania na mieszkańca w mieście Włocławek wzrosła z 112,2 m^3 do 167,4 m^3 (dynamika 49,2%), osiągając najwyższy wzrost wśród jednostek. W tym samym okresie Polska odnotowała minimalny wzrost o 1,4% (do 58,0 m^3), województwo kujawsko-pomorskie 6,33% (do 68,9 m^3), a powiat włocławski 20,48% (do 20,0 m^3).

3.7. Gospodarka odpadami

W systemie gospodarki odpadami komunalnymi na terenie miasta Włocławek w 2024 roku odbiór i zagospodarowanie odpadów z nieruchomości zamieszkałych realizowany był przez dwóch operatorów:

- Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „Saniko” Sp. z o.o.,
- Włocławskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.

Mieszkańcy mieli ponadto możliwość pozbywania się wybranych frakcji odpadów w Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) przy ulicy Komunalnej 4 we Włocławku. Punkt ten był obsługiwany przez PGK „Saniko” Sp. z o.o.

Odpady komunalne zmieszane (kod 20 03 01) odbierane z terenu miasta w zdecydowanej większości (98,7%) przekazywane były do Regionalnego Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych w Machnaczu (Machnacz 41a, 87-880 Brześć Kujawski). Instalacja ta funkcjonuje jako regionalna instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, bioodpadów selektywnie zebranych oraz składowania frakcji resztkowych po sortowaniu.

Pozostała niewielka część zmieszanych odpadów kierowana była do innych instalacji, m.in. ATF Sp. z o.o. Sp.k. w Chojnicy, PGKiM w Inowrocławiu Sp. z o.o. oraz NOVAGO Żnin Sp. z o.o. Bioodpady (kody 20 01 08 i 20 02 01) w przeważającej mierze (99,74%) trafiały do RZUOK w Machnaczu, a pozostała część – m.in. do REMONDIS Bydgoszcz S.A.[15]

Miasto planuje budowę drugiego Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w odpowiedzi na rosnące potrzeby wynikające ze zwiększającej się ilości odpadów zbieranych selektywnie. Nowa instalacja ma poprawić dostępność systemu dla mieszkańców poszczególnych części miasta. Będzie ona zlokalizowana we wschodniej części miasta.

Tabela 85. Porównanie minimalnych progów recyklingu odpadów komunalnych z poziomami osiągniętymi przez miasto Włocławek (%, 2022–2024)

Rok	Minimalny próg recyklingu	Osiągnięty poziom	Spełniono wymagania?
2022	25	34,21	Tak
2023	35	33,58	Nie
2024	45	34,85	Nie

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Miasto Włocławek za lata 2022–2024.

W mieście Włocławek recykling odpadów komunalnych w latach 2022–2024 pokazuje początkowy sukces, po którym następuje stagnacja. W 2022 roku osiągnięto 34,21% przy progu 25% (spełniono normę). W 2023 roku poziom spadł do 33,58%, nie osiągając 35%. W 2024 roku wzrósł do 34,85%, lecz wciąż znacznie poniżej wymaganego 45%.

[15] Opracowanie własne na podstawie *Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Miasto Włocławek za rok 2024*, s. 14.

Tabela 86. Poziom składowania odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych w mieście Włocławek (%, 2022–2024)

Rok	Osiągnięty poziom
2022	41,97
2023	40,48
2024	44,96

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Miasto Włocławek za lata 2022–2024.

W mieście Włocławek poziom składowania odpadów komunalnych w latach 2022–2024 pozostaje wysoki i niekorzystny. W 2022 roku wyniósł 41,97%, w 2023 roku spadł do 40,48%, a w 2024 roku wzrósł do 44,96%.

Tabela 87. Masa odpadów komunalnych wytworzonych w ciągu roku w mieście Włocławek (t, 2017–2024)

Kategoria	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/17)
Z gospodarstw domowych	29 713,36	28 849,49	28 668,47	30 017,65	30 425,51	28 877,04	27 341,53	29 158,28	**-1,87%**
Z innych źródeł	7 513,57	9 102,43	9 820,45	9 099,24	9 861,74	9 310,00	8 773,72	7 805,86	**3,89%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

We Włocławku masa odpadów komunalnych wytworzonych w ciągu roku w latach 2017–2024 wykazuje umiarkowane wahania ze spadkiem w ostatnich latach. Odpady z gospodarstw domowych zmniejszyły się z 29 713,36 t w 2017 roku do 29 158,28 t w 2024 roku (-1,87%), natomiast z innych źródeł wzrosły z 7 513,57 t do 7 805,86 t (3,89%). Łączna produkcja osiągnęła maksimum 40 287,25 t w 2021 roku, po czym spadła do 36 964,14 t w 2024 roku.

Tabela 88. Masa odpadów komunalnych wytworzonych w ciągu roku przez 1 mieszkańca w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (kg, 2019–2024)

Jednostka terytorialna	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/19)
Polska	332,22	343,60	360,00	354,80	356,70	376,90	**13,45%**
kujawsko-pomorskie	332,30	350,00	362,00	356,50	357,40	373,20	**12,31%**
powiat włocławski	280,72	287,10	301,00	304,70	301,50	323,10	**15,10%**
miasto Włocławek	**348,99**	**369,20**	**386,00**	**371,70**	**356,00**	**369,20**	**5,79%**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W mieście Włocławek masa odpadów komunalnych na mieszkańca w latach 2019–2024 waha się między 348,99 kg a 386 kg, osiągając maksimum w 2021 roku, po czym spada do 356 kg w 2023 roku (4,15% r/r) i rośnie do 369,2 kg w 2024 roku (3,76% r/r), dając dynamikę 5,79% względem 2019 roku. Miasto Włocławek pozostaje poniżej średniej krajowej (376,9 kg, 13,45%) i wojewódzkiej (373,2 kg, 12,31%), lecz wyraźnie powyżej powiatu włocławskiego (323,1 kg, 15,1%).

Tabela 89. Udział % papieru i tektury, metali, szkła i tworzyw sztucznych zebranych selektywnie w relacji do ogółu odpadów w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2017–2024)

Jednostka terytorialna	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/17)
Polska	8,40	8,90	10,50	13,20	13,60	14,10	14,00	14,20	**5,8 p.proc.**
kujawsko-pomorskie	8,00	9,30	10,00	12,80	13,40	13,50	13,30	13,60	**5,6 p.proc.**
powiat włocławski	4,10	7,70	11,20	16,10	14,20	14,60	14,90	15,40	**11,3 p.proc.**
miasto Włocławek	**3,60**	**5,80**	**7,40**	**10,10**	**10,50**	**11,00**	**11,50**	**12,10**	**8,5 p.proc.**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W mieście Włocławek udział selektywnej zbiórki papieru, tektury, metali, szkła i tworzyw sztucznych wzrósł z 3,6% w 2017 roku do 12,1% w 2024 roku, z największym przyrostem do 2020 roku. Pozostaje poniżej średniej krajowej (14,2%), wojewódzkiej (13,6%) i powiatowej (15,4%).

Tabela 90. Udział % odpadów biodegradowalnych zebranych selektywnie w relacji do ogółu odpadów w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2020–2024)

Jednostka terytorialna	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/20)
Polska	12,30	13,50	14,30	15,20	15,80	**3,5 p.proc.**
kujawsko-pomorskie	14,60	15,70	16,00	17,10	17,60	**3,0 p.proc.**
powiat włocławski	17,60	14,90	16,50	17,40	18,40	**0,8 p.proc.**
miasto Włocławek	**18,90**	**18,70**	**18,80**	**18,40**	**19,60**	**0,7 p.proc.**

Źródło: BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W mieście Włocławek udział odpadów biodegradowalnych zebranych selektywnie w relacji do ogółu odpadów w latach 2020–2024 pozostaje stabilny, wzrastając z 18,9% do 19,6% w 2024 roku. Wartości te przewyższają średnią krajową (15,8%) i wojewódzką (17,6%), a także powiat włocławski (18,4%).

4. Sfera organizacyjno-finansowa

4.1. Finanse miasta

Tabela 91. Wysokość i struktura dochodów na 1 mieszkańca miasta Włocławek (2017–2024)

Kategoria	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/17)
Dochody ogółem (zł)	5 531,49	5 905,96	6 504,01	7 343,71	7 975,49	7 987,09	8 166,15	10 369,54	**87,46%**
Udział % dochodów własnych w dochodach ogółem	51,79	52,31	51,44	50,42	51,27	52,75	52,92	52,65	**1,65 p.proc.**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W latach 2017–2024 dochody budżetowe miasta Włocławek na jednego mieszkańca wzrosły z 5 531,49 zł do 10 369,54 zł, czyli o 87,46%. Największy skok nastąpił w 2024 roku. Udział dochodów własnych w dochodach ogółem pozostał stabilny (51–53%), rosnąc nieznacznie o 1,65 p.proc. (z 51,79% do 52,65%).

Tabela 92. Wysokość i struktura wydatków na 1 mieszkańca miasta Włocławek (2017–2024)

Kategoria	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Dynamika (24/17)
Wydatki ogółem (zł)	5 527,16	5 749,52	6 672,17	7 384,29	8 078,69	8 626,14	9 392,10	11 086,54	**100,58%**
Udział % wydatków majątkowych w wydatkach ogółem	11,43	10,78	13,73	10,78	13,96	12,67	16,18	14,31	**2,88 p.proc.**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W latach 2017–2024 wydatki miasta Włocławek na mieszkańca wzrosły z 5 527,16 zł do 11 086,54 zł, czyli o 100,58%. Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem wzrósł o 2,88 p.proc. (z 11,43% do 14,31%), co wskazuje na relatywnie szybszy przyrost inwestycji.

Tabela 93. Zestawienie wybranych wskaźników w zakresie dochodów miasta Włocławek i grupy porównawczej (2019–2023)

Wskaźnik	Obszar	2019	2020	2021	2022	2023	Dynamika (23/19)
Dochody ogółem budżetu na 1 mieszkańca (średnia 3-letnia) (zł)	**miasto Włocławek**	**3 112,00**	**3 398,00**	**3 744,00**	**4 146,00**	**4 392,00**	**41,13%**

Wskaźnik	Obszar	2019	2020	2021	2022	2023	Dynamika (23/19)
	średnia w grupie porównawczej	3 008,00	3 257,00	3 559,00	3 969,00	4 305,00	**43,12%**
Udział % dochodów własnych w dochodach ogółem (średnia 3-letnia)	**miasto Włocławek**	**51,85**	**51,39**	**51,14**	**52,92**	**54,24**	**2,39 p.proc.**
	średnia w grupie porównawczej	47,90	46,56	45,75	47,76	49,64	**1,74 p.proc.**

Źródło: MRL, dostęp: 01.2026.

W latach 2019–2023 średnie trzyletnie dochody na mieszkańca miasta Włocławek wzrosły z 3 112 zł do 4 392 zł (o 41,13%), nieco wolniej niż w grupie porównawczej (z 3 008 zł do 4 305 zł, wzrost o 43,12%). Udział dochodów własnych w dochodach ogółem poprawił się z 51,85% do 54,24%, przewyższając dynamikę grupy (z 47,9% do 49,64%).

Tabela 94. Zestawienie wybranych wskaźników w zakresie wydatków miasta Włocławek i grupy porównawczej (2019–2023)

Wskaźnik	Obszar	2019	2020	2021	2022	2023	Dynamika (23/19)
Wydatki majątkowe budżetu na 1 mieszkańca (średnia 3-letnia) (zł)	**miasto Włocławek**	**726,00**	**781,00**	**953,00**	**1 013,00**	**1 255,00**	**72,87%**
	średnia w grupie porównawczej	970,00	1 205,00	1 308,00	1 384,00	1 463,00	**50,82%**
Udział % wydatków majątkowych w wydatkach ogółem (średnia 3-letnia)	**miasto Włocławek**	**12,00**	**11,80**	**12,80**	**12,50**	**14,30**	**2,3 p.proc.**
	średnia w grupie porównawczej	14,40	15,70	15,10	14,80	15,10	**0,7 p.proc.**

Źródło: MRL, dostęp: 01.2026.

W latach 2019–2023 wydatki majątkowe na mieszkańca miasta Włocławek wzrosły z 726 zł do 1 255 zł (o 72,87%), wyraźnie szybciej niż w grupie porównawczej (z 970 zł do 1 463 zł, wzrost o 50,82%). Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem poprawił się z 12% do 14,3% (o 2,3 p.proc.), przewyższając dynamikę grupy (z 14,4% do 15,1%, wzrost o 0,7 p.proc.).

Tabela 95. Zestawienie wybranych wskaźników w zakresie nadwyżki operacyjnej miasta Włocławek i grupy porównawczej (2019–2023)

Wskaźnik	Obszar	2019	2020	2021	2022	2023	Dynamika (23/19)
Nadwyżka operacyjna na 1 mieszkańca (średnia 3-letnia) (zł)	**miasto Włocławek**	**568,00**	**514,00**	**562,00**	**376,00**	**191,00**	**-66,37%**
	średnia w grupie porównawczej	400,00	394,00	489,00	450,00	402,00	**0,50%**
Relacja % kwoty nadwyżki operacyjnej do kwoty dochodów bieżących (średnia 3-letnia)	**miasto Włocławek**	**9,80**	**8,20**	**8,00**	**5,00**	**2,50**	**-7,3 p.proc.**
	średnia w grupie porównawczej	6,60	6,00	6,80	5,80	5,00	**-1,6 p.proc.**

Źródło: MRL, dostęp: 01.2026.

W latach 2019–2023 średnia trzyletnia nadwyżka operacyjna na jednego mieszkańca miasta Włocławek spadła z 568 zł do 191 zł (o 66,37%), podczas gdy w grupie porównawczej pozostała stabilna (z 400 zł do 402 zł, wzrost o 0,5%). Relacja nadwyżki do dochodów bieżących pogorszyła się z 9,8% do 2,5% (spadek o 7,3 p.proc.), znacznie silniej niż w grupie (z 6,6% do 5%, spadek o 1,6 p.proc.).

Tabela 96. Zestawienie wybranych wskaźników w zakresie zadłużenia miasta Włocławek i grupy porównawczej (2019–2023)

Wskaźnik	Obszar	2019	2020	2021	2022	2023	Dynamika (23/19)
Kwota długu na koniec roku przypadająca na 1 mieszkańca (zł)	**miasto Włocławek**	**2 348,00**	**2 692,00**	**3 288,00**	**3 715,00**	**4 864,00**	**107,16%**
	średnia w grupie porównawczej	2 724,00	3 069,00	3 135,00	3 278,00	3 747,00	**37,56%**
Relacja % kwoty długu na koniec roku do dochodów ogółem	**miasto Włocławek**	**36,00**	**36,40**	**40,90**	**46,20**	**59,20**	**23,2 p.proc.**
	średnia w grupie porównawczej	39,60	38,70	36,40	38,70	41,90	**2,3 p.proc.**

Źródło: MRL, dostęp: 01.2026.

W latach 2019–2023 dług na jednego mieszkańca miasta Włocławek wzrósł z 2 348 zł do 4 864 zł (o 107,16%), dużo szybciej niż w grupie porównawczej (z 2 724 zł do 3 747 zł, wzrost o 37,56%). Relacja

długu do dochodów ogółem zwiększyła się z 36% do 59,2% (o 23,2 p.proc.), podczas gdy w grupie pozostała stabilna (z 39,6% do 41,9%, wzrost o 2,3 p.proc.).

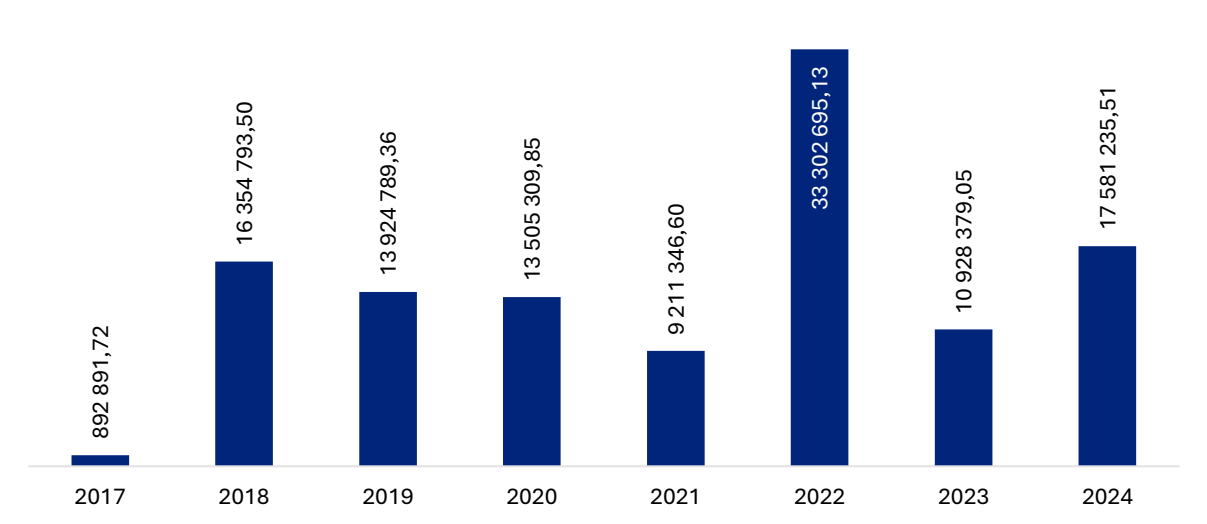
Tabela 97. Zestawienie wybranych wskaźników w zakresie finansowania działań rozwojowych w mieście Włocławek i grupie porównawczej (2019–2023)

Wskaźnik	Obszar	2019	2020	2021	2022	2023	Dynamika (23/19)
Wydatki majątkowe na projekty dofinansowane z UE w przeliczeniu na 1 mieszkańca (średnia 3-letnia) (zł)	**miasto Włocławek**	**249,00**	**227,00**	**298,00**	**312,00**	**400,00**	**60,64%**
	średnia w grupie porównawczej	368,00	515,00	583,00	569,00	509,00	**38,32%**
Udział % wydatków majątkowych na projekty dofinansowane z UE w wydatkach majątkowych ogółem (średnia 3-letnia)	**miasto Włocławek**	**35,20**	**30,30**	**29,80**	**29,40**	**32,50**	**-7,67%**
	średnia w grupie porównawczej	34,30	39,20	36,10	31,90	26,80	**-21,87%**

Źródło: MRL, dostęp: 01.2026.

W latach 2019–2023 wydatki majątkowe na projekty dofinansowane z UE na jednego mieszkańca miasta Włocławek wzrosły z 249 zł do 400 zł (o 60,64%), szybciej niż w grupie porównawczej (z 368 zł do 509 zł, wzrost o 38,32%). Udział tych wydatków w wydatkach majątkowych ogółem spadł z 35,2% do 32,5% (o 7,67%), łagodniej niż w grupie (z 34,3% do 26,8%, spadek o 21,87%).

Wykres 11. Środki z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów unijnych w mieście Włocławek w latach 2017–2024 (zł)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS, dostęp: 01.2026.

W analizowanym okresie wysokość środków pozyskanych z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów realizowanych przez miasto Włocławek charakteryzowała się zmiennością. W 2017 roku wartość dofinansowania była niska i wynosiła 892 891,72 zł, natomiast już w 2018 roku nastąpił wyraźny wzrost do poziomu ponad 16 354 793,50 zł. W latach 2019–2021 odnotowano stopniowy spadek wartości pozyskiwanych środków, z 13 924 789,36 zł w 2019 roku do 9 211 346,60 zł w 2021 roku. Najwyższy poziom finansowania wystąpił w 2022 roku, kiedy wartość środków unijnych osiągnęła 33 302 695,13 zł, co było efektem realizacji większych przedsięwzięć inwestycyjnych współfinansowanych z funduszy UE. W następnych latach nastąpiło ponowne obniżenie wartości dofinansowania, do 10 928 379,05 zł w 2023 roku, po czym w 2024 roku odnotowano ponowny wzrost do poziomu 17 581 235,51 zł.

4.2. Zarządzanie strategiczne

Zarządzanie rozwojem miasta Włocławek realizowane jest w oparciu o system dokumentów strategicznych i planistycznych określających kierunki prowadzenia lokalnej polityki rozwoju. Podstawowym dokumentem w tym zakresie jest Strategia Rozwoju Miasta Włocławek 2030+, przyjęta uchwałą Rady Miasta w 2022 roku, która wyznacza cele strategiczne i operacyjne w kluczowych obszarach funkcjonowania miasta, takich jak gospodarka, infrastruktura, środowisko, mobilność, usługi społeczne czy rozwój przestrzeni miejskiej.

System zarządzania strategicznego miasta uzupełniają dokumenty sektorowe oraz programy operacyjne odnoszące się do poszczególnych obszarów polityki publicznej. Do najważniejszych z nich należą m.in.: Gminny Program Rewitalizacji Miasta Włocławek na lata 2018–2034, Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miasto Włocławek na lata 2026–2030, Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta Włocławek na lata 2024–2027, Program ochrony środowiska na lata 2024–2027 z uwzględnieniem perspektywy do 2030 roku dla miasta Włocławek, Plan Adaptacji Miasta Włocławka do zmian klimatu do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko projektu Planu Adaptacji Miasta Włocławka do zmian klimatu do roku 2030, Strategia rozwoju elektromobilności dla miasta Włocławek na lata 2020–2035, Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego miasta Włocławek, Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025–2027, Program współpracy Gminy Miasto Włocławek z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na rok 2026. Dokumenty te określają szczegółowe cele i kierunki działań w wybranych obszarach funkcjonowania miasta, takich jak rewitalizacja obszarów zdegradowanych, ochrona środowiska, transformacja energetyczna, rozwój systemu transportowego czy polityka społeczna, stanowiąc jednocześnie instrumenty operacjonalizacji celów strategicznych miasta.

Proces opracowania i aktualizacji dokumentów strategicznych prowadzony jest z uwzględnieniem mechanizmów partycypacyjnych, w tym konsultacji społecznych z mieszkańcami oraz partnerami społecznymi i gospodarczymi. Pozwala to na identyfikację kluczowych problemów rozwojowych oraz uwzględnienie potrzeb lokalnej społeczności w procesie planowania polityki rozwoju miasta.

Spis tabel, wykresów i rysunków

Spis tabel

Tabela 1. Liczba mieszkańców miasta Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2017, 2024) 5
Tabela 2. Wskaźniki urodzeń, zgonów i przyrostu naturalnego na 1 000 mieszkańców w mieście Włocławek (2017–2024) 6
Tabela 3. Liczba kobiet w mieście Włocławek w grupach wiekowych (2017–2024) 6
Tabela 4. Wskaźniki struktury wiekowej ludności na 1 000 mieszkańców w mieście Włocławek (2017–2024) 7
Tabela 5. Prognoza liczby ludności miasta Włocławek według grup wiekowych (2025, 2030, 2035, 2040) 8
Tabela 6. Zasoby mieszkaniowe w mieście Włocławek (2017–2024) 11
Tabela 7. Mieszkania komunalne w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2018, 2024) 11
Tabela 8. Mieszkania na 1 000 mieszkańców w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2017, 2024) 12
Tabela 9. Przeciętna liczba osób na jedno mieszkanie w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2017, 2024) 12
Tabela 10. Przeciętna liczba osób na jedną izbę w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2017, 2024) 12
Tabela 11. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (m^2, 2017, 2024) 13
Tabela 12. Najem lokali z mieszkaniowego zasobu miasta Włocławek (2019–2024) 13
Tabela 13. Gospodarstwa domowe oczekujące na najem lokali mieszkalnych w mieście Włocławek (2019–2024) 13
Tabela 14. Powierzchnia mieszkania, jaką można kupić za przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w mieście Włocławek i grupie porównawczej (2019–2023) 14
Tabela 15. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej w mieście Włocławek 14
Tabela 16. Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (%, 2017–2024) 17
Tabela 17. Miejskie instytucje kultury w mieście Włocławek 20
Tabela 18. Działalność klubów, domów i centrów kultury w mieście Włocławek (2017–2024) 21
Tabela 19. Uczestnicy imprez na 1 000 ludności w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2017–2024) 22
Tabela 20. Działalność bibliotek i filii w mieście Włocławek (2017–2024) 22
Tabela 21. Zestawienie wybranych wskaźników w zakresie kultury dla miasta Włocławek i grupy porównawczej (2019–2023) 23
Tabela 22. Turystyczne obiekty noclegowe w mieście Włocławek (wg stanu na 31 lipca, 2017–2024) 26
Tabela 23. Miejsca noclegowe ogółem na 1 000 ludności w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2017–2024) 26

Tabela 24. Udzielone noclegi ogółem na 1 000 ludności w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2017–2024) 27
Tabela 25. Turyści zagraniczni (nierezydenci) ogółem w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2017–2024) 27
Tabela 26. Udzielone noclegi turystom zagranicznym (nierezydentom) w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2017–2024) 28
Tabela 27. Obiekty sportowo-rekreacyjne w mieście Włocławek 29
Tabela 28. Obiekty sportowe w mieście Włocławek (2018–2024) 30
Tabela 29. Kluby sportowe na 10 tys. ludności w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2018–2024) 31
Tabela 30. Ćwiczący w klubach sportowych na 1 000 mieszkańców w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2018-2024) 31
Tabela 31. Młodzież do lat 18 ćwicząca w klubach sportowych na 1 000 osób w wieku do lat 18 w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2018–2024) 32
Tabela 32. Szlaki i ścieżki piesze, rowerowe oraz Nordic Walking w mieście Włocławek 33
Tabela 33. Wydatki ogółem z budżetu JST na kulturę fizyczną, sport i rekreację w mieście Włocławek i grupie porównawczej (2019–2023) 34
Tabela 34. Przychodnie na 10 tys. ludności w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2017–2024) 35
Tabela 35. Lekarze na 10 tys. ludności w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2017–2024) .. 35
Tabela 36. Ludność na aptekę ogólnodostępną w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2017–2024) 36
Tabela 37. Szkoły i placówki oświatowe w mieście Włocławek 36
Tabela 38. Dzieci w przedszkolach i innych formach wychowania przedszkolnego na 1 000 dzieci w wieku 3–5 lat w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2017–2024) 40
Tabela 39. Dzieci w przedszkolach i innych formach wychowania przedszkolnego na 1 000 dzieci w wieku 6 lat w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2020–2024) 40
Tabela 40. Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych w mieście Włocławek i grupie porównawczej (2019–2023) 41
Tabela 41. Szkoły ponadpodstawowe i policealne ogółem w mieście Włocławek (2017–2024) 42
Tabela 42. Liczba przestępstw w mieście Włocławek (2017–2024) 43
Tabela 43. Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw w mieście Włocławek (%, 2017–2024) 43
Tabela 44. Liczba przestępstw ogółem w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2017–2024) . 44
Tabela 45. Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw ogółem w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (%, 2017–2024) 44
Tabela 46. Działalność jednostek ochrony przeciwpożarowej w mieście Włocławek według rodzajów zagrożenia (2018–2024) 45
Tabela 47. Priorytetowe zadania publiczne w mieście Włocławek (2021–2024) 46

Tabela 48. Budżet obywatelski w mieście Włocławek (2020–2024) 47
Tabela 49. Zestawienie wybranych wskaźników w zakresie aktywności społecznej dla miasta Włocławek i grupy porównawczej (2019–2023) 47
Tabela 50. Podmioty gospodarki narodowej wg sektora własności w mieście Włocławek (2017–2024) 51
Tabela 51. Podmioty gospodarki narodowej wg klas wielkości w mieście Włocławek (2017–2024) 51
Tabela 52. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 1 000 ludności w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2017–2024) 52
Tabela 53. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1 000 ludności w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2017–2024) 53
Tabela 54. Pracujący w mieście Włocławek wg sektorów ekonomicznych (2023–2024) 53
Tabela 55. Zestawienie wybranych wskaźników w zakresie rynku pracy dla miasta Włocławek i grupy porównawczej (2019–2023) 54
Tabela 56. Zestawienie wybranych wskaźników w zakresie bezrobocia dla miasta Włocławek i grupy porównawczej (2019–2023) 55
Tabela 57. Powierzchnia lasów w mieście Włocławek (ha, 2017–2024) 59
Tabela 58. Udział powierzchni lasów w ogólnej powierzchni miasta Włocławek i grupy porównawczej (2019–2023) 59
Tabela 59. Pomniki przyrody na terenie miasta Włocławek 62
Tabela 60. Udział powierzchni obszarów cennych przyrodniczo prawnie chronionych w powierzchni miasta Włocławek i grupy porównawczej (2019–2023) 63
Tabela 61. Jeziora w granicach miasta Włocławek 65
Tabela 62. Wody płynące miasta Włocławek 66
Tabela 63. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) na terenie miasta Włocławek 67
Tabela 64. Gazociągi przesyłowe należące do GAZ–SYSTEM S.A. na terenie miasta Włocławek 68
Tabela 65. Sieć gazowa na terenie miasta Włocławek (m, 2017–2024) 69
Tabela 66. Odbiorcy i zużycie gazu przez gospodarstwa domowe w mieście Włocławek (2017–2024) 70
Tabela 67. Korzystający z instalacji gazowej w % ogółu ludności w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2017–2024) 70
Tabela 68. Kotłownie i sieć cieplna w mieście Włocławek (2017–2024) 71
Tabela 69. Sprzedaż energii cieplnej w ciągu roku wg lokalizacji w mieście Włocławek (GJ, 2017–2024) 71
Tabela 70. Odbiorcy i zużycie energii elektrycznej przez gospodarstwa domowe w mieście Włocławek (2017–2024) 74
Tabela 71. Zużycie energii elektrycznej na 1 odbiorcę w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (kWh, 2020–2024) 75
Tabela 72. Statystyki nasłonecznienia w mieście Włocławek dla instalacji fotowoltaicznych według pór roku 76
Tabela 73. Podział na punkty adresowe w zależności od rodzaju zasięgu na terenie miasta Włocławek (4Q2025) . 78
Tabela 74. Liczba zasięgów w mieście Włocławek w zależności od rodzaju medium (4Q2025) 79
Tabela 75. Długość sieci dróg w mieście Włocławek (km, 2017–2024) 79

Tabela 76. Jakość sieci dróg w mieście Włocławek (km, 2017–2024) 80
Tabela 77. Struktura jakości sieci dróg w mieście Włocławek (%, 2017–2024) 80
Tabela 78. Drogi gminne i powiatowe o twardej nawierzchni na 100 km^2 w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (km, 2017–2024) 80
Tabela 79. Dostępność indywidualnych środków transportu w mieście Włocławek i grupie porównawczej (2019–2023) 82
Tabela 80. Zaopatrzenie w wodę w mieście Włocławek (2024) 84
Tabela 81. Korzystający z sieci wodociągowej w % ogółu ludności w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2017–2024) 85
Tabela 82. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku na mieszkańca w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (m^3, 2017–2024) 85
Tabela 83. Korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2017–2024) 85
Tabela 84. Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi w ciągu roku na mieszkańca w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (m^3, 2017–2024) 86
Tabela 85. Porównanie minimalnych progów recyklingu odpadów komunalnych z poziomami osiągniętymi przez miasto Włocławek (%, 2022–2024) 87
Tabela 86. Poziom składowania odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych w mieście Włocławek (%, 2022–2024) 88
Tabela 87. Masa odpadów komunalnych wytworzonych w ciągu roku w mieście Włocławek (t, 2017–2024) 88
Tabela 88. Masa odpadów komunalnych wytworzonych w ciągu roku przez 1 mieszkańca w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (kg, 2019–2024) 88
Tabela 89. Udział % papieru i tektury, metali, szkła i tworzyw sztucznych zebranych selektywnie w relacji do ogółu odpadów w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2017–2024) 89
Tabela 90. Udział % odpadów biodegradowalnych zebranych selektywnie w relacji do ogółu odpadów w mieście Włocławek na tle Polski, województwa i powiatu (2020–2024) 89
Tabela 91. Wysokość i struktura dochodów na 1 mieszkańca miasta Włocławek (2017–2024) 90
Tabela 92. Wysokość i struktura wydatków na 1 mieszkańca miasta Włocławek (2017–2024) 90
Tabela 93. Zestawienie wybranych wskaźników w zakresie dochodów miasta Włocławek i grupy porównawczej (2019–2023) 90
Tabela 94. Zestawienie wybranych wskaźników w zakresie wydatków miasta Włocławek i grupy porównawczej (2019–2023) 91
Tabela 95. Zestawienie wybranych wskaźników w zakresie nadwyżki operacyjnej miasta Włocławek i grupy porównawczej (2019–2023) 92
Tabela 96. Zestawienie wybranych wskaźników w zakresie zadłużenia miasta Włocławek i grupy porównawczej (2019–2023) 92
Tabela 97. Zestawienie wybranych wskaźników w zakresie finansowania działań rozwojowych w mieście Włocławek i grupie porównawczej (2019–2023) 93

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba mieszkańców miasta Włocławek ogółem (2017–2024) 5
Wykres 2. Wskaźniki ludności w wieku produkcyjnym mobilnym i niemobilnym na 1 000 mieszkańców w mieście Włocławek (2017–2024) 8
Wykres 3. Prognozowana dynamika zmian liczby ludności miasta Włocławek według grup wiekowych (2040/2025) 9
Wykres 4. Prognoza ruchu naturalnego w mieście Włocławek (2025–2040) 10
Wykres 5. Gospodarstwa domowe i osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej w mieście Włocławek (2017–2024) 16
Wykres 6. Osoby korzystające w mieście Włocławek ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego (2017–2024) 16
Wykres 7. Korzystający ze świadczeń rodzinnych w mieście Włocławek (2017–2024) 17
Wykres 8. Liczba uczniów szkół podstawowych w mieście Włocławek (2017–2024) 41
Wykres 9. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w mieście Włocławek (2017–2024) 52
Wykres 10. Pracujący w mieście Włocławek wg sektorów ekonomicznych (2024) 54
Wykres 11. Środki z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów unijnych w mieście Włocławek w latach 2017–2024 (zł) 93

Spis rysunków

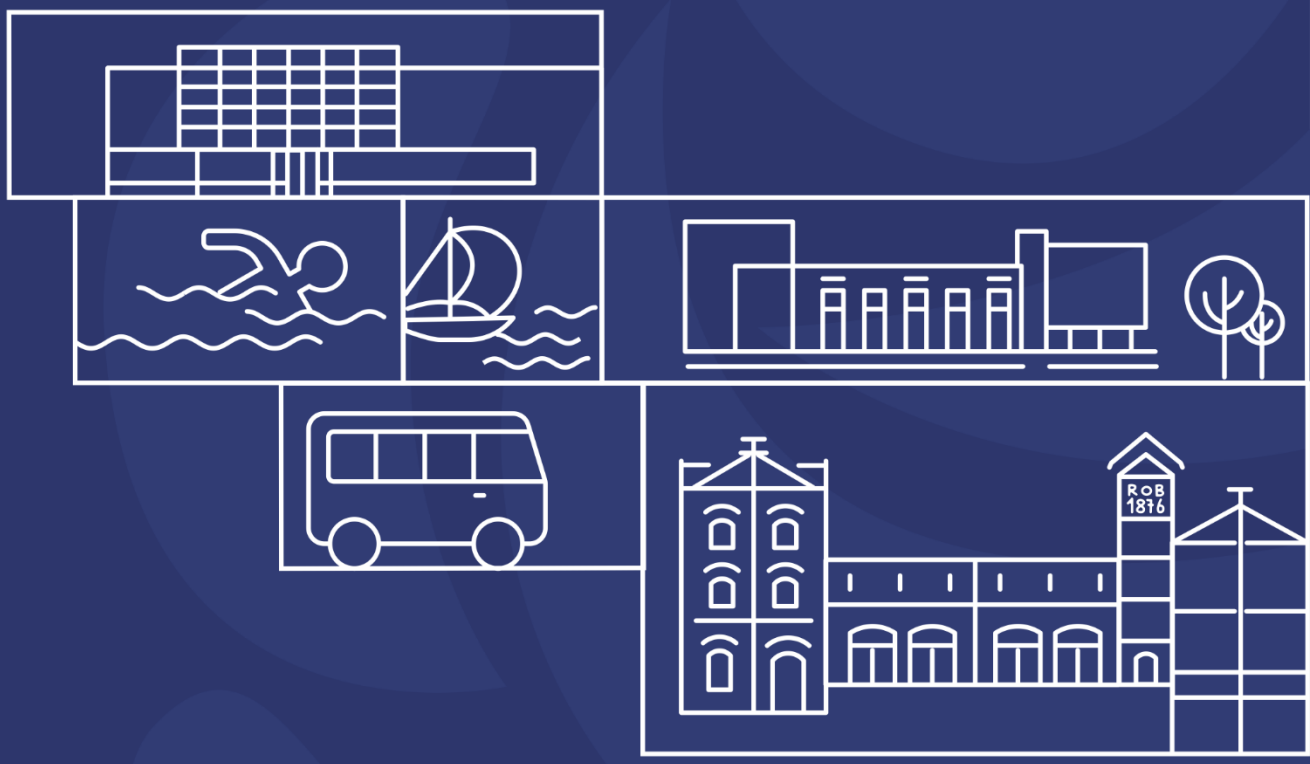
Rysunek 1. Granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji 19
Rysunek 2. Regiony fizyczno-geograficzne Polski 56
Rysunek 3. Klimat w mieście Włocławek 64
Rysunek 4. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) na terenie miasta Włocławek 67
Rysunek 5. Mapa potencjału fotowoltaicznego Polski 76

Załącznik nr 1 – grupa porównawcza MRL dla miasta Włocławek

Jednostka
Biała Podlaska – miasto na prawach powiatu (0661000)
Bielsko-Biała – miasto na prawach powiatu (2461000)
Chełm – miasto na prawach powiatu (0662000)
Częstochowa – miasto na prawach powiatu (2464000)
Elbląg – miasto na prawach powiatu (2861000)
Grudziądz – miasto na prawach powiatu (0462000)
Jastrzębie-Zdrój – miasto na prawach powiatu (2467000)
Jelenia Góra – miasto na prawach powiatu (0261000)
Kalisz – miasto na prawach powiatu (3061000)
Konin – miasto na prawach powiatu (3062000)
Koszalin – miasto na prawach powiatu (3261000)
Krosno – miasto na prawach powiatu (1861000)
Legnica – miasto na prawach powiatu (0262000)
Leszno – miasto na prawach powiatu (3063000)
Nowy Sącz – miasto na prawach powiatu (1262000)
Ostrołęka – miasto na prawach powiatu (1461000)
Piotrków Trybunalski – miasto na prawach powiatu (1062000)
Przemyśl – miasto na prawach powiatu (1862000)
Płock – miasto na prawach powiatu (1462000)
Radom – miasto na prawach powiatu (1463000)
Rybnik – miasto na prawach powiatu (2473000)

Jednostka
Siedlce – miasto na prawach powiatu (1464000)
Skierniewice – miasto na prawach powiatu (1063000)
Suwałki – miasto na prawach powiatu (2063000)
Słupsk – miasto na prawach powiatu (2263000)
Świnoujście – miasto na prawach powiatu (3263000)
Tarnobrzeg – miasto na prawach powiatu (1864000)
Tarnów – miasto na prawach powiatu (1263000)
Wałbrzych – miasto na prawach powiatu (0265000)
Włocławek – miasto na prawach powiatu (0464000)
Zamość – miasto na prawach powiatu (0664000)
Żory – miasto na prawach powiatu (2479000)
Łomża – miasto na prawach powiatu (2062000)

Źródło: MRL, dostęp: 01.2026.

ipc
instytut badawczy